

**Školní vzdělávací program
pro základní vzdělávání**

ŠANCE PRO VŠECHNY

Od 1. 9. 2022

**Masarykovy základní školy Zásada, okres Jablonec nad Nisou,
příspěvková organizace,
468 25, Zásada 264**

Obsah

1.	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	6
1.1.	NÁZEV ŠVP	6
1.2.	PŘEDKLADATEL	6
1.3.	ZŘIZOVATEL	7
1.4.	PLATNOST DOKUMENTU	7
2.	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	8
3.	OBEČNÁ CHARAKTERISTIKA ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ.....	11
3.1.	KLÍČOVÉ KOMPETENCE	11
3.1.1.	<i>Kompetence k učení.....</i>	<i>11</i>
3.1.2.	<i>Kompetencek řešení problémů</i>	<i>11</i>
3.1.3.	<i>Kompetence komunikativní.....</i>	<i>12</i>
3.1.4.	<i>Kompetence sociální a personální.....</i>	<i>12</i>
3.1.5.	<i>Kompetence občanské.....</i>	<i>12</i>
3.1.6.	<i>Kompetence pracovní</i>	<i>12</i>
3.1.7.	<i>Kompetence digitální.....</i>	<i>13</i>
4.	CHARAKTERISTIKA ŠVP	13
4.1.	Cíl ŠVP	13
4.2.	REALIZACE ŠVP	14
4.3.	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE VEDOUcí K UTVÁŘENí KLÍČOVÝCH KOMPETENCí	15
4.4.	PROJEKTOVÉ DNY	20
4.4.1.	<i>Projektové dny pro 1. stupeň</i>	<i>20</i>
4.4.2.	<i>Projektové dny pro 2. stupeň</i>	<i>20</i>
4.4.3.	<i>Projektové dny celoškolní.....</i>	<i>21</i>
4.5.	VZDĚLÁVÁNí ŽÁKŮ SE SPECIÁLNíMI VZDĚLÁVACíMI POTŘEBAMI.....	21
4.5.1.	<i>Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním</i>	<i>22</i>
4.5.2.	<i>Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním</i>	<i>22</i>
4.5.3.	<i>Vzdělávání žáků mimořádně nadaných</i>	<i>23</i>
4.6.	ZAČLENĚNí PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT	24
4.6.1.	<i>Osobnostní a sociální výchova (OSV).....</i>	<i>25</i>
4.6.2.	<i>Výchova demokratického občana (VDO).....</i>	<i>27</i>
4.6.3.	<i>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS).....</i>	<i>29</i>
4.6.4.	<i>Multikulturní výchova (MKV).....</i>	<i>30</i>
4.6.5.	<i>Environmentální výchova (ENV).....</i>	<i>32</i>
4.6.6.	<i>Mediální výchova (MDV)</i>	<i>34</i>
5.	UČEBNí PLÁN – VŠEOBECNÉ POŽADAVKY RVP ZV	36
5.1.	UČEBNí PLÁN PRO 1. STUPEŇ.....	37
5.2.	UČEBNí PLÁN PRO 2. STUPEŇ.....	38
6.	UČEBNí OSNOVY	40
6.1.	JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	40
6.1.1.	<i>Český jazyk a literatura</i>	<i>41</i>
	<i>obsah v 1. ročníku</i>	<i>42</i>
	<i>obsah v 2. ročníku</i>	<i>44</i>
	<i>obsah v 3. ročníku</i>	<i>45</i>
	<i>obsah v 4. ročníku</i>	<i>46</i>
	<i>obsah v 5. ročníku</i>	<i>47</i>
	<i>obsah v 6. ročníku</i>	<i>49</i>
	<i>obsah v 7. ročníku</i>	<i>51</i>
	<i>obsah v 8. ročníku</i>	<i>52</i>
	<i>obsah v 9. ročníku</i>	<i>53</i>
6.1.2.	<i>Anglický jazyk.....</i>	<i>59</i>

obsah v 3. ročníku	60
obsah v 4. ročníku	61
obsah v 4. ročníku	62
obsah v 6. ročníku	63
obsah v 7. ročníku	64
obsah v 8. ročníku	65
obsah v 9. ročníku	66
6.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	67
6.2.1. Matematika	68
obsah v 1. ročníku	70
obsah v 2. ročníku	71
obsah v 3. ročníku	72
obsah v 4. ročníku	73
obsah v 5. ročníku	74
obsah v 6. ročníku	76
obsah v 7. ročníku	78
obsah v 8. ročníku	79
obsah v 9. ročníku	81
6.3. INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	84
6.3.1. Informatika	85
6.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT	95
6.4.1. Člověk a jeho svět	96
obsah v 1. ročníku	97
obsah v 2. ročníku	99
obsah v 3. ročníku	102
obsah v 4. ročníku	105
obsah v 5. ročníku	108
6.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST	113
6.5.1. Dějepis	114
obsah v 6. ročníku	116
obsah v 7. ročníku	117
obsah v 8. ročníku	117
obsah v 9. ročníku	119
6.5.2. Výchova k občanství	120
obsah v 6. ročníku	121
obsah v 7. ročníku	123
obsah v 8. ročníku	125
obsah v 9. ročníku	126
6.6. ČLOVĚK A PŘÍRODA	128
6.6.1. Fyzika	129
obsah v 6. ročníku	130
obsah v 7. ročníku	131
obsah v 8. ročníku	133
obsah v 9. ročníku	134
6.6.2. Chemie	136
obsah v 8. ročníku	137
obsah v 9. ročníku	138
6.6.3. Přírodopis	140
obsah v 6. ročníku	141
obsah v 7. ročníku	142
obsah v 8. ročníku	143
obsah v 9. ročníku	145
6.6.4. Zeměpis	146
obsah v 6. ročníku	147
obsah v 7. ročníku	149
obsah v 8. ročníku	150
obsah v 9. ročníku	152
6.7. UMĚNÍ A KULTURA	153
6.7.1. Hudební výchova	154
obsah v 1. ročníku	155
obsah v 2. ročníku	156
obsah v 3. ročníku	157
obsah v 4. ročníku	157
obsah v 5. ročníku	158
obsah v 6. ročníku	159
6.7.2. Výtvarná výchova	163

obsah v 1. ročníku	164
obsah v 2. ročníku	164
obsah v 3. ročníku	165
obsah v 4. ročníku	166
obsah v 5. ročníku	167
obsah v 6. ročníku	169
obsah v 7. ročníku	170
obsah v 8. ročníku	172
obsah v 9. ročníku	173
6.8. ČLOVĚK A ZDRAVÍ	175
6.8.1. Výchova ke zdraví	176
obsah v 6. ročníku	177
obsah v 7. ročníku	178
obsah v 8. ročníku	178
6.8.2. Tělesná výchova	179
obsah v 1. ročníku	181
obsah v 2. ročníku	182
obsah v 3. ročníku	184
obsah v 4. ročníku	186
obsah v 5. ročníku	188
obsah v 6. ročníku	190
obsah v 7. ročníku	192
obsah v 8. ročníku	194
obsah v 9. ročníku	197
6.9. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	200
6.9.1. Člověk a svět práce	201
obsah v 1. ročníku	202
obsah v 2. ročníku	202
obsah v 3. ročníku	203
obsah v 4. ročníku	204
obsah v 5. ročníku	204
obsah v 6. ročníku	205
obsah v 7. ročníku	205
obsah v 8. ročníku	206
obsah v 9. ročníku	207
6.10. DOPLNŮJÍCÍ OBORY	208
6.10.1. Další cizí jazyk	208
6.10.2. Dramatická výchova	209
6.10.3. Etická výchova	209
7. HODNOCENÍ ŽÁKŮ – PODKLADY, ZÁSADY, POSTUPY	215
PRO HODNOCENÍ ŽÁKŮ JE VYDÁN DOKUMENT ŠKOLY VNITŘNÍ ŘÁD PRO HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ (VŘH), URČENÝ ŽÁKŮM, PEDAGOGŮM A RODIČŮM.	215
(TENTO ŘÁD, MÁ-LI BÝT FUNKČNÍ, NEMŮŽE BÝT PŘÍLIŠ ROZSÁHLÝ, PROTO JE VEDLE VŘH TATO PROBLEMATIKA DÁLE ROZPRACOVÁNA V KAPITOLE HODNOCENÍ ŽÁKŮ.)	215
7.1 ZPŮSOBY ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ	215
ČÍSELNÁ / JEDNOSLOVNÁ KLASIFIKACE PROSPĚCHU ŽÁKŮ	216
HODNOCENÍ / KLASIFIKACE CHOVÁNÍ ŽÁKŮ	218
B) USPOKOJIVÉ	218
C) NEUSPOKOJIVÉ	218
7.1. AUTOEVALUACE ŠKOLY	219
7.1.1. Úvodní ustanovení	219
7.1.2. Metody autoevaluace	219
7.1.3. Časové rozvržení autoevaluačních prací	219
7.1.4. Popis evaluačních činností v jednotlivých oblastech	220
8. POZNÁMKY	227

Motto:

Inteligence a charakter to je cílem skutečného vzdělání.

Dr. Martin L. King, Jr.

1. Identifikační údaje

1.1. Název ŠVP

Školní vzdělávací program **ŠANCE PRO VŠECHNY** byl zpracován podle
Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (Č.j.: 27002/2005-22)

Šance pro všechny znamená, že program poskytuje maximální možné vzdělání všem žákům,
tedy i žákům výjimečně nadaným nebo naopak nějakým způsobem znevýhodněným.
Současně je i šancí pro všechny zúčastněné, tedy žáky, učitele i rodiče, neboť nabízí vzdělávání
v příjemném, klidném, ale zároveň podnětném prostředí po celou dobu školní docházky.

1.2. Předkladatel

Název	Masarykova základní škola Zásada, okres Jablonec nad Nisou, příspěvková organizace
Adresa	468 25 Zásada 264, okres Jablonec nad Nisou
Ředitel	Mgr. Václav Horáček, skola@mzszasada.cz
IČO	16389581
IZO	102 177 457
RED-IZO	600 078 582
Kontakty	telefon: 483 385 182, 737 282 487 e-mail: skola@mzszasada.cz
Koordinátor	Mgr. Petra Veverková, pveverkova@mzszasada.cz

1.3. Zřizovatel

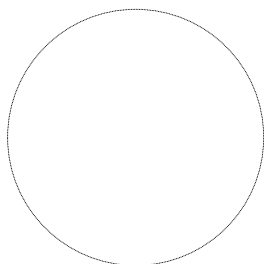
Název	Městys Zásada
Adresa	Městys Zásada 468 25 Zásada 188, okres Jablonec nad Nisou
Starosta	Andrea Princová, starostka@zasada.cz
IČO	00262617
Kontakty	telefon: 483 385 188, 483 385 187 fax: 483 385 187 e-mail: starostka@zasada.cz

1.4. Platnost dokumentu

Č.j.: 1/2022
IČO: 16389581
IZO: 102 177 457
RED-IZO: 600 078 582

Školní vzdělávací program ŠANCE PRO VŠECHNY

Zásada 30. 8. 2022

Mgr. Václav Horáček, ředitel školy

2. Charakteristika školy

Zaměření školy	Naše škola poskytuje všeobecné základní vzdělání bez preferování některé vzdělávací oblasti. Snažíme se posilovat ty předměty, které jsou potřebné pro dobré uplatnění našich žáků ve 21. století. Ve stále více se digitalizujícím a propojujícím se světě jsou to především dobrá znalost cizích jazyků a informačních technologií. Zároveň se však zaměřujeme na osobnost našich žáků a vhodnými výchovnými strategiemi a kladením důrazu na některá speciální témata ve vyučovacích předmětech se ji snažíme rozvíjet.
Poloha školy	Škola je umístěna v příjemném a klidném prostředí na okraji městyse Zásada. Poloha školy na úpatí Černostudničního hřebene umožňuje dětem bohaté sportovní vyžití. V létě využíváme nedaleký areál fotbalového hřiště, turistické i cyklistické stezky procházející okolím školy, v zimě lyžujeme na místních strojově upravovaných běžeckých tratích nebo na lyžařském vleku v obci. Do lesů a do polí to máme ze školy doslova „pár kroků“. Pod areálem školy se nachází přírodní rezervace, která nám poskytuje možnost studia přírodních mokřadů. Dopravní spojení do okolních obcí zajišťují autobusové linky, jejichž zastávky se nacházejí přímo u školy.
Velikost školy	Škola má kapacitu 200 žáků, jsme úplnou školou s 1. až 9. postupným ročníkem. Součástí je školní družina a školní jídelna. V současné době na naší škole studuje 170 žáků.
Vybavení školy	Škola má 9 tříd, 2 družiny, odborné učebny na hudební výchovu, výtvarnou výchovu, pracovní činnosti (žakovskou cvičnou kuchyň i žakovské dílny), počítačovou učebnu, učebnu fyziky a přírodopisu, budujeme rozšířenou kmenovou učebnu, která bude využívána i jako jazyková učebna. Přímou v budově je školní kuchyň, jídelna i tělocvična a školní hřiště. Škola má bezbariérový přístup, šatny, na které navazuje výtah, a tak jsou zajištěny základní podmínky i pro vzdělávání žáků s tělesným postižením. Vybavení školy učebními pomůckami je dobré. Každá třída je vybavena digitální a vizuální technikou (interaktivní tabule, projektory velkoplošné televize). Pomůcky obnovujeme a dokupujeme dle finančních možností. Postupně dovybavujeme školní knihovnu. Škola je vybavena staršími počítači. V ICT pracovně je pro žáky připraveno dvacet počítačů zapojených do sítě a připojených k rychlému internetu, standardním vybavením je MS Office 2010, četné grafické programy a velké množství programů výukových. V současné době bylo nainstalováno zabezpečení sítě proti vstupu na nežádoucí webové stránky firewall. Hygienické vybavení školy není dostačující. Bohužel chybí a není prostor na vybudování sprch a šaten. Podlahy ve třídách staré budovy

	prošly rekonstrukcí. Školní kuchyně prošla částečnou rekonstrukcí, týkající se vybavení. Nutné je řešit rekonstrukci zázemí školní kuchyně. Kolem školy je rozsáhlý pozemek, který využíváme k výuce i volnočasovým aktivitám.
Pedagogický sbor	Učitelský sbor má 15 členů, jsou to ředitel, zástupkyně, 11 učitelek a dvě vychovatelky ŠD. Téměř všichni členové pedagogického sboru mají vysokoškolské vzdělání a většina pedagogické vysokoškolské vzdělání. Ze strany rodičů je velký zájem o umístění dětí ve školní družině. Její kapacita je stanovená na 48 dětí, ŠD je zaplněna na 100%, vejdou se děti pouze z 1.-3. třídy.
Charakteristika žáků	Do naší školy docházejí žáci z obce Zásada a z okolních obcí Držkov, Loužnice, Radčice, Jílové a Hut', dokonce i ze vzdálenějších míst z Jablonce nad Nisou a Velkých Hamrů a Alšovic. Vzhledem k nízkému počtu žáků ve třídě (průměr 19) je možný individuální přístup učitelů. K dnešnímu dni máme 12 integrovaných žáků, z nichž čtyři vyžadují péči asistenta pedagoga. Škola musí organizovat rozvrh tak, aby vyhovoval příjezdům a odjezdům žáků. Ráno proto začíná vyučování v prvním možném čase, tj. v 7:30 hodin. Odpolední výuka končí opět tak, aby žáci nečekali na autobusy příliš dlouho. Složení žáků také ovlivňuje návštěvnost zájmových kroužků. Jejich organizace je rovněž závislá na možném autobusovém spojení.

Školní projekty	Škola se zapojuje do několika projektů, zabýváme se zejména ekologickou výchovou. Třídíme a sbíráme odpad, pravidelně navštěvujeme Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje STŘEVLIK, jsme zapojeni do ekologického projektu Ekohrátky. Velmi úspěšně jsme se zapojili do akce společnosti EKO-KOM a Agentury Dobrý den v pokusu o rekord a následný zápis do Guinessovy knihy rekordů, který spočíval ve vytvoření znaku obce z tříděných odpadových materiálů. Náš znak uspěl v krajském kole, postoupil i na výstavu v Brně. Rekordní galerie znaků měst a obcí ČR vyrobených z odpadových materiálů zábavnou formou výrazně podpořila ekologické myšlení žáků. Velmi významnou oblastí naší činnosti je výuka žáků v dovednosti poskytnout první pomoc ve všech možných situacích. Kurzem pravidelně procházejí žáci 5. třídy, nejúspěšnější z nich se pak účastní soutěže Helpíkův pohár. Pod vedením odborníka pana Miroslava Gorčíka dosahují vynikajících úspěchů. Pravidelně se umísťují na prvních místech v krajském kole, vždy i na předních místech v kole celostátním. Několikrát ho dokonce vyhráli. Své záchrannářské umění prokazují i v mezinárodním měřítku, vyhráli několikrát zdravotnické soutěže v Polsku. Žáci jsou vedeni ke sportování, pracuje tu Školní sportovní klub, školní prostory jsou zdarma k dispozici všem sportovním oddílům pracujícím s mládeží (kopaná, stolní tenis, aerobik, ZTv, karate, tanec), spolupracujeme DDM v Železném Brodě a ZUŠ v Jablonci nad Nisou. Jejich učitelé pracují se žáky přímo v prostorách naší školy, a tím snižují nutnost dojíždění za mimoškolními aktivitami do okolních měst. Žáci a rodiče se velmi aktivně zapojili při navazování přátelství s rodinami z Francie. Pravidelně se konají výměnné pobyty, jednou vítáme francouzské přátele u nás, podruhé se vypravujeme za nimi.
Spolupráce s rodiči	Spolupráce s rodiči je tradičně dobrá, 2x do roka se konají třídní informativní schůzky, konzultační hodiny učitelů jsou organizovány individuálně po vzájemné domluvě. Používáme školní systém Komens v Bakalářích, který urychluje a usnadňuje komunikaci. Aktivní je elektronická žákovská knížka. Další potřebné informace mohou rodiče získat na webových stránkách školy. Pro vzájemné schůzky učitelů s rodiči je vyčleněn kabinet výchovného poradce, vždy je tedy k dispozici příjemné a klidné prostředí, ve kterém si mohou všechny zúčastněné strany libovolně dlouho pohovořit.
Spolupráce se zřizovatelem	Spolupráce se zřizovatelem je na velmi dobré úrovni, obecní zastupitelstvo se o školu dobře stará, snaží se o rozvoj školy tak, jak to škola potřebuje a finanční situace obce dovolí.

3. Obecná charakteristika základního vzdělávání

V demokratické společnosti přebírá člověk odpovědnost za svoji profesionální kariéru, za úspěch či neúspěch v životě. Škola mu k tomuto celoživotnímu úsilí musí poskytnout odpovídající vybavení. To neznamena naplnit ho sumou vědomostí, ale vybavit ho kompetencemi, které mu umožní jeho další rozvoj. Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání se usiluje o postupné naplňování šesti klíčových kompetencí, v jejichž rozvíjení pak budou dále pokračovat navazující střední školy:

3.1. Klíčové kompetence (co žák umí)	Jakých schopností, dovedností, postojů a návyků žák nabude?
3.1.1. Kompetence k učení (umí a chce se učit)	▸ Vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení. ▸ Vyhledává a třídí informace, efektivně je využívá v procesu učení, v tvůrčích činnostech a praktickém životě. ▸ Operuje s obecně užívanými termíny, uvádí věci do souvislostí, ▸ Samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti. ▸ Poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok, naplánuje si, jak by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí své výsledky a diskutuje o nich.
3.1.2. Kompetence řešení problémů (umí řešit problémy)	▸ Vnímá problémové situace ve škole i mimo ni, promyslí a naplánuje způsob řešení, využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností. ▸ Vyhledá informace vhodné k řešení problémů, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit nezdarem a hledá konečné řešení problému. ▸ Samostatně řeší problémy, sleduje vlastní pokrok při jejich zdolávání, osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných problémových situací. ▸ Kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

3.1.3. Kompetence komunikativní (umí komunikovat)	▸ Formuluje a vyjadřuje své myšlenky v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně a kultivovaně v písemném i ústním projevu. ▸ Naslouchá promluvám druhých lidí, vhodně na ně reaguje, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje. ▸ Rozumí různým typům textů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, využívá je ke svému rozvoji. ▸ Využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem. ▸ Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.
3.1.4. Kompetence sociální a personální (umí spolupracovat)	▸ Účinně spolupracuje ve skupině, podílí se na vytváření pravidel práce v týmu, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce. ▸ Podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá. ▸ Chápe potřebu spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska.
3.1.5. Kompetence občanské (je dobrým občanem)	▸ Respektuje přesvědčení druhých lidí, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti násilí. ▸ Chápe základní společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu. ▸ Rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností pomoc a chová se zodpovědně v situacích ohrožujících život a zdraví člověka. ▸ Respektuje a chrání naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit. ▸ Chápe základní environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví.
3.1.6. Kompetence pracovní (je dobrým pracovníkem)	▸ Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky. ▸ Přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti a hospodárnosti, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot. ▸ Využívá získané znalosti a zkušenosti v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření.

3.1.7. Kompetence digitální (...)	▸ ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít ▸ získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu ▸ vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ▸ využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce ▸ chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání ▸ předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky
---	---

4. Charakteristika ŠVP

4.1. Cíl ŠVP

Školní vzdělávací program „Šance pro všechny“ vznikl na základě spolupráce celého pedagogického sboru. Při jeho tvorbě jsme vycházeli z cílů RVP ZV, podmínek školy, složení pedagogického sboru, skladby žáků i z podmínek a vztahů s obcí, rodiči i širokou veřejností. Snažili jsme se respektovat zásadu rovnoprávného přístupu k základnímu vzdělání pro všechny žáky i zásadu diferencované a individualizované výuky pro žáky určitým způsobem znevýhodněné, nebo naopak pro žáky velmi talentované. Celý program lze charakterizovat touto jedinou větou:

Naším cílem je spokojené a šťastné dítě, ze kterého v bezpečném, laskavém a podnětném prostředí školy a rodiny vyroste slušný a pro další rozvoj připravený člověk.

K naplnění této vize:

- vybudujeme sbor vysokoškolsky vzdělaných učitelů, kteří jsou schopní pracovat s žáky podnětnými didaktickými metodami, znalí moderních informačních technologií, ochotní věnovat čas svým žákům a svému dalšímu rozvoji
- poskytneme žákům maximální možné vzdělání v příjemném a motivujícím prostředí přátelském ke všem, kteří se na tomto procesu podílejí, tj. k žákům, učitelům i rodičům
- poskytneme kvalitní péči žákům integrovaným
- zajistíme podnětné a aktivizující prostředí pro žáky mimořádně nadané
- poskytneme žákům možnost dalšího rozvoje v různých volnočasových aktivitách
- naučíme žáky, jak se učit a jak se orientovat ve světě plném informací
- vybavíme žáka základními znalostmi informačních technologií a cizích jazyků nutných pro život v dnešním přetechizovaném a globalizovaném světě

- povedeme žáky k vzájemné toleranci, spolupráci a odpovědnosti za svůj další zdravý a kvalitní život

Kvalitním realizováním této vize se budou u žáků postupně utvářet požadované klíčové kompetence a naplní se i **devět cílů základního vzdělávání**, které mají:

1. Umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení.
2. Podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů.
3. Vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci.
4. Rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých.
5. Připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a plnili své povinnosti.
6. Vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě.
7. Učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný.
8. Vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi.
9. Pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci.

4.2. Realizace ŠVP

Školní vzdělávací program je realizován ve třech úrovních:

1. Úroveň povinných předmětů	▸ Výuka je společná pro všechny žáky. ▸ Vzdělávací oblasti jsou shodné se vzdělávacími oblastmi doporučenými RVP ZV. ▸ Obsahové plány pro žáky jakkoliv znevýhodněné a žáky mimořádně nadané jsou upravené podle jejich individuálních potřeb.
2. Úroveň volitelných předmětů	▸ Od šestého ročníku je žákům umožněn výběr z nabídky volitelných předmětů, od sedmého ročníku je zařazení těchto předmětů povinné. ▸ O zařazení volitelného předmětu do rozvrhu rozhoduje ředitel školy na základě zájmu žáků. Vzhledem k tomu, že k otevření předmětu je zapotřebí určitý počet zapsaných studentů, rozhoduje o výběru také vzájemná dohoda žáků ve třídě. Je rovněž možné na volitelný předmět vytvářet skupiny z různých ročníků. ▸ Volitelný předmět je možné měnit po jednom pololetí školního roku, ovšem jen v případě, že se na změně dohodne celá skupina. ▸ Nabídka volitelných předmětů se může v případě speciálního zájmu žáků rozšířit o další oblasti. ▸ Volitelnými předměty jsou například: ○ další cizí jazyk - německý ○ informatika ○ sportovní hry ○ sborový zpěv ○ technické kreslení ○ dopravní výchova ○ praktika z českého jazyka ○ praktika z matematiky ○ praktika z přírodních věd ○ konverzace v angličtině

3. Úroveň zájmová	▸ Zahrnuje dobu po skončení vyučování a nabízí organizovanou zájmovou činnost pro děti. ▸ Od prvního do čtvrtého ročníku mohou děti navštěvovat školní družinu. ▸ Starší žáci se mohou realizovat v některém ze zájmových kroužků, které jsou zaměřeny především sportovně. Jsou to například: ○ oddíl stolního tenisu ○ oddíl kopané ○ oddíl aerobiku ○ oddíl základní tělesné výchovy ○ taneční kroužek ○ kroužek šikovných rukou ○ německý jazyk ○ hra na klavír ○ zajímavosti na internetu ○ výtvarná dílna ○ zdravotnická příprava
------------------------------	--

4.3. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k utváření klíčových kompetencí

Při výuce používáme co nejvíce aktivizující metody učení. Všechny učitelky prvního stupně absolvovaly dlouhodobé kurzy a jsou v této metodě práce proškoleny, na prvním stupni používáme i učebnice a pracovní sešity nakladatelství Nová škola. Na druhém stupni používáme učebnice od různých nakladatelství, i když v převážné většině jsou to učebnice nakladatelství Fraus, které obsahují řadu námětů na různé aktivity žáků, jsou vzájemně propojené (obsahují odkazy na jiné předměty), mají doplňující texty na internetu, kde mohou žáci objevovat stále nové souvislosti a zajímavosti. Jsou v nich i náměty na činnosti, podporující spolupráci žáků ve skupinách, dají se dobře využít i při naplňování úkolů průřezových témat.

Jednotlivé kompetence se snažíme utvářet různými postupy, většina jich je uvedena v následující tabulce. Jednotlivé metody samozřejmě nelze přiřadit ke každé kompetenci přesně, tak jako se při aktivitách žáků nebuduje vždy jen jedna kompetence. Všechny spolu souvisí, různě se prolínají a, i když je při některých činnostech určitá aktivita prováděna se záměrem budovat jednu určitou kompetenci, vždy se přitom dotýká i několika dalších. Není zde také vypsáno úplně všechno, učitelé a žáci jsou tvořivé bytosti a stále objevují nové činnosti vedoucí ke stanovenému cíli. Tak, jak se bude stále zlepšovat a vyvíjet náš ŠVP, tak se budou dozajista i vylepšovat strategie vedoucí k jeho naplnění.

Jakými postupy zajišťujeme budování klíčových kompetencí ?	
1. Výchovné a vzdělávací strategie utvářející kompetence k učení	• Vytváříme pro žáky podnětné a motivující prostředí, tj. nabízíme žákům dostatek informačních zdrojů – knihovnu vybavenou kvalitními knihami, především encyklopediemi, Internet, exkurze aj., informace propojujeme s praktickým životem. • Zaměřujeme se na čtení s porozuměním, samostatnou práci s textem, požadujeme po žácích vyhledávání, porovnávání a prezentování nalezených informací, zadáváme referáty pro jednotlivce i pro skupiny. • Na začátku hodiny společně vyvodíme cíl hodiny, na konci společně zhodnotíme jeho dosažení. • Nejdůležitější látku prezentujeme z různých úhlů, různými metodami. • Používáme model učení E – U – R. • Vytváříme se žáky myšlenkové mapy. • Podporujeme žáky v tom, aby sami vybírali způsoby plnění zadaných úkolů. • Necháváme žákům dostatečný prostor pro kladení otázek, povzbuzujeme je, aby se hodně ptali, oceňujeme zajímavé otázky. • Podporujeme činnosti vedoucí k větší samostatnosti žáků, necháme je organizovat vlastní činnosti, abychom podpořili jejich iniciativu, tvořivost, vlastní úsudek. • Využíváme sebekontrolu a sebehodnocení žáků. • Žákovské práce hodnotíme formou zpětné vazby, hodnotíme za to, co žák zvládá, ne za to, co neumí. Vybízíme žáky k sebehodnocení. • Podporujeme žáky v účasti na různých soutěžích.
2. Výchovné a vzdělávací strategie utvářející kompetence k řešení problémů	• Poznatky nepředkládáme žákům v hotové podobě, umožňujeme žákům vytvářet hypotézy, provádět pokusy. • Uplatňujeme mezipředmětové vztahy, podněcujeme k objevování vzájemných vztahů a příčin přírodních, společenských a dalších jevů a dějů, zapojíme žáky do řešení různých projektů a soutěží. • Zařazujeme problémové úlohy vycházející z praktického života. • Starším žákům umožňujeme zapojit se do přípravy aktivit pro mladší spolužáky. • Od frontálního vyučování přecházíme k aktivizujícím metodám, ve větší míře uplatňujeme praktická cvičení. Zařazujeme metody, které podporují zvědavost. Do výuky zařazujeme problémové vyučování, experimentování. • Umožňujeme žákům výběr z nabídky domácích úkolů. • Zařazujeme nejen krátkodobé úkoly, ale i dlouhodobé projekty s pevně stanoveným termínem odevzdání. • Rozvíjíme schopnost logického uvažování a uplatňování základních myšlenkových operací - srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování, abstrakce. • Podporujeme netradičních způsoby řešení. Používáme prvky metody „Brainstorming“ a SWOT analýzy.

3. Výchovné a vzdělávací strategie utvářející kompetence komunikativní	▸ Klademe důraz na týmovou práci ▸ Dáváme žákům prostor pro komunikaci (ústní, písemnou, výtvarnými i technickými prostředky atd.). Při každé hodině se snažíme, aby každý žák promluvil. ▸ Umožňujeme žákům prezentovat své názory v komunitním kruhu. ▸ Připravujeme projekty, které umožňují komunikaci mezi různými věkovými skupinami (akce pro mladší spolužáky, akce pro rodiče). ▸ Požadujeme vyjádření zadaných prací různými komunikačními prostředky – písemná, grafická, slovní forma, PowerPoint, web ▸ Dbáme na dodržování pravidel správné komunikace (věcnost, naslouchání, prostor pro různé názory, respektování originálních názorů). ▸ Necháváme žáky zpracovávat vlastní projekty a veřejně je prezentovat, rozvíjíme schopnost hodnocení vlastní práce. ▸ Umožňujeme žákům veřejně prezentovat výsledky své práce.
4. Výchovné a vzdělávací strategie utvářející kompetence sociální a personální	▸ Pěstujeme atmosféru demokracie a přátelství. ▸ Podporujeme spolupráci ve třídě, vzájemnou pomoc při učení atd. ▸ Zadáváme různé aktivity, aby žáci mohli střídat své role ve skupině, požadujeme po žácích, aby si postupně začali role ve skupině přidělovat sami, aby si společně vytvářeli pravidla pro práci ve skupině. ▸ Po skončení práce diskutujeme se žáky o tom, co během práce zažili, co bylo užitečné, co z práce by šlo využít v jejich příštím životě atd. ▸ Podporujeme spolupráci, práci v týmu, organizujeme výuku bez situací nerovnosti, používáme kooperativní učení, spolupráci ve výuce. ▸ Využíváme komunitní kruh, řízenou diskusi, prezentaci názorů žáků. ▸ Umožňujeme žákům projevit své city, v případě potřeby ohleduplně poradíme, jak se orientovat ve vlastním citovém životě a v citových vztazích, jak otevřeně a kultivovaně projevovat své city, jak řešit své citové vztahy ▸ Připravujeme se žáky akce pro mladší spolužáky, rodiče i důchodce v obci, rozvíjíme tak u žáků ohleduplný a citlivý vztah k lidem různých věkových skupin. Rozvíjíme u žáků schopnost empatie, ohleduplnosti vůči starým a nemocným lidem, pěstujeme solidaritu s druhými ▸ Pěstujeme v žácích pocit sounáležitosti se školou a k dění v ní, zařazováním školních projektů rozvíjíme dobré vztahy mezi spolužáky, dospělými atd.

5. Výchovné a vzdělávací strategie utvářející kompetence občanské	▸ V rámci třídnických hodin umožňujeme žákům vznášet připomínky k ustanovením školního řádu, žáci se mohou podílet se na vytváření školního režimu. ▸ Připravujeme takové činnosti, ve kterých se žáci učí, jak argumentovat a vhodnou formou prosazovat své zájmy, samostatně se rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí, dohodnutá pravidla chování pak dodržovat z vlastního přesvědčení. Demokracii a svobodu nelze zaměňovat za anarchii, ▸ Společně se žáky připravujeme ve škole vhodné prostředí - účelné, funkční, estetické a bezpečné. ▸ Věnujeme pozornost prevenci šikany a násilí, preventivnímu protidrogovému programu. Rozvíjíme u dětí kritické postoje k negativním projevům ve škole i společnosti. Vytváříme podmínky pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí, pěstujeme schopnost porozumění odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur. ▸ Integrujeme žáky vyžadující speciální péči. Respektujeme individuální rozdíly mezi žáky. ▸ Účastníme se ekologických projektů a tím rozvíjíme vztah žáků k přírodě, podporujeme aktivity, kterými se žáci mohou zapojit do občanského života (sběr, pomoc při úpravě hřiště a školních pozemků, pomoc při úpravě sjezdovky, účast v charitativních sbírkách, besedy s odborníky z různých oborů – např. místními včelaři, lesníky atd.) ▸ Pořádáme různé kulturní akce (zájezdy do divadel, výlety za krásami ČR), pěstujeme tak vztah rodné zemi a ke kulturním hodnotám. ▸ Pravidelně pořádáme akce vycházející z lidových tradic (Mikulášská nadílka, vánoční besídka, masopustní rej, Jarmareček)
6. Výchovné a vzdělávací strategie utvářející kompetence pracovní	▸ Dbáme na to, aby výsledky žákovských prací byly použitelné (např. dárek pro maminku ke Dni matek, dárek k Vánocům atd.) ▸ Vyžadujeme u žáků zhodnocení vlastní práce, případně návrhy na její zlepšení. ▸ Zapojujeme žáky na práci při výzdobě školy a všude tam, kde mohou využít své dovednosti., například i při zhotovování jednoduchých pomůcek do výuky. ▸ Zadáváme skupinové práce nutící členy skupiny převzít odpovědnost za výsledek společné práce. Požadujeme pečlivost, dodržení předem stanovených kritérií, dodržení časových termínů, tak rozvíjíme u žáků schopnost plánování své práce. ▸ Starším žákům umožňujeme samostatnou přípravu akcí pro mladší spolužáky (sportovní Den dětí, divadlo pro školku, samostatná příprava vystoupení na školní akademii atd.) ▸ Účastníme se akcí pro žáky 8. a 9. tříd (Schola Nova, dny otevřených dveří na středních školách, Přijímačky nanečisto atd.) ▸ Výuku ve vyšších ročnících vhodně doplňujeme exkurzemi na různá pracoviště v místě bydliště a nejbližším okolí. (zahradnictví, výroba skleněných figurek, varhanicí, Technosklo atd.) ▸ Nabízíme volný přístup k informacím o různých druzích zaměstnání (Internet, vhodné materiály na video, CD a DVD nosičích) ▸ Nabízíme kvalitní informační a poradenské služby výchovného poradce v oblasti profesní orientace.

7. Výchovné a vzdělávací strategie utvářející kompetence digitální	▸ zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod. ▸ tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou ▸ žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - vyučující v roli konzultanta ▸ žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce ▸ žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty ▸ při komunikaci se učí dodržovat vžitě konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod. ▸ při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod. ▸ při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami ▸ žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
---	--

4.4. Projektové dny

Významnou součástí ŠVP, ve které se realizuje vzdělávání žáků, jsou třídní a celoškolní projekty. Projekty se neustále vyvíjejí, přidávají se nové podle zájmu žáků a okamžité situace. Snažíme se reagovat na aktuální dění v obci, republice, Evropě i ve světě.

4.4.1. Projektové dny pro 1. Stupeň
Naše obec Projekt pro žáky 1. stupně. Seznámení s obcí, ve které žijeme.
Bezpečně do školy, bezpečně ze školy Celoroční projekt pro žáky 1. ročníku, který přináší praktický nácvik dopravních situací, chování v silničním provozu.
Den pro mateřinku Projekt pro žáky 1. ročníku. Ukažme dětem ze školky naši školu a co už umíme
Poznáváme přírodu Jednodenní projekt pro žáky 1. - 5. ročníku s ekologickým zaměřením
Masopustní rej Celodenní projekt pro 1. stupeň rozvíjející výtvarné, pracovní a pohybové činnosti žáku, který je zároveň seznamuje s lidovými tradicemi.
Preventivní program Celoroční projekt primární prevence na 1. stupni
Helpík Celoroční projekt pro 5. ročník spočívající v přípravě žáků na poskytnutí první pomoci a vrcholící krajskou soutěží O Helpíkův pohár. (Případně až celorepublikovým kolem)
Bezpečný cyklista Projekt pro 4. ročník, zaměřený na nácvik dovedností potřebných pro bezpečnou jízdu na kole
Cesty za divadlem Využití nabídky divadla v Jablonci nad Nisou ke vzdělávání, kulturnímu vyžití a nácviku chování v kulturním zařízení.
4.4.2. Projektové dny pro 2. stupeň
Co máme za humny Projekt pro žáky 6. – 9. ročníku zaměřený na poznání přírody (6.tř.), zajímavostí (7.tř.), historie (8. tř.) a současnosti (9.tř.) nejbližšího okolí školy. Materiály se po celé 4 roky hromadí do jedné výstupní „knihy“ se zápisy, kresbami, fotografiemi, videozáznamem atd.
Naše hlavní město Vzdělávací zájezd do Prahy s programem upraveným učivu jednotlivých ročníků (vždy pro 2 ročníky společně)

Sportovní den Atletický trojboj na hřišti za školou
Cesty za divadlem Využití nabídky divadla v Jablonci nad Nisou ke vzdělávání, kulturnímu vyžití a nácviku chování v kulturním zařízení.
Objevitelé přírodních zákonů Projekt zaměřený na vyhledávání a zpracování různých informací z dané oblasti, vymýšlení a provádění originálních pokusů a jejich předvádění spolužákům.
Educa Projekt pro žáky 9. třídy napomáhající jim při rozhodování o své další profesionální orientaci.

4.4.3. Projektové dny celoškolské
Kuličková/Pexesáda Zábavné sportovní odpoledne, ve kterém se setkávají malí s velkými.
Dětský den aneb Devátáci připravují sportovní Den dětí pro všechny žáky 1. stupně.
Jarmareček Starší žáci připravují vystoupení, mladší drobné upomínkové předměty na staročeský Jarmareček ve školce.
Jak se žije v Evropě aneb Jiný kraj, jiný mrav. Poznáváme své sousedy.
Mikulášská nadílka Žáci 9. třídy nadělují po celé obci (dětem ze školy, ze školky, důchodcům).
Vánoční adílňičky Celoškolské akce pro rodiče, prarodiče, absolventy a vůbec všechny přátele školy.
Školní akademie Celoškolské akce pro rodiče, prarodiče, absolventy a vůbec všechny přátele školy.

4.5. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci se zdravotním postižením (tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení nebo chování), žáci se zdravotním znevýhodněním (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování) a žáci se sociálním znevýhodněním (z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, s nařízenou ústavní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu).

4.5.1. Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním

Žáci jsou na naší škole vzdělávání formou individuální integrace do běžných tříd. Škola odstraňuje architektonické bariéry a provádí potřebné úpravy školního prostředí, aby u nás mohli být vzdělávání i žáci s tělesným postižením.

Žáky, u kterých se projevují příznaky některé z vývojových poruch učení, posíláme se souhlasem rodičů na vyšetření do pedagogicko-psychologické poradny. Na základě vyšetření a doporučení poradny jsou pak tyto děti zařazovány do reedukační péče. S dětmi pracují zkušené učitelky, které buď mají příslušné odborné vzdělání (dyslektický asistent), nebo si potřebné znalosti doplňují ve speciálních kurzech. V případě, že pedagogicko-psychologická poradna nebo speciálně pedagogické centrum diagnostikuje vývojovou poruchu učení, je na žádost zákonných zástupců dítěte vypracován individuální vzdělávací plán, podle kterého se s dítětem v průběhu školního roku pracuje. V plánu, který podléhá schválení rodiči, jsou uvedeny závěry a doporučení z vyšetření v PPP, na co se v reedukaci zaměříme, pomůcky, které se budou při nápravě používat, způsob hodnocení, rozsah této individuální péče. Vzdělávací obsah je upraven tak, aby bylo dosaženo souladu mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi těchto žáků. Při klasifikaci přihlížíme k vývojové poruše a hodnotíme s tolerancí. Pedagogové používají při své práci speciální kompenzační a didaktické pomůcky (didaktické kostky, bzučáky, masážní míčky..), speciální pracovní sešity pro dyslektiky, dysgrafiky a dyskalkuliky, výukové programy pro výuku matematiky, čtení, českého jazyka a na kompenzaci příslušných vývojových poruch (MATIK, TERASOFT..) a další. Jejich volba závisí na doporučení odborných pracovišť, ve kterých je žák sledován, zkušenosti učitelů a vhodné odezvě žáků na tyto pomůcky. Pokud má žák doporučenou individuální práci s učitelem, jsou mu tyto hodiny vždy věnovány. S žákem pracuje učitel po vyučování ve třídě nebo v počítačové pracovně.

Pro úspěšné vzdělávání těchto žáků pedagogové:

- uplatňují zdravotní hlediska a respektují individualitu a potřeby žáka,
- využívají všech podpůrných opatření při vzdělávání žáků,
- uplatňují princip diferenciací a individualizace při stanovování obsahu, forem i metod výuky,
- upravují očekávané výstupy i výběr učiva vzdělávacích oborů tak, aby byly pro tyto žáky z hlediska jejich možností reálné a splnitelné,
- zohledňují druh, stupeň a míru postižení při hodnocení výsledků vzdělávání,
- spolupracují s rodiči nebo zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními i s odborníky z jiných resortů (zejména při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů)

4.5.2. Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Hlavním problémem při vzdělávání žáků z kulturně odlišného prostředí je většinou jejich nedostatečná znalost českého jazyka. U těchto žáků je proto věnována velká pozornost osvojení českého jazyka, seznámení s českým prostředím, jeho kulturními zvyklostmi a tradicemi. Vzdělávání v jazyce příslušné národnostní menšiny škola zajistit nemůže, zajišťuje však pro tyto žáky dostatek informací, pomocí kterých se mohou dobře seznámit i s historií, kulturou a tradicemi vlastní národnosti. Učitelé se snaží vytvářet příznivé klima, které umožní bezproblémovou integraci těchto žáků do kolektivu třídy a školy. Mnoho svého volného času věnují těmto žákům při doučování českému jazyku, aby se mohli rychle dorozumět se spolužáky a na odpovídající úrovni zapojit do vzdělávacího procesu. Při hodnocení těchto žáků se bere ohled na jejich znalost vzdělávacího jazyka, v prvním roce se český jazyk neklasifikuje, u ostatních předmětů se tolerují jazykové nepřesnosti.

Pro úspěšné vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním škola nabízí:

- › individuální péči,
- › menší počet žáků ve třídě,
- › odpovídající metody a formy práce,
- › specifické učebnice a materiály,
- › pravidelnou komunikaci s rodiči a rychlou zpětnou vazbu,
- › spolupráci s výchovným poradcem, speciálním pedagogem, případně s dalšími odborníky.

4.5.3. Vzdělávání žáků mimořádně nadaných

Mimořádně nadaní žáci obvykle snadno komunikují s dospělými a se staršími spolužáky, někdy se však obtížněji zařazují do kolektivu věkově odpovídajících spolužáků. Mimořádné nadání se může totiž stát nejen důvodem obdivu, ale i důvodem jejich odmítnutí. Proto učitelé věnují vedle rozvíjení talentu žáků i pozornost vytváření příznivých podmínek pro jejich přijetí třídním kolektivem. Výuka mimořádně nadaných žáků je individualizovaná a diferencovaná.

Pedagogové pro mimořádně nadané žáky zabezpečují:

- › individuální vzdělávací plány,
- › doplnění, rozšíření a prohloubení vzdělávacího obsahu,
- › speciální pracovní sešity s náročnějším učivem,
- › zadávání specifických úkolů,
- › zapojení žáků do samostatných a rozsáhlejších prací a projektů,
- › v některých předmětech vnitřní diferenciaci žáků,
- › výuku některých předmětů se staršími žáky.

4.6. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata se zabývají aktuálními problémy současného světa a jsou důležitým prvkem základního vzdělávání. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení jednotlivých oborů. Tím přispívají ke komplexnosti vzdělávání žáků a pozitivně ovlivňují utváření klíčových kompetencí. Žáci dostávají možnost utvářet si integrovaný pohled na danou problematiku a uplatňovat širší spektrum dovedností.

Průřezová témata jsou realizována zejména formou integrace do normální výuky. K jejich naplnění se také využívají třídní i celoškolní projekty. Každá třída má rovněž do rozvrhu zařazenou hodinu, kterou nazýváme Průřezová témata a projekty (PTP). Na její zařazení byla využita disponibilní časová dotace. Vyučuje ji vždy třídní učitel a všechny třídy ji mají v rozvrhu ve stejnou dobu. Třídy se tak mohou setkávat při společných projektech i jen tak ke společnému posezení a popovídání, hraní her, během kterých si nenásilnou formou budují a procvičují oblasti z průřezových témat. V následujícím odpoledni mohou všichni žáci dále pokračovat v rozpracovaných projektech a činnostech, které je zaujmou. Žáci totiž mají ve škole poměrně málo času k setkávání a komunikaci mezi staršími a mladšími navzájem, doufáme, že tento způsob spolupráce přinese lepší vztahy mezi dětmi. Motivací PTP hodin je našich „x Péček“:

Pozastav se - Posadíme se - Pozveme přátele - Přečteme si pohádku - Připravíme projekt
Předvedeme pokus - Popovídáme si - Pohostíme se - Prostě se pomějeme - atd.

Inspiraci na různé aktivity žáků, při kterých se realizují průřezová témata získávají učitelé na školeních, na internetu, využívají odborné knihy, časopisy a další materiály.

V následujících tabulkách je uvedena charakteristika jednotlivých průřezových témat a přehled předmětů, ve kterých jsou převážně realizována. P znamená, že tematický okruh je hlavní náplní projektu, kterému se věnuje několik tříd (případně celá škola) a prolíná mnoha předměty. Informace o probíraných tématech jsou rovněž stručně uvedeny v poznámkách u tematických plánů jednotlivých předmětů.

Nedílnou součástí předmětu Průřezová témata a projekty se od 1. září 2010 stal obsah doplňujícího oboru Etická výchova. Učivo, které je jeho obsahem v 1. až 9. ročníku, je součástí běžné každodenní výuky a je její neoddělitelnou složkou. Etická výchova probíhá při každé vyučovací hodině, v každém předmětu, o přestávkách, na výletech, prostě při každé školní činnosti. Velmi úzce souvisí s náplní předmětů Výchova k občanství, Výchova ke zdraví a zejména s průřezovými tématy. Protože jsme průřezovým tématům vyčlenili jednu hodinu v učebním plánu, nezavádíme nový předmět Etická výchova, ale jeho obsah začleňujeme do předmětu průřezová témata a projekty.

4.6.1. Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova má každodenní využití v běžném životě. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti, hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu

Přínos tématu k rozvoji osobnosti žáka:

- vede k porozumění sobě samému a druhým,
- pomáhá k utváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým,
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování,
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni,
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti,
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci,
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci,
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů),
- formuje studijní dovednosti,
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny.

Tématické okruhy	Ročník a oblast, kde je okruh integrován									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
Osobnostní rozvoj										
Rozvoj schopností poznávání cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium	Hudební výchova									
	Český jazyk a literatura									
	Matematika									
	Člověk a zdraví									
	Člověk a jeho svět					Přírodopis				
Sebepoznání a sebepojetí já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); můj vztah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí	Člověk a zdraví									
	Člověk a jeho svět					Výchova k občanství				
						Přírodopis				
						Anglický jazyk				
	Seberegulace a sebeorganizace cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení	Člověk a zdraví								
Člověk a jeho svět					Výchova k občanství					
							Člověk a příroda			
Psychohygiena dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích	Umění a kultura									
	Člověk a zdraví									
	Český jazyk a literatura									
Kreativita cvičení pro rozvoj pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality, tvořivost v mezilidských vztazích	Umění a kultura									
						Matematika				
						Český jazyk a literatura				
						Výchova k občanství				

Sociální rozvoj										
Poznávání lidí vzájemné poznávání se ve skupině, ve třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí	Český jazyk a literatura									
	Člověk a jeho svět					Člověk a společnost				
			Anglický jazyk							
							Zeměpis			
					IT	IT	IT			
Mezilidské vztahy péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva; vztahy a naše skupina, naše třída	Člověk a zdraví									
	Člověk a jeho svět					Člověk a společnost				
	Český jazyk a literatura									
Komunikace řeč těla, zvuků a slov, předmětů, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální; komunikační dovednosti (monolog, dialog); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, komunikační obrana proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci	Člověk a jeho svět					Člověk a společnost				
	Český jazyk a literatura									
	Hudební výchova									
						Výchova k občanství				
						Výchova ke zdraví				
						IT	IT	IT		
Kooperace a kompetice rozvoj dovedností pro kooperaci (dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence	Český jazyk a literatura									
	Člověk a jeho svět					Matematika				
	Člověk a zdraví									
						Člověk a příroda				
Morální rozvoj										
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti dovednosti pro řešení problémů a rozhodování, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci	Člověk a jeho svět					Člověk a zdraví				
						Výchova k občanství				
Hodnoty, postoje, praktická etika analýzy vlastních i cizích postojů a jejich projevů v chování lidí; odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající chování (neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích	Člověk a jeho svět					Český jazyk a literatura				
						Člověk a společnost				
						Člověk a zdraví				

4.6.2. Výchova demokratického občana (VDO)

Průřezové téma Výchova demokratického občana učí žáky spravedlnosti, toleranci a odpovědnosti, rozvíjí kritické myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti. Má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti, aby byl schopen se orientovat ve složitostech a problémech demokratické společnosti. Její získání umožní žákovi řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace.

Téma využívá ke své realizaci zkušenosti a prožitků žáků z domova i ze školy, žáci si na svých zkušenostech ověřují význam dodržování demokratických pravidel, případně se podílejí na vytváření pravidel nových. Zároveň objevují, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice vede k anarchii či naopak k despotismu.

Přínos tématu k rozvoji osobnosti žáka:

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod,
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů, vychovává k úctě k zákonu,
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační a argumentační schopnosti a dovednosti,
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování,
- vede k uvažování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení,
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku,
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti,
- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším,
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností,
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu.

Tématické okruhy	Ročník a oblast, kde je okruh integrován									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
Občanská společnost a škola demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; uplatňování demokratických principů v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy - žákovských rad); formy účasti žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci	Český jazyk a literatura					Člověk a společnost				
	Člověk a jeho svět					Anglický jazyk				
	Člověk a svět práce							Zeměpis		
Občan, občanská společnost a stát občan jako člen společnosti - jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku Listina základních práv a svobod; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a	Člověk a jeho svět					Člověk a společnost				
					IT	IT	Zeměpis			
	Český jazyk a literatura									
								IT		

zdroje konfliktů)									
Formy participace občanů v politickém životě volební systémy a demokratické volby (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí				Člověk a jeho svět		Člověk a společnost			
							Zeměpis		
							Anglický jazyk		
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování demokracie jako protiváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti	Český jazyk a literatura								
	Člověk a jeho svět					Zeměpis			
						Člověk a společnost			
						Výtvarná výchova			
						Anglický jazyk			

4.6.3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Jeho náplní je výchova budoucích evropských občanů, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i v osobním životě. Rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Ve vědomí a jednání žáků podporuje tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí a seznamuje je s možnostmi, které jim život v evropském prostoru poskytuje.

Přínos tématu k rozvoji osobnosti žáka:

- prohlubuje základní vědomosti o funkci nevládních organizací, jejich vlivu na řešení, globálních i lokálních problémů a dodržování lidských práv,
- rozšiřuje dovednosti potřebné pro seberealizaci a orientaci v evropském prostředí,
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na život jednotlivce i s možnostmi jejich využívání,
- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky,
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti,
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti,
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám.

Tématické okruhy	Ročník a oblast, kde je okruh integrován									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
Evropa a svět nás zajímá rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy		Výtvarná výchova				Hudební výchova				
	Hudební výchova				IT		Zeměpis			
	Člověk a jeho svět					Výchova k občanství				
			Anglický jazyk				IT			
						P	P	P	P	
Objevujeme Evropu a svět naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů		Člověk a jeho svět				Zeměpis				
						Hudební výchova				
						Anglický jazyk				
						IT	IT	IT		
							P	P	P	
							P	P	P	
Jsme Evropané kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich přispění k řešení problémů dětí a mládeže				Člověk a jeho svět		Zeměpis				
						Člověk a společnost				
						Výtvarná výchova				
						Anglický jazyk				

4.6.4. Multikulturní výchova (MKV)

Průřezové téma Multikulturní výchova umožňuje žákům seznamovat se s různými kulturami, jejich tradicemi a hodnotami. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování rozmanitosti. Majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci všech etnik žijících ve společném státě.

Přínos tématu k rozvoji osobnosti žáka:

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti, rozvíjí schopnost tolerovat odlišnosti, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu,
- učí žáky uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých,
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné,
- učí žáky nést odpovědnost za své jednání,
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou,
- poskytuje znalost pojmů kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj., rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti, napomáhá prevenci vzniku xenofobie,
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu.

Tématické okruhy	Ročník a oblast, kde je okruh integrován								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní difference jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě			Český jazyk a literatura						
	Člověk a jeho svět					Zeměpis			
	Umění a kultura					Člověk a společnost			
					Anglický jazyk				
Lidské vztahy právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženské nebo generační příslušnosti; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžité stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); význam integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování; význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, lidská solidarita)		Umění a kultura				Anglický jazyk			
	Český jazyk a literatura					Zeměpis			
	P	P	Tělesná výchova			Hudební výchova			
			Člověk a svět práce	IT		Dějepis			
							IT	IT	
		P	P	P	P	P	P	P	P
Etnický původ rovnocennost všech etnických skupin a kultur;			Český jazyk a literatura			Zeměpis			

odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku				Člověk a jeho svět		Člověk a společnost			
				Umění a kultura			Přírodopis		
Multikulturalita multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumění a celoživotního vzdělávání			Anglický jazyk		Zeměpis				
				Tělesná výchova		Umění a kultura			
						Anglický jazyk			
Princip sociálního smíru a solidarity odpovědnost a přispění každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, otázka lidských práv			Člověk a jeho svět			Zeměpis			
						Člověk a společnost			
							Anglický jazyk		

4.6.5. Environmentální výchova (ENV)

Environmentální výchova vede žáky k pochopení vztahů člověka a životního prostředí a k odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Přínos tématu k rozvoji osobnosti žáka:

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí,
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování,
- přispívá k chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí,
- umožňuje pochopení vlastní odpovědnosti ve vztazích k prostředí,
- poskytuje znalosti a pěstuje návyky nezbytné pro žádoucí jednání občana vůči prostředí,
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti,
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů,
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, zdůvodňovat své názory a stanoviska,
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty,
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů,
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí,
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí,
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí,
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě a přírodnímu a kulturnímu dědictví.

Tématické okruhy	Ročník a oblast, kde je okruh integrován								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy les (význam lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření); vodní zdroje (důležitost pro krajinnou ekologii); moře (význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (ohrožování, globální význam); lidské sídlo, město, vesnice (umělý ekosystém, funkce a vztahy k okolí); kulturní krajina (ovlivnění přírody od vzniku civilizace až po dnešek)	Výtvarná výchova					Zeměpis			
	P	P	Člověk a jeho svět			Přírodopis			
			Anglický jazyk			Výtvarná výchova			
Základní podmínky života voda (vztah vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana vody, pitná voda ve světě a u nás); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace	P	P	Člověk a jeho svět			Člověk a příroda			
Člověk a svět práce									
P			P		P		P	Anglický jazyk	
					Výtvarná výchova				

v okolí, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů; ekosystémy (funkce ekosystémů, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, principy hospodaření s přírodními zdroji, získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)									
Lidské aktivity a problémy životního prostředí zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam, vlivy na prostředí, druhy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (vlivy na prostředí, vztahy k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s nimi (odpady a příroda, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam jejich ochrany, právní řešení u nás, v EU a ve světě, ochrana přírody při masových sportovních akcích) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí (Státní program EVVO, Agenda 21 EU) a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)	Český jazyk a literatura				Zeměpis				
	Člověk a jeho svět				Přírodopis				
					Matematika				
					Výtvarná výchova				
							Chemie		
							Výchova k občanství		
Vztah člověka k prostředí naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, ochrana životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příčina, důsledky, možné způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování a prezentace); prostředí a zdraví (vliv na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů, principy udržitelnosti rozvoje)	Člověk a jeho svět				Zeměpis				
					Člověk a příroda				
	Tělesná výchova				Výchova ke zdraví				
					Výtvarná výchova				
					Člověk a svět práce		Anglický jazyk		

4.6.6. Mediální výchova (MDV)

Průřezové téma Mediální výchova nabízí elementární poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků, mají výrazný vliv na chování a utváření životního stylu. Pro uplatnění jednotlivce ve společnosti je důležité umět zpracovat a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což vyžaduje stále větší schopnost vyhodnotit podněty přicházející z médií. Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními.

Přínos tématu k rozvoji osobnosti žáka:

- rozvíjí schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům,
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času,
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích,
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu,
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu,
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu,
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace.

Tématické okruhy	Ročník a oblast, kde je okruh integrován								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních „bulvárních“ prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu									
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu; opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)									
Stavba mediálních sdělení příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství									

jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)						IT	IT		
						Český jazyk a literatura			
Vnímání autora mediálních sdělení identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu				Umění a kultura					
				IT	Český jazyk a literatura				
Fungování a vliv médií ve společnosti organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)				IT	Český jazyk a literatura				
					IT	Člověk a společnost			
						IT	IT		
Tvorba mediálního sdělení uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení					Český jazyk a literatura				
					Výtvarná výchova				
				IT	IT	IT	IT		
					Anglický jazyk				
Práce v realizačním týmu redakce školního časopisu, či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce					IT		IT		
					P	P	P	P	P

5. Učební plán – všeobecné požadavky RVP ZV

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Minimální časová dotace pro 1. stupeň	Minimální časová dotace pro 2. Stupeň
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	35	15
	Cizí jazyk	9	12
Matematika a její aplikace		20	15
Informační a komunikační technologie		4 2	4 4
Člověk a jeho svět		12	-
Člověk a společnost	Dějepis	-	11
	Výchova k občanství		
Člověk a příroda	Fyzika	-	21
	Chemie		
	Přírodopis		
	Zeměpis		
Umění a kultura	Hudební výchova	12	10
	Výtvarná výchova		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	-	10
	Tělesná výchova	10	
Člověk a svět práce		5	3
Průřezová témata		P	P
Disponibilní časová dotace		14	24
Celková povinná časová dotace		118	122

Poznámky:

Při sestavování učebního plánu musí být dodržena povinná týdenní časová dotace pro jednotlivé vzdělávací oblasti, celková povinná časová dotace na příslušném stupni, současně musí být dodržena povinná minimální týdenní dotace a nesmí být překročena maximální povolená týdenní dotace v každém ročníku, které jsou stanoveny následovně:

Ročník	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Minimální týdenní dotace	18	18	22	22	22	28	28	30	30
Maximální týdenní dotace	22	22	26	26	26	30	30	32	32

Z těchto podmínek vychází rozdělení časové dotace mezi jednotlivé ročníky tak, aby se splnil a zároveň nepřekročil počet hodin v ročníku, aby byl splněn povinný počet hodin na jednotlivé vzdělávací oblasti a na celý stupeň, ale současně aby se počet hodin dal dobře srovnat do rozvrhu a vyhovoval nejen místním, ale i dojíždějícím žákům. To vše bylo umožněno vhodným použitím disponibilní časové dotace.

Učební plány pro 1. stupeň a 2. stupeň jsou stanoveny následovně:

5.1. Učební plán pro 1. Stupeň									
Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předměty	Ročník					Celkem za celý 1. stupeň	Z toho z disp. časové dotace
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	7+1	7+1	7	7	7	37 (35+2)	2
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9	
Matematika a její aplikace		Matematika	4	4+1	4	4	4	21 (20+1)	1
Informační a komunikační technologie-Informatika		Informatika	-	-	-	1	1	1	
Člověk a jeho svět		Člověk a jeho svět	2	2	2+1	3-2	3	13-12 (12+1) (11+1)	1
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	12	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2		
Člověk a zdraví		Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	
Člověk a svět práce		Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	5	
Průřezová témata		Průřezová témata a projekty	0+1	0+1	0+1	0+1	0+1	5 (0+5)	5
Disponibilní časová dotace			1	1	1	1	1	5	5
Celková povinná časová dotace			21	22	24	25	26	118	14

Poznámky k učebnímu plánu pro 1. Stupeň:

- Disponibilní časová dotace 1. Stupně (14 hodin) je využita k posílení časové dotace předmětů Český jazyk (2h), Matematika (1h), Člověk a jeho svět (1h) a k zařazení samostatného předmětu Průřezová témata a projekty (5h).
- V každém ročníku je ponechána 1 disponibilní hodina, aby byla umožněna variabilita učebnímu plánu podle potřeb žáků. Obvykle se použije v 1. A 2. Ročníku na posílení časové dotace předmětu Český jazyk, ve 3. Až 5. Ročníku na posílení dotace předmětu Matematika.
- V případě žádosti rodičů o výuku cizího jazyka již od první třídy (je to žádáno, pokud měly děti výuku již v mateřské škole) se tato hodina použije v 1. A 2. Ročníku na výuku anglického jazyka. Učební plán v předmětu Anglický jazyk pak bude upraven takto:

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předměty	Ročník					Celkem za celý 1. Stupeň	Z toho z disp. Časové dotace
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0+1	0+1	3	3	3	11 (9+2)	2

5.2. Učební plán pro 2. Stupeň

Vzdělávací oblasti	Vzdělávací obory	Vyučovací předměty	Ročník				Celkem za celý 2. Stupeň	Z toho z disp. Časové dotace
			6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	4	3+1	4	4+1	17 (15+2)	2
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	
Matematika a její aplikace		Matematika	4	3+1	4	4+1	17 (15+2)	2
Informační a komunikační technologie Informatika		Informatika	1	1	1	1	2 4 (1 +1)	1
Člověk a společnost	Dějepis	Dějepis	2	2	2	1+0,5	11,5 (11+0,5)	0,5
	Výchova k občanství	Výchova k občanství	1	1	1	1		
Člověk a příroda	Fyzika	Fyzika	2	2	1	1+0,5	22,5 (21+1,5)	1,5
	Chemie	Chemie	-	-	2	1+1		
	Přírodopis	Přírodopis	2	1	2	1		
	Zeměpis	Zeměpis	2	1	2	1		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	10	
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	1	1		
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	1	1	-	-	10	
	Tělesná výchova	Tělesná výchova	2	2	2	2		
Člověk a svět práce		Člověk a svět práce	1	-	1	1	3	
Průřezová témata		Průřezová témata a projekty	0+1	0+1	0+1	0+1	4 (0+4)	4
Volitelný předmět		Německý jazyk nebo jiný volitelný předmět	-	2	2	2	6	6
Disponibilní časová dotace			1	2	2	2	7	7
Celková povinná časová dotace			30	30	31	31	122	24

Poznámky k učebnímu plánu pro 2. stupeň:

Disponibilní časová dotace 2. stupně (24 hodin) je využita:

- k posílení časové dotace předmětů Český jazyk (2h), Matematika (2h), Dějepis (0,5h), Fyzika (0,5h), Chemie (1h) a Informatika (1h),
- k zařazení nového předmětu Průřezová témata a projekty (4h),

- k zařazení dalšího cizího jazyka nebo jiných volitelných předmětů, které vycházejí z cílů základního vzdělávání a rozvíjejí klíčové kompetence žáků (6h),
- k umožnění variability učebního plánu (7h)

Variabilita učebního plánu

- V každém ročníku jsou ponechány 2 disponibilní hodiny (v 6. ročníku 1), aby byla umožněna variabilita učebního plánu podle potřeb žáků a aktuálních vyhlášek MŠMT. Bude využita buď k zařazení dalšího volitelného předmětu, nebo k posílení časové dotace předmětu, ve kterém je to pro danou třídu nejvíce potřebné.

Zvláštní časová dotace

- Časová dotace 1,5 hodiny za rok znamená, že se předmětu vyučuje v jednom pololetí jednu hodinu, ve druhém pak hodiny dvě. Časová dotace 0,5 hodiny za rok znamená, že se předmětu vyučuje 1 hodinu v jednom pololetí.

Volitelné předměty

- Od 7. třídy je žákům v rámci volitelných předmětů přednostně nabízen další cizí jazyk (obvykle německý), v rozsahu 2 hodiny týdně. Žáci, kteří si nevyberou další cizí jazyk, si musí vybrat z nabídky školy jiné volitelné předměty se stejnou časovou dotací (tj. 2 hodiny týdně). O konkrétním předmětu rozhodne po provedeném průzkumu ředitel školy podle zájmu žáků a organizačních možností školy. Výběr stvrzuje žák a jeho zákonný zástupce podpisem, předmět musí žák absolvovat v plném rozsahu.
- Hlavním cílem volitelných předmětů Praktika z matematiky a Praktika z českého jazyka je zopakovat, prohloubit a systematicky utřídit učivo předmětů, které jsou většinou základem pro úspěšné vykonání přijímacího řízení na střední školy. Jsou zařazovány v 1. pololetí 9. ročníku. Ve druhém pololetí pak jejich časová dotace přechází na jiný předmět (obvykle fyziku, dějepis, zeměpis nebo informatiku).
- Nabídka volitelných předmětů se může každoročně obměňovat, záleží na momentální odbornosti učitelů a zájmu žáků. Na výběr jsou například tyto předměty
 - Německý jazyk
 - Informatika
 - Dopravní výchova
 - Praktika z matematiky (0,5h)
 - Praktika z českého jazyka (0,5h)
 - Technické kreslení
 - Sportovní hry
 - Sborový zpěv
 - Vedení domácnosti
 - a další

6. Učební osnovy

6.1. Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura Anglický jazyk
----------------------------------	--

Charakteristika

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura a Cizí jazyk.

Český jazyk a literatura je vyučován od 1. do 9. ročníku, týdenní časová dotace v jednotlivých ročnících je uvedena v tabulkách s osnovami. Dovednosti získané v oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Vytvářejí se předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci.

Vzdělávací obsah oboru Český jazyk a literatura je rozdělen do tří složek, které se vzájemně prolínají. Jsou to:

- Komunikační a slohová výchova
- Jazyková výchova
- Literární výchova

Žáci se v nich učí chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, jasně a srozumitelně se vyjadřovat, analyzovat a kriticky posoudit obsah čteného textu. Prostřednictvím četby získávají základní čtenářské návyky a dospívají k prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje.

Cizí jazyk je vyučován od 3. do 9. ročníku, týdenní časová dotace je uvedena v tabulkách osnov. Cizí jazyk poskytuje základ pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Pomáhá snižovat jazykové bariéry, zlepšuje možnosti dalšího studia i budoucího pracovního uplatnění.

Vzdělávání v oblasti Jazyk a jazyková komunikace směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- chápání jazyka jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání,
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku,
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů,
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření,
- zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace,
- ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama,
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti,
- rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách, ve značné míře je využívána výpočetní technika, protože škola vlastní velké množství výukových programů, žáci pracují i v multimediální

učebně, kde mohou vyhledávat informace v encyklopediích, pracovat s interaktivní tabulí a na internetu. Výuka je doplňována častými návštěvami divadel, sledováním tematicky zaměřených filmů a výukových programů na DVD a videokazetách. Pravidelně se též využívají audiokazety, zejména v cizím jazyku.

6.1.1. Český jazyk a literatura

V předmětu Český jazyk a literatura utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence následujícími postupy:

Kompetence k učení	- Pracujeme s pravidly českého pravopisu, vyhledáváme informace v encyklopediích. - Třídíme a řadíme nalezené informace a texty do skupin podle určitých znaků. - Píšeme texty podle diktátů, doplňujeme chybějící slova, části textů v jazykových cvičeních. - Čteme hlasitě i tichým čtením texty přiměřeně náročné. Přečtený text reprodukuje. - Stručně a jasně popisujeme předměty a objekty z běžného života, situace či zážitky. - Osvojujeme si základní a jazykové a literární pojmy.
Kompetence k řešení problémů	- V textech vyhledáváme problémy i jejich řešení. - Přemýšlíme o příčinách neúspěchu literárních hrdinů i nás samých. - Využíváme získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení. - Navrhujeme řešení a snažíme se vytvářet více variant řešení problémů. - Neúspěch nechápeme jako konec snažení, ale jako důvod k další práci. - Nalézáme pravidla, kterými se řídí mluvnické jevy.
Kompetence komunikativní	- Vlastními slovy převyprávíme čtený a vyprávěný text. - V psaném i mluveném textu řadíme informace logicky za sebou. - Vytváříme vlastní texty na zadané téma. Sami ho přednášíme a v diskuzi obhajujeme své myšlenky a názory. - Snažíme se o procítěný přednes básně, určitého textu. - Svůj názor obhajujeme smysluplnými argumenty. Dokážeme přijmout rozdílné názory nebo vlastní kritiku. - Dáváme prostor pro písemnou, ústní, výtvarnou formu komunikace. - Využíváme prvky dramatické výchovy – scénky, pantomima, pohybová improvizace, rozhovory, prvky muzikoterapie.
Kompetence sociální a personální	- Spolupracujeme ve třídě, ve skupině, snažíme se o vytváření příjemné atmosféry ve skupině - O přečteném textu diskutujeme, posuzujeme chování literárních postav a zaujímáme k nim svůj postoj. - Dokážeme pomoci slabším nebo sami o pomoc požádat. - Chápeme literaturu jako naše kulturní a historické dědictví a jako prostředek k poznání jiných národů a kultur.

Kompetence občanské	▸ Zodpovědně se připravujeme na vyučování. ▸ Odmítáme nevhodné chování literárních hrdinů i svých spolužáků. ▸ Obhajujeme svá práva mezi spolužáky. ▸ Respektujeme individuální rozdíly mezi žáky – pomoc tělesně postiženým, tolerance a porozumění odlišnostem a jiným způsobům chování – sluchové poruchy, žáci s ADHD, poruchy chování u žáků se sníženým intelektem, ze znevýhodněného sociálního prostředí. ▸ Účastníme se ekologických projektů – vypracování projektu, diskuze na dané téma.
Kompetence pracovní	▸ Pracujeme samostatně, ve skupině i týmově – celá třída. ▸ Vyžadujeme vlastní hodnocení práce a návrhy na řešení problémů i další možnosti zlepšení. ▸ Neseme zodpovědnost za práci celé skupiny – dodržování pravidel, plánování, kritéria hodnocení. ▸ Dbáme na zachování základních hygienických a pracovních návyků. ▸ Učíme se relaxovat a odpočívat, práci si plánovat. ▸ Respektujeme rozdílné pracovní tempo jednotlivců, umožňujeme dokončit práci i slabším a pomalejším spolužákům. ▸ Využíváme různé zdroje informací – internet, noviny, CD a DVD programy, atd.
Kompetence digitální	▸ tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou ▸ žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - vyučující v roli konzultanta ▸ žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce ▸ žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty ▸ při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod. ▸ při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami ▸ žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	1.	1.	8
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 1. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Komunikační a slohová výchova				
‣ hlasitě čte jednoduché věty se správnou intonací ‣ rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat ‣ dodržuje a ovládá základní hygienické návyky spojené se čtením a psaním	‣ čtení písmen velké a malé abecedy (tiskacích, psacích) ‣ hlasité čtení jednoduchých textů s porozuměním ‣ dialog s partnerem ‣ pozdrav, oslovení, omluva, prosba		OSV	

▸ rozlišuje psaní velkých a malých tiskacích písmen ▸ přepíše tiskací písmo do psané podoby ▸ píše slova a věty podle diktátu	▸ psaní velkých a malých tiskacích písmen ▸ přepis tiskacích písmen do psací podoby ▸ psaní jednoduchých diktátů	MKV
Jazyková výchova		
▸ zná jednotlivá tiskací a psací písmena ▸ přečte je a napíše ▸ skládá jednotlivá slova ▸ čte slova (po hláskách) ▸ tvoří jednoduché věty ▸ rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova	▸ písmena a hlásky ▸ výslovnost hlásek a jejich skládání do slov. ▸ formulace a psaní jednoduchých vět	. MDV

Literární výchova		
dokáže se jednoduše vyjadřovat vyjadřuje své pocity z přečteného textu nebojí se dramatizovat jednoduchý text čte a přednáší z paměti literární texty přiměřené věku vypráví pohádku nebo příběh podle obrázkové osnovy	vyjadřuje schopnosti dramatizace textu čtení a přednes pohádka a příběh	MDV VDO

408 ZŠ, Zásada 204				
Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	1.	2.	8
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 2. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Komunikační a slohová výchova				
▸ používá vhodné oslovení, pozdrav ▸ zná a umí napsat svoji adresu ▸ napíše krátký dopis, pozdrav ▸ naslouchá druhému (učitel – žák – audio – video) ▸ nebojí se vyjádřit svůj názor, pocity	▸ oslovení, pozdrav ▸ psaní adresy ▸ psaní dopisu, pohledu ▸ poslech ▸ vyjádření vlastních názorů	EGS MKV ENV		
Jazyková výchova				
▸ rozlišuje písmena abecedy ▸ řadí slova podle abecedy ▸ rozlišuje samohlásky a souhlásky ▸ zná gramatiku tvrdých a měkkých souhlásek ▸ dělí slova na slabiky, dělí slova na konci řádku ▸ rozlišuje zvukovou a psanou podobu slov (dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, spodoba) ▸ odůvodňuje a správně píše velká písmena na začátku vět ▸ rozlišuje druhy vět podle obsahu ▸ rozlišuje krátké a dlouhé samohlásky a správně jich užívá ▸ pozná vlastní jména osob a zvířat ▸ řadí správně jednoduché věty podle obsahu ▸ píše jednoduché texty podle diktátu	▸ abeceda ▸ souhlásky a samohlásky ▸ slabika. ▸ slova s dě, tě, ně... ▸ spodoba ▸ psaní velkých písmen ▸ druhy vět podle obsahu ▸ délka samohlásek ▸ vlastní jména ▸ řazení vět podle obsahu ▸ psaní diktátu.			
▸ ovládá psaní správných tvarů písmen abecedy, opis a přepis jednoduchých textů	▸ psaní ▸ tvary písmen psací abecedy			
Literární výchova				
▸ čte s porozuměním jednoduchý text (užívá tiché i hlasité čtení) ▸ dbá na správnou výslovnost – pečlivě vyslovuje, sám se opravuje ▸ rozlišuje nebo poznává hádanku, pohádku, prózu a poezii, přečtený text dokáže vlastními slovy převyprávět ▸ orientuje se v jednoduchých textech, vyhledává v nich informace	▸ čtení s porozuměním ▸ hlasité čtení ▸ tiché čtení ▸ výslovnost ve slově ▸ hádanka, pohádka, poezie, próza ▸ interpretace textu ▸ vyhledání informací z textu	EGS		

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	1.	3.	7
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 3. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Komunikační a slohová výchova				
▸ orientuje se v textu slyšeném i čteném ▸ píše jednoduchá sdělení, přání, pozdrav ▸ umí telefonovat ▸ jednoduše popíše předmět ▸ respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ▸ na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ▸ vypravuje podle osnovy	▸ orientace v textu ▸ krátká zpráva, přání, pozdrav ▸ telefonování ▸ popis ▸ rozhovor ▸ vlastní mluvený projev ▸ vypravování	MKV		
▸ má upevněné hygienické a prac. návyky spojené se psaním ▸ opisuje delší souvislé texty ▸ opraví chybný text ▸ dbá na úpravu v sešitě	▸ psaní ▸ opis textu ▸ oprava textu ▸ úprava textu			
Jazyková výchova				
▸ zná abecedu, řadí slova podle abecedy, vyhledává v abecedním seznamu ▸ porovná významy slov, slova opačného významu, slova souřadná, nadřazená a podřazená ▸ vyhledá v textu slova příbuzná ▸ umí řady vyjmenovaných slov a dokáže je použít ▸ odůvodňuje psaní i/y po obojetných souhláskách ▸ osvojuje si pravopis znělých a neznělých souhlásek ▸ určí slovní druhy- 1 ,5 ,7 ,8, 10. ▸ spojí věty do jednodušších souvětí vhodnými spojovacími výrazy. ▸ píše velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	▸ abeceda ▸ nauka o slově, sl. souřadná, nadřazená, podřazená, opač. významu ▸ vyjmenovaná slova a slova příbuzná ▸ spodoba ▸ slovní druhy ▸ věta jednoduchá, souvětí ▸ psaní velkých písmen	MDV		
Literární výchova				
▸ čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ▸ zdokonaluje se v plynulém a výrazném čtení ▸ využívá četbu jako zdroj poznatků, umí reprodukovat text	▸ čtení ▸ plynulost a výraz čtení ▸ reprodukce textu	MKV		

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	2.	4.	7
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 4. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Komunikační a slohová výchova				
▸ snaží se o kultivovaný projev ve škole i mimo školu ▸ vypravuje, učí se dramatizovat, vede správně dialog ▸ sestaví osnovu, na základě osnovy popisuje osoby, věci, děje, činnosti ▸ napíše vzkaz, dopis ▸ slušně vyjádří nesouhlas, obhajuje své názory ▸ zformuluje otázku k danému textu	▸ ústní projev ▸ vypravování ▸ dramatizace ▸ osnova ▸ popis ▸ psaní dopisu ▸ obhajoba a diskuse ▸ formulace otázek		MKV OSV	
Jazyková výchova				
▸ používá vyjmenovaná slova ▸ rozliší kořen, předponu, příponu ▸ rozliší předložku a předponu ▸ užívá slova spisovná a citově zabarvená ▸ vyhýbá se nespisovným a vulgárním výrazům ▸ rozliší slova jednoznačná, mnohoznačná, souznačná, opozita ▸ určuje slovní druhy ▸ určí pád, číslo, rod a vzor u podstatných jmen ▸ zná vzory podstatných jmen a jejich skloňování ▸ určí osobu, číslo, čas u sloves ▸ pozná infinitiv a zvrtná slovesa, složené tvary sloves ▸ rozliší větu jednoduchou a souvětí ▸ pozná základní skladební dvojice ve větě jednoduché ▸ správně píše skupiny bě, pě .. ▸ používá velká písmena u vlastních jmen a zeměpisných názvů.	▸ vyjmenovaná slova ▸ stavba slova ▸ nauka o slově ▸ spisovné a nespisovné tvary ▸ podstatná jména ▸ význam slova ▸ mluvnické kategorie podstatných jmen ▸ slovesa ▸ věta, souvětí ▸ skupiny bě- bje, pě, vě – vje ▸ psaní velkých písmen		VDO OSV MKV MDV	
Literární výchova				
▸ čte nahlas i potichu s porozuměním, volí vhodnou intonaci. ▸ volně reprodukuje text, tvoří vlastní lit. text na dané téma ▸ rozumí přiměřeně náročnému textu a snaží se o vhodnou reprodukci	▸ čtení ▸ intonace ▸ porozumění a reprodukce ▸ vyhledávání informací ▸ výběr četby. ▸ čtenářský denník. ▸ ilustrace dětské knihy.		MKV OSV MDV	

▸ rozliší podstatné a okrajové informace ▸ vybere si vhodnou četbu podle svého zájmu, udělá zápis do deníku ▸ zná některé autory a ilustrátory dětských knih ▸ pozná literárními útvary – bajka, povídka, dobrodružná literatura	▸ bajka, povídka, dobrodružná literatura	
---	--	--

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	2.	5.	7
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 5. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Komunikační a slohová výchova				
dokáže zdramatizovat vhodný text sestaví osnovu k popisu i vyprávění zachovává posloupnost děje napíše dopis, blahopřání, oznámení a pozvánku, vyplní poštovní tiskopis vytvoří zkrácený zápis textu, zaznamená podstatné informace rozliší podstatné a okrajové informace rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě rozpozná přímou a nepřímou řeč rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává - posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení - posuzuje úplnost, či neúplnost jednoduchého sdělení - reprodukuje obsah přiměřeně složitějšího sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta - vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechává vzkaz na záznamníku - volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru - rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace - píše po stránce obsahové i	dramatizace textu osnova dopis, blahopřání oznámení, pozvánka výtah z textu reklama. řeč přímá a nepřímá - výběr nejvhodnějšího nadpisu - dialog - telefonní hovor - vzkaz na záznamníku - omluva, oznámení	MKV OSV		

formální jednoduché komunikační žánry - sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti - náročně čte s porozuměním přiměřeně texty potichu i nahlas	- dokončení vypravování - popis - dopis - osnova - vyprávění ▸ čtení s porozuměním	
Jazyková výchova		
▸ chápe jazyk jako prostředek komunikace ▸ správně píše zeměpisné názvy, názvy národností ▸ určí kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ▸ rozliší souhláskové skupiny na styku předpony nebo přípony a kořene slova ▸ píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ▸ určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ▸ pozná ohebné – neohebné, určuje slovní druhy ▸ určí pád, číslo, rod a vzor podstatných jmen ▸ určí druhy přídavných jmen, zná gramatiku tvrdých a měkkých přídavných jmen ▸ časuje slovesa ve všech časech v oznamovacím způsobu ▸ pozná všechny slovesné způsoby. ▸ určí osobu, číslo, způsob, čas ▸ pozná druhy zájmen a druhy číslovek ▸ vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty - pozná podmět a přísudek, ovládá shodu přísudku s holým podmětem ▸ odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ▸ užívá vhodných spojovacích výrazů, podle projevu je obměňuje ▸ porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného	▸ mateřský jazyk ▸ velká písmena ▸ stavba slova - skupina slov příbuzných ▸ vyjmenovaná slova ▸ slovní druh vyznačeného slova ve větě ▸ podstatná jména ▸ přídavná jména ▸ slovesa ▸ zájmena, číslovky ▸ skladba věty	EGS VDO OSV MKV MDV

významu a slova vícevýznamová ▸ rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ▸ zvládá základní příklady syntaktického pravopisu		
Literární výchova		
▸ čte s porozuměním přiměřeně texty potichu i nahlas. ▸ čte přiměřeně rychle a plynule se správnou intonací ▸ používá prvky uměleckého přednesu ▸ rozpozná umělecké žánry – pohádka, pověst, bajka, dobrodružná četba, SCI- FI, comics ▸ zná pojmy rým, verš, sloka ▸ vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ▸ volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří literární text na dané téma ▸ rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ▸ v jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	▸ čtení s porozuměním ▸ umělecký přednes ▸ umělecké žánry ▸ členění textu v poezii - záznam o přečtené knize	MKV OSV MDV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Jazyk a jazyková výchova	Český jazyk a literatura	3.	6.	4
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 6. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Komunikační a slohová výchova				
▸ vyplní jednoduché tiskopisy ▸ ovládá jednoduché komunikační žánry ▸ zná základní normy písemného vyjadřování a jednoduchou grafickou úpravu textu ▸ souvisle vypravuje příběh, popíše osoby, věci, pracovní postup ▸ využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, zformuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří poznámky	▸ poštovní poukázky, podací lístek ▸ vzkaz, inzerát, objednávka, zpráva, oznámení, SMS zpráva ▸ dopis osobní a úřední ▸ dějová posloupnost při vypravování, osnova, jazykové prostředky. ▸ popis – předmětu, postavy, krajiny, pracovního postupu ▸ výtah a výpisky	MKV OSV		
Jazyková výchova				
▸ žák pracuje se základními jazykovými příručkami,	▸ používání jazykových příruček – Pravidla českého pravopisu,			

správně vyslovuje, výrazně čte	Slovník spisovné češtiny, Stručná mluvnice česká ▸ výslovnost souhláskových skupin, slovní přízvuk, větná melodie, důraz, tempo, pauzy	
▸ určí slovní druhy, ▸ skloňuje podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky ▸ časuje slovesa	▸ podstatná jména – obecná, vlastní (tvary, skloňování, mluvnické kategorie) ▸ přídavná jména (stupňování, skloňování, jmenné tvary) ▸ zájmena (druhy a skloňování) ▸ číslovky (druhy, skloňování základních číslovek) ▸ slovesa – opakování mluvnických kategorií, podmiňovací způsob přítomný a minulý, slovesný čas	
▸ chápe pravopis na základě znalosti stavby slova	▸ rozbor stavby slova, slova příbuzná, střídání hlásek při odvozování, skupiny hlásek při odvozování, skupiny bě-/bje-, pě-, vě-/vje-, mě-/mně, ▸ předpony s-/z-/vz- ▸ předložky s/z ▸ i-/y po obojetných souhláskách ▸ vyjmenovaná slova	
▸ rozliší významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	▸ skladba – základní větné členy: PO – vyjádřený, nevyjádřený, PŘ - slovesný, jmenný se sponou ▸ shoda přísudku s podmětem ▸ rozvíjející větné členy: přívlastek, předmět, příslovečné určení ▸ věta jednoduchá, její grafické znázornění. ▸ souvětí - počet vět	
▸ rozliší spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu	▸ rozvrstvení národního jazyka	MDV
Literární výchova		
▸ žák rozliší vyjadřování v próze a ve verších	▸ sloka, verš, rým	
▸ v příbězích rozliší dobro a zlo ▸ zvládá dramatizaci jednoduchého textu	▸ pohádky – klasické, moderní, české, cizí, znaky pohádek	
▸ chápe literaturu jako zdroj informací	▸ lidová slovesnost – přísloví, pořekadla, říkadla,...	
▸ uvědomuje si, že překonávání překážek činí člověka lepším ▸ reprodukuje slyšený a psaný text	▸ životopisná literatura, cestopisy, dobrodružná literatura, báje a pověsti	EGS

▸ přednáší z paměti literární texty přiměřené věku ▸ vyjádří své pocity z přečteného textu	▸ poezie	
---	----------	--

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Jazyk a jazyková výchova	Český jazyk a literatura	3.	7.	4
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 7. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Komunikační a slohová výchova				
▸ orientuje se v různých slohových útvarech a využívá vhodných jazykových prostředků	▸ popis ▸ charakteristika ▸ líčení ▸ výtah ▸ životopis ▸ vypravování	MKV		
▸ výstižně vyjádří charakteristické rysy popisované osoby	▸ charakteristika – přímá a nepřímá	OSV – poznávání lidí		
▸ rozliší subjektivní a objektivní sdělení	▸ popis ▸ líčení	ENV EGS		
▸ vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikativnímu záměru	▸ životopis, žádost	OSV		
▸ vyhledá klíčová slova a formuluje hlavní myšlenky textu	▸ výtah	EGS OSV		
▸ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	▸ vypravování			
Jazyková výchova				
▸ žák vhodně volí výrazy ve vztahu k určitému prostředí, rozpozná přenesená pojmenování ▸ používá samostatně výkladové a jiné slovníky pro určení významu slova	▸ význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, sousloví, rčení, synonyma, homonyma, slova citově zabarvená, odborné názvy	)		
▸ má širší slovní zásobu	▸ slovní zásoba a její obohacování ▸ způsob tvoření slov ▸ tvoření slov odvozováním podstatných jmen, přídavných jmen, sloves			
▸ žák užívá správných tvarů a písemné podoby slov	▸ opakování slovních druhů, mluvnických kategorií ▸ slovesa – slovesný rod ▸ příslovce – spřežky, stupňování ▸ předložky, spojky, částice,			

	citoslovce	
▸ rozlišuje věty podle postoje mluvčího	▸ věty oznamovací, tázací, žádací	
▸ rozlišuje větné členy a na základě znalostí stavby věty zvládá pravopisné jevy – interpunkci ve větě jednoduché i v souvětí	▸ skladba věty dvojčlenné, jednočlenné, větné ekvivalenty. ▸ základní a rozvíjející větné členy ▸ druhy vedlejších vět	
Literární výchova		
▸ žák se orientuje v literárních pojmech a útvech ▸ pozná útvary starší literatury, literatury novější, dramatické útvary. ▸ vnímá krásu literatury a jazyka ▸ pracuje s textem, formuluje vlastní názory ▸ orientuje se v drobných literárních útvech	▸ pojmy: poezie (lyrika, epika), próza – povídky, bajka, pohádka, román, pověst, cestopis, sci-fi ▸ kroniky, legendy, letopisy, mýty, Bible ▸ divadlo (drama,dialog, monolog, scénář, dramatik, režisér), ▸ televize, film ▸ román ▸ fejeton	OSV MKV EGS ENV MDV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Jazyk a jazyková výchova	Český jazyk a literatura	3.	8.	4
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 8. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Komunikační a slohová výchova				
▸ žák vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu	▸ výtah			
▸ výstižně vyjádří charakteristické rysy literární postavy, rozliší reálné od nereálného	▸ charakteristika literární postavy			
▸ rozlišuje pojmy, fakta, názory, hodnocení; pracuje s různými prameny	▸ výklad			
▸ žák vyjádří svůj vztah k líčené skutečnosti, používá neobvyklého jazykového vyjádření	▸ líčení – subjektivně zabarvený popis			
▸ žák uvažuje nad problémem, vyjadřuje svůj vlastní názor, vysvětluje a hodnotí	▸ úvaha	VDO ENV MDV		
Jazyková výchova				
▸ žák má přehled o slovanských a světových jazycích ▸ rozvíjí vztah k českému jazyku	▸ obecné výklady o jazyce, ▸ slovanské jazyky, útvary českého jazyka a jazyková kultura			

▸ prohlubuje si znalost spisovné podoby českého jazyka a obohacuje si slovní zásobu o slova přejatá, učí se jejich výslovnost a pravopis ▸ skloňuje slova přejatá	▸ obohacování slovní zásoby: tvoření slov, sousloví, přejímání slov z cizích jazyků ▸ skloňování jmen přejatých a cizích vlastních jmen ▸ slovesný vid	EGS MKV EGS
▸ poznatků o jazyce využívá ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu	▸ pravopis - opakování	
▸ zvládá interpunkci ve větě jednoduché a v souvětí	▸ věta jednoduchá, souvětí souřadné a podřadné	
Literární výchova		
▸ žák uceleně reprodukuje přečtený text a vlastními slovy interpretuje smysl díla ▸ rozliší základní literární druhy a žánry, porovná je, uvede jejich výrazné představitele ▸ rozliší literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	▸ texty dle výběru učitele a žáků ▸ druhy: lyrika, epika, drama ▸ žánry: romance, balada, bajka, báje, povídka, román, kronika, cestopisy	
▸ žák se začíná orientovat v chronologickém vývoji literatury	chronologické uspořádání – tabulky a přehledy	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Jazyk a jazyková výchova	Český jazyk a literatura	3.	9.	5
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 9. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Komunikační a slohová výchova				
▸ orientuje se v různých slohových útvarech, využívá vhodně slovní zásoby	▸ základní funkční styly			
▸ dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	▸ (styl prostěsdělovací, odborný, publicistický, umělecký)			
▸ odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné				
▸ jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru				
▸ využívá základy studijního čtení				

– vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ▸ využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ▸ <u>dovede své znalosti o funkčních stylech tvůrčím způsobem použít</u>		
▸ vyjádří ústně či písemně své zážitky, používá jazykové prostředky vypravování ▸ uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	▸ vypravování	
▸ odlišuje fakta od názorů a hodnocení, vhodnými jazykovými prostředky vyjádří svůj názor, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	▸ úvaha	MDV, ENV, MKV, EGS, VDO, OSV
▸ rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ▸ <u>zaujme kritický postoj k důvodům, které vedly k manipulaci</u>	▸ mediální výchova: komentovaná zpráva, fejeton	

Jazyková výchova		
▸ orientuje se ve skladbě českého jazyka, má přehled o členění složitých souvětí, respektuje interpunkci na základě znalosti skladby ▸ rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě jednoduché i v souvětí.	▸ skladba: opakování větných členů, znázornění grafické stavby věty ▸ věta jednoduchá a souvětí ▸ shoda přísudku s několikanásobným podmětem.	OSV MV
▸ správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a umí je používat ve vhodné komunikační situaci	▸ slovní druhy, mluvnické kategorie, ▸ pravopis vlastních jmen a názvů	ENV MKV
▸ ovládá pravopisné jevy slov českých i přejatých ▸ samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ▸ v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí ▸ rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování	▸ pravopis – opakování a procvičování ▸ způsoby tvoření slov ▸ slovní zásoba (homonyma, antonyma, synonyma)	OSV
▸ spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	▸ spisovná výslovnost	
▸ má přehled o slovanských jazycích, orientuje se ve vývoji českého jazyka ▸ rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	▸ vývoj českého jazyka ▸ útvary českého jazyka	EGS

Literární výchova		
▸ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ▸ uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ▸ <u>odliší řeč vypravěče a řeč postav</u> ▸ <u>správně určí básnické prostředky ozvlášťující literární dílo (jednoduché příklady personifikace, metafor, metonymie)</u> ▸ formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ▸ <u>popíše v dopise ve 150–180 slovech film, který vznikl na základě literárního díla</u> ▸ <u>zformuluje alespoň tři důvody, proč se mu určitá kniha nelíbila</u> ▸ <u>na základě návštěvy divadelního představení v dopise kamarádovi či kamarádce sdělí dojmy ze zhlédnutého představení</u> ▸ tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ▸ <u>vytvoří jednodušší literární text odpovídající tematicky i formálně zadání (v nabídce</u>		OSV VDO MKV MV
	▸	
	▸	
	▸	
	▸	

<u>báseň, bajka, pohádka)</u> ▸ rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ▸ rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ▸ uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ▸ <u>zařadí vybrané autory do uvedených literárních směrů</u> ▸ <u>popíše základní znaky literárního směru na vybrané ukázce</u> ▸ porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ▸ <u>převede úryvek literárního díla do podoby divadelního scénáře</u> ▸ <u>porovná film a jeho literární předlohu a popíše základní shody a rozdíly v obsahu obou uměleckých děl</u> ▸ vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích ▸ <u>vyhledá informace ke splnění určitého úkolu (např. vytvoří seznam děl určitého autora) v různých typech katalogů v knihovně</u> ▸ <u>na základě internetových zdrojů vypracuje určitý úkol (např. základní údaje o životě a tvorbě</u>		
--	--	--

<u>jednoho z nositelů Nobelovy ceny, ceny Magnesia Litera apod.)</u>		
--	--	--

6.1.2. Anglický jazyk

V předmětu Anglický jazyk utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence následujícími postupy:

Kompetence k učení	- Pracujeme se slovníky, vyhledáváme informace v encyklopediích a na internetu. - Třídíme a řadíme nalezené informace a texty do skupin podle určitých znaků. - Píšeme texty podle diktátů, doplňujeme chybějící slova podle smyslu vět. - Čteme hlasitě i tichým čtením texty přiměřeně náročné. Přečtený text reprodukuje. - Stručně a jasně popisujeme předměty a objekty z běžného života, situace či zážitky.
Kompetence k řešení problémů	- V textech vyhledáváme problémy i jejich řešení. - Navrhujeme řešení a snažíme se vytvářet více variant řešení problémů. - Neúspěch nechápeme jako konec snažení, ale jako důvod k další práci. - Nalézáme pravidla, kterými se řídí mluvnické jevy.
Kompetence komunikativní	- Vlastními slovy převyprávíme čtený a vyprávěný text. - V psaném i mluveném textu řadíme informace logicky za sebou. - Vytváříme vlastní texty na zadané téma. Sami ho přednášíme a v diskuzi obhajujeme své myšlenky a názory. - Dáváme prostor pro písemnou, ústní, výtvarnou formu komunikace. - Využíváme prvky dramatické výchovy – scénky, pantomima, pohybová improvizace, rozhovory.
Kompetence sociální a personální	- Spolupracujeme ve třídě, ve skupině, snažíme se o vytváření příjemné atmosféry ve skupině - O přečteném textu diskutujeme, posuzujeme chování literárních postav a zaujímáme k nim svůj postoj. - Dokážeme pomoci slabším nebo sami o pomoc požádat. - Chápeme jazyk jako prostředek k poznání jiných národů a kultur.
Kompetence občanské	- Zodpovědně se připravujeme na vyučování. - Odmítáme nevhodné chování literárních hrdinů i svých spolužáků. - Obhajujeme svá práva mezi spolužáky. - Respektujeme individuální rozdíly mezi žáky – pomoc tělesně postiženým, tolerance a porozumění odlišnostem a jiným způsobům chování.
Kompetence pracovní	- Pracujeme samostatně, ve skupině. - Vyžadujeme vlastní hodnocení práce a návrhy na další možnosti zlepšení. - Dbáme na zachování základních hygienických a pracovních návyků. - Učíme se relaxovat a odpočívat, práci si plánovat. - Respektujeme rozdílné pracovní tempo jednotlivců, umožňujeme dokončit práci i slabším a pomalejším spolužákům. - Využíváme různé zdroje informací – internet, noviny, CD a DVD programy, atd.

Kompetence digitální	- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - vyučující v roli konzultanta - žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty - při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod. - při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami - žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
----------------------	---

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk	1.	3.	3
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 3. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Receptivní, produktivní a interaktivní řečové dovednosti				
• pozdraví, rozloučí se, představí • rozumí běžným pokynům učitele v hodině • vyjádří souhlas a nesouhlas, říká, jak se daří • pojmenuje školní potřeby, udá jejich barvu, počet, vyjádří velikost • představí členy rodiny, pojmenuje běžné vybavení místnosti • vyjmenuje anglickou abecedu, hláskuje své jméno • pojmenuje hračky, vyjádří jejich polohu, počítá do sta • zazpívá vánoční písně • pojmenuje běžné ovoce a zeleninu, používá slovesný tvar mám - máme • vyjádří jídlo, které rád jí a pije • pojmenuje části lidského těla • pojmenuje běžné části oblečení • pojmenuje domácí a některá exotická zvířata	• Hallo (Ahoj) • Numbers (Čísla) • At school, colours (Ve škole, barvy) • My family (Moje rodina) • Alphabet (Abeceda) • Toys (Hračky) • At Christmas (o Vánocích) • Fruit and vegetables (Ovoce a zelenina) • Food and drink (Jídlo a pití) • My body (Moje tělo) • Clothes (oblečení) • At home (Doma) • Animals (Zvířata)		OSV MKV MDV VDO ENV	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk	2.	4.	3
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 4. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Receptivní řečové dovednosti				
▸ rozumí známým slovům a větám v probíraných tématech ▸ čte v dětských časopisech, vyhledá v nich jednoduché informace ▸ čte plynule a foneticky správně ▸ používá dvojjazyčný slovník ▸ zná anglickou abecedu, hláskuje jména, pracuje se slovníky. ▸ tvoří množné číslo podst. jmen, vyjádří vlastnictví s have got. ▸ užívá vazbu there is/are ▸ časuje sloveso to be v obou číslech. ▸ používá přivlastňovací zájmena ▸ vyjádří zákaz Don't ... ▸ užívá přivlastňovací pád	▸ Fruit and vegetables (Ovoce a zelenina) ▸ Food and drink (Jídlo a pití) ▸ Pets (Domácí zvířata) ▸ Nákupy Základní gramatické struktury a typy vět ▸ věta jednoduchá ▸ pořádek slov ve větě ▸ tvorba záporu ▸ tvorba otázky		MKV OSV VDO EGS ENV	
Produktivní řečové dovednosti				
▸ sestaví správně jednoduché písemné sdělení, odpověď na otázku ▸ reprodukuje obsah textu ▸ pozdraví, představí se, zeptá se na jméno, národnost, věk ▸ popíše předmět – velikost barvu, polohu, počítá do 100 ▸ představí rodinu ▸ vyjadřuje oblibu ovoce a zeleniny ▸ popíše části těla, svoje oblečení ▸ pozdraví, osloví učitele, reaguje na jeho pokyny	Pravidla komunikace v běžných situacích ▸ My family (Moje rodina) ▸ My toys (Moje hračky) ▸ Parts of the body, clothes (Části těla, oblečení) ▸ At home (Doma) ▸ My schoolbag, colours, sizes, numbers (Moje školní taška, barvy, velikost, čísla) ▸ In the classroom (ve třídě) ▸ The alphabet (Abeceda)			
Interaktivní řečové dovednosti				
▸ aktivně se zapojí do jednoduché konverzace ▸ poskytne požadovanou informaci ▸ klade jednoduché otázka a odpovídá na ně	Jednoduchá sdělení ▸ adresa ▸ blahopřání, pozdrav ▸ omluva, žádost		OSV MKV MDV	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk	2.	5.	3
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 4. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Receptivní řečové dovednosti				
▸ rozumí známým slovům a větám v probíraných tématech ▸ čte v dětských časopisech, vyhledá v nich jednoduché informace ▸ čte plynule a foneticky správně ▸ používá dvojjazyčný slovník ▸ používá přítomný čas prostý ▸ používá sloveso I want ▸ zná anglickou abecedu, hláskuje jména, pracuje se slovníky. ▸ tvoří množné číslo podst. jmen ▸ užívá vazbu there is/are ▸ časuje sloveso to be v obou číslech. ▸ používá přivlastňovací zájmena ▸ vyjádří zákaz Don't ... ▸ užívá přivlastňovací pád ▸ dodržuje pořádek slov ▸ vyjádří právě probíhající činnost	▸ My day (Můj den) ▸ Sports and games (Sporty a hry) ▸ In the town (Ve městě) ▸ Weather (Počasí) ▸ In our flat (V našem bytě) ▸ Shopping ▸ Birthday ▸ Animals Základní gramatické struktury a typy vět ▸ věta jednoduchá ▸ pořádek slov ve větě ▸ tvorba záporu a otázky ▸ I CAN, I CAN'T ▸ přítomný čas průběhový ▸ WHAT, WHEN ▸ min.čas slovesa TO BE, TO HAVE ▸ min. čas pravidelných sloves ▸ I am going to ...	VDO EGS ENV		
Produktivní řečové dovednosti				
▸ popíše hlavní postavy pohádky, převypráví děj ▸ popíše sebe, svou rodinu, své zájmy ▸ seznámí se a britskými svátky ▸ popíše činnosti ve škole a ve volném čase ▸ sestaví jednoduchý dopis ▸ pojmenuje části dne, hlavní jídla ▸ popíše svůj obvyklý den ▸ pojmenuje druhy sportu, vyjádří jejich oblibu ▸ charakterizuje roční období, popíše stav počasí	Pravidla komunikace v běžných situacích – další témata ▸ What are they doing? (Co dělají právě teď) ▸ známá pohádka ▸ Who is who? (Kdo je kdo?) ▸ Are they the same? (Jsou stejné?) ▸ pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost, nákupy ▸ důležité zeměpisné údaje			
Interaktivní řečové dovednosti				
▸ aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, klade jednoduché otázky, odpovídá na ně ▸ poskytne požadovanou informaci ▸ omluví se, požádá o.. ▸ zeptá se na cestu	Jednoduchá sdělení ▸ adresa ▸ blahopřání, pozdrav ▸ omluva, žádost	OSV MKV MDV		

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Jazyk a jazyková výchova	Anglický jazyk	3.	6.	3
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 6. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Receptivní řečové dovednosti				
• ovládá nauku o slově, zná způsoby obohacování jazyka • čte nahlas plynule přiměřené texty s využitím vizuální opory, používá navazování, melodii jazyka, vyhledává známé výrazy, odpoví na otázky • aktivně používá pravopisné jevy, rozumí jednoduché promluvě • odvozuje pravděpodobný význam nových slov • používá dvojjazyčný slovník, vyhledává informaci nebo význam slova	Tématické okruhy • domov, rodina, bydlení, škola • volný čas, zájmová činnost • dopis kamarádovi • sport, zdraví, stravování • příroda, počasí • člověk a společnost, cestování • narozeniny • nakupování Gramatické struktury vět • slovní zásoba a tvoření slov • sloveso – TO BE, TO HAVE GOT, CAN • vazba THERE IS/ARE • Přítomný čas prostý • Průběhový čas • Minulý čas prostý WAS, WERE		VDO EGS ENV	
Produktivní řečové dovednosti				
• sestavuje jednoduché sdělení (ústní i písemné) související s životem rodiny, školy • mluví o opakujících činnostech, popisuje zvyky a nálady • mluví o předmětech blízkých a vzdálených • popisuje osoby-podoba, oblečení • zdůvodní svůj názor • mluví, co dělal/a v minulosti	Základní vztahy • existenční (Kdo?.....) • prostorové (Kde? Kam?.....) • časové (Kdy?.....) • kvalitativní (Jaký? Který? Jak?) • kvantitativní (Kolik?.....) • setkání nebo společenský program • doplňující otázky • otázky na podmět a předmět			
Interaktivní řečové dovednosti				
• jednoduchým způsobem se domluví v běžných situacích • vyžádá si jednoduchou informaci, zeptá se na cestu	Jednoduchá sdělení • prosba, žádost, přání, přivítání, poděkování, pozdrav • představování, omluva • žádost o pomoc, informaci		OSV MKV MDV	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk	3.	7.	3
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 7. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Receptivní řečové dovednosti				
▸ Porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých i složitějších vět ve vizuální i audio podobě ▸ Porozumí krátkým pokynům v učebnici ▸ Porozumí tématu krátkého textu ▸ plynule čte, dobře vyslovuje ▸ hledá ve slovníku ▸ tvoří správně otázky	Tématické okruhy ▸ svět kolem nás, internet, chat ▸ dopis kamarádovi v angličtině ▸ realie o anglofonních zemích ▸ tradice Vánoc, Velikonoc atd. ▸ realie Česká republiky ▸ nakupování Upevňování probrané gramatiky ▸ slovesa TO BE, TO HAVE GOT ▸ minulý čas,včetně otázky ▸ budoucí čas ▸ předložky ▸ nepravidelná slovesa ▸ trpný rod ▸ modální slovesa ▸ stupňování přídavných jmen ▸ předpřítomný čas		VDO EGS ENV	
Produktivní řečové dovednosti				
▸ samostatně napíše krátký text, příběh v jednoduchých větách ▸ otázky ▸ vyjadřuje svůj názor ▸ ptá se na důvod ▸ napíše správně datum ▸ zvládne telefonický rozhovor ▸ popíše sám sebe, další osoby ▸ popíše prostředí v němž žije, jinou zemi	Základní vztahy ▸ vyhledávání informací pomocí internetu ▸ prostorové znalosti, orientace ▸ časové otázky – Kolik je hodin ? ▸ zájmové informace ▸ národnostní a mezilidské vztahy ▸ kolik co stojí –cizí měna			
Interaktivní řečové dovednosti				
▸ jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích ▸ sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá ▸ zeptá se na cestu	Jednoduchá sdělení ▸ prosba, žádost, přání, přivítání, poděkování, pozdrav ▸ představování, omluva ▸ žádost o pomoc, službu ▸ souhlas a nesouhlas		OSV MKV MDV	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník
Jazyk a jazyková výchova	Anglický jazyk	3.	8.
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 8. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Receptivní řečové dovednosti			
▸ porozumí běžnému rozhovoru ▸ ve čteném příběhu rozumí ději, vybere hlavní děj – předpovídá pokračování ▸ používá dvojjazyčný slovník ▸ rozeznává slovo složené, nepravidelná slovesa ▸ porozumí krátkým článkům v časopisech, na internetu jednoduchým návodům ▸ chatuje v jednoduchých větách ▸ správně používá čas v textu i ústním projevu ▸ správně používá základní gramatické jevy- písemně i ústně	Tématické okruhy ▸ stravování ▸ sporty- letní, zimní olympiády ▸ oblíbené knihy, filmy, časopisy ▸ orientace v kalendáři, datum, letopočty ▸ realie U.K., Irska, USA, historie anglofonních zemí Gramatické okruhy ▸ prohlubování učiva o slovesných časech ▸ tvoření trpného rodu ▸ základní vztahy existenciální (Who...?), kvalitativní (Which...?) kvantitativní (How much/many...?) ▸ vedlejší věty, spojovací výrazy ▸ tázací dovětky ▸ číslovky	VDO ENV MDV MKV EGS	
Produktivní řečové dovednosti			
▸ zná běžné základní fáze každodenního života (hygiena, škola, zaměstnání, nákupy, cestování, koníčky, kultura bydlení a umí je použít) ▸ vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí ▸ napíše krátký pozdrav, dopis, krátký příběh podle osnovy ▸ popíše město, prostředí, další osobu	Základní vztahy ▸ prostorové ▸ časové ▸ vyplní jednoduchý formulář ▸ vyplní jednoduchý dotazník		
Interaktivní řečové dovednosti			
▸ popíše každodenní činnosti, potřeby a způsob života ▸ popíše minulé zážitky ▸ zeptá se a rozumí odpovědi	Jednoduchá sdělení ▸ prosba, žádost, přání, přivítání, poděkování, pozdrav ▸ představování, omluva ▸ žádost o pomoc, službu, informaci ▸ souhlas a nesouhlas	MKV	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Jazyk a jazyková komunikace	Anglický jazyk	3.	9.	3
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 9. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Receptivní řečové dovednosti				
› rozumí běžnému rozhovoru › porozumí čtenému příběhu › odhaduje význam slov, používá slovník › používá nepravidelná slovesa › rozumí krátkým článkům v časopisech, na internetu jednoduchým návodům › píše v krátkých větách, internetová komunikace	Tématické okruhy › člověk a společnost › péče o zdraví › profesionální orientace › dovolená v cizině Lexikální princip pravopisu slov, užití časů › nepravidelná slovesa › předpřítomný a předminulý čas › a few .. a little, some..any › to be able to › not.. either, other.. the others › minulý čas průběhový		VDO EGS ENV	
Produktivní řečové dovednosti				
› sestaví ústní i písemné sdělení týkající se rodiny, školy a probíraných tematických okruhů › gramaticky správně tvoří a obměňuje věty › reprodukuje obsah přečteného i slyšeného textu	Promluvy na dané téma › Poslech a reprodukce textu › Reálie anglofonních zemí › Profesionální orientace › Moje koníčky › Volný čas a kamarádi			
Interaktivní řečové dovednosti				
› mluví o běžných situacích v probraných časech (v přítomnosti, minulosti, budoucnosti, trpném rodě i v otázkách a záporech) › sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá	Jednoduchá sdělení › prosba, žádost, přání, přivítání, poděkování, pozdrav › představování, omluva › žádost o pomoc, službu, informaci › souhlas a nesouhlas		OSV MKV MDV	

6.2. Matematika a její aplikace	Matematika
---------------------------------	------------

Charakteristika

Vzdělávací oblast je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití, učí se řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Učí se využívat prostředky výpočetní techniky - kalkulátory, vhodný počítačový software, různé výukové programy. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací. Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním, číst a analyzovat je z tabulek, diagramů a grafů; to vše vytváří předpoklady pro rozvoj exaktního myšlení, a tím i pro další úspěšné studium.

Oblast je realizována v předmětu Matematika, obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy.

- Čísla a početní operace na 1. stupni, na který navazuje na 2. stupni okruh Číslo a proměnná
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a v prostoru
- Nestandardní aplikační úlohy a problémy

Vzdělávání v oblasti Matematika a její aplikace směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace,
- rozvíjení paměti prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů,
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů,
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů,
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu,
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění,
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy,
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu,
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznání skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby,
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti, k soustavné sebekontrolě při každém kroku, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů.

Předmět je vyučován od 1. do 9. ročníku, týdenní časová dotace je pro každý ročník uvedena v tabulkách s osnovami. Výuka probíhá převážně ve třídě, často v počítačové učebně nebo multimediální učebně, protože škola vlastní velké množství výukových programů. Některé příklady se řeší v na školním hřišti nebo v přírodě.

6.2.1. Matematika

V oblasti Matematika a její aplikace utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence následujícími postupy.

Kompetence k učení	▸ Orientujeme se na číselné ose, porovnáváme čísla, orientujeme se v tabulkách čísel. ▸ Operujeme s čísly: rozkládáme, porovnáváme, sčítáme. Hledáme nejvhodnější matematické operace. Sami vytváříme slovní úlohy ze života a následně je řešíme. ▸ Počítáme pamětně i písemně. ▸ Měříme délky, časy, hmotnosti, objem – nacházíme příklady ve svém okolí. ▸ Malujeme a rysujeme geometrická tělesa, vyhledáváme je kolem sebe. ▸ Vytváříme pro žáky podnětné a motivující prostředí (nástěnné obrazy, počítadla, papírové peníze, modely geometrických tvarů a těles). ▸ Na základě prožitku úspěchu vytváříme u žáků potřebu dalšího vzdělávání. ▸ Vybíráme takové příklady a úlohy, na kterých žáci objevují užitečnost matematických znalostí v praktickém životě. Na příkladech ukazujeme, jak se lidské poznání se neustále vyvíjí, ozřejmujeme tak žákům nutnost celoživotní učení. ▸ Látku prezentujeme z různých úhlů, vybízíme žáky, aby sami vybírali způsoby, kterými se lze dopracovat k řešení. Oceňujeme neobvyklé postupy, iniciativu a tvořivost a logický úsudek. ▸ Zadáváme takové činnosti, které nutí žáky k větší samostatnosti, k vyhledávání potřebných údajů v učebnicích, encyklopediích, na internetu. ▸ Vybízíme žáky k sebehodnocení, kritičnosti, požadujeme od nich pečlivost a odpovědnost. ▸ Dáváme žákům možnost opravit si „nepovedené“ práce, pěstujeme v nich pocit, že není třeba se bát chyby, ale z chyb se poučit. Občas dělá úmyslnou chybu i učitel, oceňujeme žáky, kteří chybu odhalí a opraví, podporujeme je tím k tomu, aby nepřejímali sdělení učitele jako vždy platná, aby si uvědomili, že každý se může splést, že je nutné být aktivní, pozorný, přemýšlet, kontrolovat, odhadovat a předvídat řešení, že je možné o výsledcích diskutovat. ▸ Výsledky prací se žáky rozebíráme, vždy je chválíme za pokrok, který udělali, oceňujeme snahu a pravidelnost v práci. Objasňujeme jim, kde ještě mají nedostatky a jakým způsobem se zlepšit. ▸ Podněcujeme žáky k účasti na matematických soutěžích.
-----------------------	---

Kompetence k řešení problémů	• Zadáváme texty, ve kterých musí žáci objevovat a rozpoznávat problémové situace. • Hledáme příčiny špatného řešení a pokoušíme se o nápravu. • Hledáme více možností řešení. Hledáme příklady z okolního prostředí. • Provádíme odhady správného řešení (výsledku) a porovnáváme je se skutečností. • Řadíme a třídíme čísla podle zadaných parametrů. Nacházíme shodné a podobné znaky. • Žákům nepředkládáme látku „hotovou“, necháváme je objevovat a nalézat poučky, hypotézy, různé cesty vedoucí k řešení atd. • Podněcujeme žáky k tomu, aby objevovali vztahy k jiným předmětům a využívali znalosti a dovednosti, které znají z jiných předmětů, z praktického života. • Dáváme žákům dostatečný prostor pro kladení otázek, podporujeme je v tom, zajímavé a neotřelé otázky oceňujeme.
Kompetence komunikativní	• Obhajujeme postupy svého řešení a diskutujeme o něm. • Vyjadřujeme se přesně a výstižně. • Formulujeme, zadáváme a řešíme úkoly v logickém sledu. • Matematické operace využíváme při skutečném nakupování. • Pracujeme ve skupinkách, dvojicích i samostatně – snažíme se o vzájemné naslouchání.
Kompetence sociální a personální	• Účelně spolupracujeme ve skupinách, zvládáme ale i samostatnou práci. • Chápeme matematiku jako významnou součást našeho života • Podporujeme spolupráci ve třídě, vzájemnou pomoc při učení atd. • Zadáváme různé aktivity, aby žáci mohli střídát své role ve skupině, požadujeme po žácích, aby si postupně začali role ve skupině přidělovat sami, aby si společně vytvářeli pravidla pro práci ve skupině. • Podporujeme spolupráci, práci v týmu, organizujeme výuku bez situací nerovnosti, používáme kooperativní učení, spolupráci ve výuce.
Kompetence občanské	• Nacházíme logické souvislosti matematiky v běžném životě kolem nás. • Získáváme základy ekonomicky zodpovědného chování. • Chápeme význam peněz v životě člověka. Nepřeceňujeme, ale ani nepodceňujeme jej. • Matematickými prostředky zpracováváme statistická šetření ze svého okolí a zaujímáme svůj postoj k jejich výsledkům (hustota dopravy, dodržování rychlosti, třídění odpadu atd.)
Kompetence pracovní	• Dodržujeme vymezená pravidla. Chováme se tak, abychom nerušili nebo neohrožovali ostatní. • Účelně používáme měřidla, počítadla, kalkulátor. Manipulujeme s měřidly různých veličin tak, abychom je nepoškodili. • Požadujeme převzetí odpovědnosti za výsledek práce, pečlivost, dodržení časových termínů a budujeme tak schopnost plánovat si svou práci.
Kompetence digitální	• žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - vyučující v roli konzultanta • žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty • žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Matematika a její aplikace	Matematika	1.	1.	4
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 1. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Číslo a početní operace				
▸ používá čísla 0 –20 ▸ vyhledává je na číselné ose ▸ porovnává čísla 0 –20 ▸ řadí čísla 0 –20 ▸ používá vztahy „větší, menší, rovno“ ▸ používá matematické operace +,- bez přechodu desítky ▸ používá číslo 0 –20 k modelování situací, počítá předměty, vytváří soubory s daným počtem prvků	▸ numerace 0 -20 ▸ číselná řada ▸ číselná osa ▸ porovnávání čísel ▸ operace s čísly 0-20			
Závislosti, vztahy a práce s daty				
▸ sestavuje jednoduché slovní úlohy, provádí jednoduchý zápis slovní úlohy ▸ dokáže číst a nastavit celé hodiny, zná strukturu týdne	▸ slovní úlohy ▸ týden, hodiny			
Geometrie v rovině a v prostoru				
▸ orientuje se v prostoru ▸ používá geometrické pojmy (vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, hned za, hned před) ▸ pracuje s rovinnými obrazci – čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh	▸ geometrické pojmy ▸ rovinné obrazce			
Nestandardní aplikační úlohy a problémy				
▸ pracuje s hrací kostkou ▸ pracuje s penězi – hra na obchod ▸ seznamuje se s vážením a měřením	▸ hra: nakupování	OSV ENV		

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Matematika a její aplikace	Matematika	1.	2.	5
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 2. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Číslo a početní operace				
▸ používá čísla 0 –20 ▸ sčítá a odčítá s přechodem desítky ▸ orientuje se v číselném oboru 0 – 100 ▸ pracuje s číselnou osou – čte čísla, zapisuje čísla ▸ rozlišuje jednotky a desítky ▸ porovnává čísla od 0 –100 ▸ používá vztahy: o x více, o x méně	▸ numerace 0 -100 ▸ číselná řada ▸ číselná osa ▸ operace s čísly 0-100 ▸ porovnávání čísel			
▸ zná násobilku: 1,2,3,4,5 a 10	▸ Násobilka			
Závislosti, vztahy a práce s daty				
▸ řeší a vytváří slovní úlohy v oboru 0 –100 (+,-) ▸ řeší slovní úlohy se vztahy : o x více, o x méně	▸ slovní úlohy			
Geometrie v rovině a v prostoru				
▸ kreslí a rýsuje čáry ▸ rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa ▸ nachází příklady v reálném životě	▸ čára ▸ rovinné útvary ▸ jednoduchá tělesa			
Nestandardní aplikační úlohy a problémy				
▸ pracuje s penězi – nakupování	▸ hra – nakupování, operace s pohádkovými penězi ▸ matematická soutěž Cvrček	OSV ENV		

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Matematika a její aplikace	Matematika	1.	3.	4
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 3. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, poz.		
Číslo a početní operace				
▸ používá čísla 0 –1000, vyhledává je na číselné ose, porovnává a řadí ▸ seznamuje se s časovou přímkou ▸ doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel ▸ rozeznává řady jednotek, desítek, stovek i tisíců ▸ pamětně i písemně sčítá i odčítá čísla 0 –1000 ▸ počítá se závorkou – dodržuje pravidla přednosti matematických operací ▸ provádí odhad a kontrolu výsledků ▸ zaokrouhluje čísla na desítky a stovky	▸ operace s čísly 0 -1000 ▸ číselná osa ▸ časová přímka ▸ tabulky ▸ číselné řady ▸ operace s čísly 0 – 1000 ▸ matematické zákony ▸ odhad výsledku ▸ zaokrouhlování			
▸ násobí a dělí v oboru násobilky 1 - 10 ▸ násobí a dělí dvojciferné číslo číslem jednociferným ▸ dělí se zbytkem ▸ seznamuje se s násobením a dělením mimo obor násobílek ▸ násobí dvoj- a trojciferných čísel číslem jednociferným	▸ násobilka ▸ dělení dvojciferných čísel ▸ dělení se zbytkem			
Závislosti, vztahy a práce s daty				
▸ řeší slovní úlohy se vztahy : o x více, o x méně, x krát více, x krát méně ▸ řeší slovní úlohy s jednotkami délky, času, hmotnosti a objemu	▸ Slovní úlohy	ENV		
Geometrie v rovině a v prostoru				
▸ osvojuje si základy rýsování ▸ měří délku úsečky ▸ seznamuje se základními jednotkami délky ▸ určuje a pojmenovává geometrická tělesa (krychle, kvádr, koule, kužel, válec) ▸ rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	▸ rýsování základních útvarů v rovině (bod, druhy čar, přímka, úsečka, různoběžky) ▸ měření délky ▸ základní jednotky délky ▸ základní útvary v prostoru ▸ modelování jednoduchých souměrných útvarů v rovině	ENV		

▸ zná základní jednotky hmotnosti, objemu a času	▸ jednotky SI	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
▸ umí použít peníze	▸ hra ▸ matematická soutěž Cvrček	OSV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Matematika a její aplikace	Matematika	2.	4.	4
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 4. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Číslo a početní operace				
▸ čte a zapisuje čísla 0 – 1000 000 ▸ porovnává čísla ▸ zaokrouhluje čísla na desítky, stovky a tisíce ▸ dělí se zbytkem ▸ řeší jednoduché rovnice ▸ početní operace používá ve slovních úlohách převádí jednotky délky, hmotnosti, objemu a času ▸ používá písemné sčítání, odčítání, násobení a dělení ▸ násobí dvojciferným činitelem ▸ účelně využívá kalkulaátor ▸ násobí a dělí číslem: 10, 100, 1000, ... ▸ vypočítá zlomkovou část, graficky znázorní zlomkovou část ▸ seznamuje se s desetinnými čísly, zaznamenává délku pomocí desetinných čísel ▸ seznamuje se s pojmem záporná čísla	▸ zápis a čtení čísel do milionu. ▸ zaokrouhlování čísel nad 10 000. ▸ matematické operace s čísly 0 – 1000 000 ▸ dělení se zbytkem	ENV OSV		
	▸ rovnice ▸ slovní úlohy ▸ převody jednotek ▸ písemné matematické operace ▸ práce s kalkulaátorem ▸ zlomek a zlomková část ▸ desetinná čísla ▸ záporná čísla			
Závislosti, vztahy a práce s daty				
▸ řeší slovní úlohy se vztahy ▸ x více, o x méně, x krát více, x krát méně ▸ čte a sestavuje jednoduché tabulky a grafy.	▸ slovní úlohy ▸ grafy, tabulky, diagramy, jízdní řády	OSV		
Geometrie v rovině a v prostoru				
▸ rýsuje body, přímky, úsečky, různoběžky, polopřímky ▸ dělí úsečku za pomoci kružítka ▸ pozná a rýsuje rovnoběžky, kolmice ▸ rozezná kruh a kružnici, rozumí pojům poloměr a průměr,	▸ rýsování základních geometrických útvarů v rovině ▸ práce s kružítkem ▸ rovnoběžky, kolmice ▸ kružnice a kruh	OSV		

sestrojí kružnici daného poloměru ▸ rýsuje čtverec, obdélník za pomoci trojúhelníku s ryskou ▸ počítá obvody trojúhelníku, čtverce, obdélníku ▸ sestrojí pravoúhlý trojúhelník ▸ maluje a rýsuje jednoduché tvary podle osově souměrnosti	▸ konstrukce čtverce a obdélníku ▸ konstrukce trojúhelníku ▸ osová souměrnost	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
▸ přirozeně používá peníze ▸ uvědomuje si hodnotu peněz, rozumě nakládá se svěřenými prostředky, umí si rozvrhnout útratu na výletě, rozvažuje, co je drahé a levné, nutné a zbytečné...	▸ hra s penězi ▸ matematická soutěž Klokánek ▸ hospodaření s penězi	ENV OSV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Matematika a její aplikace	Matematika	2.	5.	4
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 5. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Číslo a početní operace				
Žák ▸ využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení ▸ provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel ▸ zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel První seznámení se zlomkem a desetinným číslem ▸ zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem	Přirozená čísla ▸ přirozená čísla do milionu a přes milion, posloupnost přirozených čísel, číselná osa ▸ zápis přirozeného čísla v desítkové soustavě ▸ početní výkony s přirozenými čísly a jejich vlastnosti ▸ písemné algoritmy početních výkonů, odhady výsledků, kontrola výpočtu		OSV	

▸ desetinná čárka ▸ desetina, setina ▸ modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku ▸ porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel - přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty ▸ porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose		
Závislosti, vztahy a práce s daty		
▸ vyhledává, sbírá a třídí data ▸ čte a sestavuje jednoduché tabulky ▸ sestaví graf přímé úměrnosti	Tabulky, grafy, diagramy proměnná, nezávisle proměnná, závisle proměnná grafy, soustava souřadnic, (i v záporných hodnotách)	
Geometrie v rovině a v prostoru		
▸ narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník) ▸ sestrojí osu úsečky a osu úhlu ▸ sčítá a odčítá graficky úsečky ▸ určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran ▸ sestrojí rovnoběžky a kolmice ▸ určí obsah čtverce a obdélníku, užívá základní jednotky obsahu ▸ určí povrch krychle a kváдру sečtením obsahů stěn ▸ znázorní ve čtvercové síti osově souměrné útvary, určí	Rovinné obrazce, tělesa ▸ konstrukce obdélníku, čtverce ▸ další jednotky obsahu ar, hektar, kilometr čtvereční, milimetr čtvereční ▸ povrch kváдру a krychle ▸ propedeutika pojmu objem tělesa pomocí různých stavebnic (jednotková krychle)	

osu souměrnosti útvaru		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
▸ řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je nezávislé na obvyklých postupech	▸ matematická soutěž Klokánek ▸ problémové slovní úlohy ▸ číselné a obrázkové řady ▸ magické čtverce	OSV ENV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Matematika a její aplikace	Matematika	3.	6.	4
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 6. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Číslo a proměnná				
žák	Zlomky		OSV	
▸ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel ▸ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností ▸ účelně využívá kalkulačtor ▸ řeší slovní úlohy z praxe s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel ▸ na příkladech vysvětlí pojmy zlomek, číselník, jmenovatel ▸ provádí početní operace se zlomky ▸ vhodně krátí zlomky, zjednodušuje si výpočty	▸ zvedení pojmu zlomek ▸ základní tvar zlomku ▸ grafické znázornění zlomku a jejich porovnávání ▸ sčítání a odčítání zlomků se stejnými jmenovateli ▸ souvislost zlomku a des. čísla ▸ zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem Desetinná čísla ▸ porovnávání, sčítání a odčítání, násobení a dělení des. čísel ▸ vlastnosti početních výkonů s desetinnými čísly Dělitelnost přirozených čísel ▸ násobek, dělitel ▸ znaky dělitelnosti 2, 3, 5, 10 ▸ prvočísla, rozklad čísla na prvočinitele ▸ číslo složené ▸ společný dělitel, největší společný dělitel, čísla soudělná a nesoudělná ▸ společný násobek, nejmenší společný násobek			
Závislosti, vztahy a práce s daty				
▸ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ▸ určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti ▸ vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	Vztahy		OSV	
	▸ přímé úměrnosti mezi daty ▸ soustava souřadnic ▸ vytvoření grafu závislosti, vše v návaznosti na výuku fyziky			

Geometrie v rovině a v prostoru		
▸ využívá potřebnou matematickou symboliku ▸ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ▸ určuje velikost úhlu měřením a výpočtem ▸ rozliší podle velikosti úhel ostrý, pravý a tupý ▸ provádí operace s úhly početně i graficky ▸ sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar ▸ při geometrických zápisech využívá potřebnou matematickou symboliku ▸ rozliší trojúhelníky podle velikostí jejich úhlů, stran ▸ sestrojí výšku, těžnici, kružnici trojúhelníku opsanou a vepsanou ▸ charakterizuje základní vlastnosti kvádra a krychle, načrtne a sestrojí síť kvádra a krychle ▸ vypočítá objem a povrch kvádra a krychle, správně převádí jednotky objemu a obsahu ▸ analyzuje a řeší geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	Rovinné útvary ▸ přímka, polopřímka, úsečka ▸ vzájemná poloha přímek v rovině Metrické vlastnosti v rovině ▸ vzdálenost bodu od přímky Úhel a jeho velikost ▸ úhel, osa úhlu ▸ velikost úhlu, stupeň, minuta, úhloměr ▸ přímý, ostrý, pravý, tupý úhel ▸ vedlejší a vrcholové úhly ▸ sčítání a odčítání úhlů a jejich velikosti ▸ násobení a dělení úhlů a jejich velikostí dvěma Osová souměrnost ▸ shodnost geometrických útvarů ▸ osová souměrnosti ▸ osově souměrné obrazce Trojúhelník ▸ vnější a vnitřní úhly trojúhelníku ▸ rovnoramenný a rovnostranný trojúhelník Objem a povrch kvádra a krychle ▸ objem tělesa v krychlové síti ▸ jednotky objemu (l, dl, cl, ml) ▸ objem krychle a kvádra ▸ síť krychle a kvádra ▸ povrch krychle a kvádra	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
▸ řeší nestandardní aplikační úlohy a problémy ▸ užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů ▸ nalézá různá řešení zkoumaných situací, ▸ řeší úlohy na prostorovou představivost ▸ aplikuje poznatky a dovednosti z různých oblastí	▸ číselné a logické řady ▸ netradiční geometrické a aritmetické úlohy ▸ prostorová představivost ▸ magické čtverce, matepoker ▸ matematické hry a zábavy ▸ matematické programy na PC ▸ Pythagoriáda ▸ Benjamín	OSV ENV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Matematika a její aplikace	Matematika	3.	7.	4
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 7. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Číslo a proměnná				
žák ▸ chápe zlomek jako část celku, umí ho zobrazit ▸ upravuje zlomky rozšiřováním a krácením ▸ správně používá pojmy nepravý zlomek, smíšené číslo ▸ správně porovná zlomky, skupinu zlomků uspořádá ▸ počítá se zlomky ▸ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností ▸ účelně využívá kalkulátor ▸ provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel ▸ řeší aplikační úlohy z praxe s použitím znalostí o procentech ▸ vyjádří vztah celek – část procentem	Zlomky ▸ rozšiřování a krácení zlomků, rovnost zlomků, společný jmenovatel, převrácené číslo, smíšená čísla ▸ početní operace se zlomky, složený zlomek Celá čísla, racionální čísla ▸ čísla kladná, záporná, čísla navzájem opačná ▸ číselná osa ▸ absolutní hodnota čísla ▸ uspořádání celých čísel, sčítání, odčítání a násobení celých čísel ▸ záporná desetinná čísla ▸ racionální čísla, uspořádání racionálních čísel, početní operace s racionálními čísly Procenta ▸ procento, promile ▸ základ, procentová část, počet procent ▸ úrok, jednoduché úrokování		OSV	
Závislosti, vztahy a práce s daty				
▸ užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) ▸ řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů, ▸ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data z praktického života, řeší reálné situace ▸ určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti, vyjádří vztah tabulkou, rovnicí, grafem	Poměr ▸ poměr, převrácený poměr, postupný poměr ▸ měřítko plánů a map ▸ přímá úměrnost ▸ pravoúhlá soustava souřadnic, osy souřadnic, graf přímé úměrnosti ▸ nepřímá úměrnost, graf nepřímé úměrnosti ▸ trojčlenka ▸ úlohy ze života ▸ využití PC tvorbě grafů			
Geometrie v rovině a v prostoru				
▸ načrtne a sestojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar	Trojúhelník ▸ střední příčky trojúhelníku ▸ výšky trojúhelníku ▸ těžnice trojúhelníku, těžiště		OSV	

▸ užívá při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků ▸ rýsuje trojúhelníky podle zadaných vlastností ▸ charakterizuje a třídí základní rovinné útvary ▸ vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů ▸ správně používá jednotky ▸ rýsuje čtyřúhelníky podle zadaných vlastností ▸ určí a charakterizuje vlastnosti hranolu, sestrojí jeho síť ▸ odhadne a vypočítá objem a povrch hranolu, správně převádí jednotky	▸ kružnice vepsaná a opsaná ▸ trojúhelníková nerovnost Shodnost a shodná zobrazení ▸ shodnost geometrických útvarů ▸ shodnost trojúhelníků ▸ věty o shodnosti trojúhelníků ▸ konstrukce trojúhelníku užitím vět sss, sus, usu Středová souměrnost ▸ středová souměrnost, samodružný bod ▸ útvar středově souměrný Čtyřúhelníky ▸ rovnoběžník a jeho vlastnosti ▸ výšky a úhlopříčky – obdélník, rovnoběžník, kosodélník, čtverec, kosočtverec ▸ obvod a obsah rovnoběžníku ▸ obsah trojúhelníku ▸ lichoběžník, vlastnosti lichoběžníku ▸ obvod a obsah lichoběžníku Hranol ▸ síť hranolu ▸ objem a povrch hranolu	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		
▸ řeší nestandardní aplikační úlohy a problémy ▸ užívá logickou úvahu a úsudek, nalézá různá řešení ▸ řeší úlohy na prostorovou představivost ▸ aplikuje poznatky a dovednosti z různých oblastí	▸ číselné a logické řady ▸ logické a netradiční geometrické úlohy, obrázkové a číselné analogie ▸ magické čtverce, matepoker ▸ matematické hry a zábavy ▸ matematické programy na PC ▸ Pythagoriáda, Klokán	OSV ENV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Matematika a její aplikace	Matematika	3.	8.	5
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 8. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Číslo a proměnná				
žák ▸ užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu ▸ zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností ▸ účelně využívá kalkulátor ▸ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a	Mocniny a odmocniny ▸ druhá mocnina a odmocnina ▸ Pythagorova věta ▸ třetí mocnina a odmocnina ▸ rozvinutý zápis čísel v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti ▸ zápis čísel ve tvaru $a \cdot 10^n$ Výrazy ▸ číselný výraz a jeho hodnota			

nasobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním ▸ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic ▸ analyzuje a řeší jednoduché problémy, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	▸ proměnná, výraz s proměnnou ▸ celistvý výraz ▸ mnohočlen Rozšiřující učivo: Mocniny s příroz. mocnitelem ▸ mocniny s příroz. mocnitelem ▸ operace s mocninami a jejich vlastnosti Lineární rovnice ▸ rovnost, vlastnosti rovnosti ▸ lineární rovnice s jednou neznámou, kořen rovnice ▸ ekvivalentní úpravy lineárních rovnic, zkouška	
Závislosti, vztahy a práce s daty		
▸ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data ▸ určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti, vyjádří vztah tabulkou, rovnicí, grafem, ▸ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	Základy statistiky ▸ statistický soubor ▸ statistické šetření ▸ jednotka, znak, četnost ▸ aritmetický průměr ▸ medián, modus ▸ diagramy - sloupkový, kruhový ▸ zpracování údajů v programu MS Excel, tvorba grafů	
Geometrie v rovině a v prostoru		
▸ rozezná sečnu, tečnu a vnější příčku kružnice ▸ vypočítá délku tětiny Pythagorovou větou ▸ vypočítá obsah a obvod kruhu a čtyřúhelníků ▸ charakterizuje základní vlastnosti válce, načrtne a sestrojí síť válce ▸ odhaduje a vypočítá objem a povrch válce, správně používá jednotky ▸ bezpečně ovládá jednoduché konstrukce ▸ čistě a přesně rýsuje ▸ využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k řešení konstrukčních úloh ▸ sestrojí trojúhelník se zadanou výškou, se zadanou těžnicí ▸ při konstrukcích užívá věty o shodnosti trojúhelníků a známé vlastnosti čtyřúhelníků	Kruh, kružnice, válec ▸ kruh, kružnice ▸ vzájemná poloha kružnice a přímky - tečna, sečna, vnější příčka, tětina ▸ vzájemná poloha dvou kružnic, vnější a vnitřní dotyk dvou kružnic, středná ▸ obsah kruhu, délka kružnice, Ludolfovo číslo ▸ Thaletova kružnice ▸ válec, síť válce ▸ objem a povrch válce Konstrukční úlohy ▸ množiny bodů dané vlastnosti ▸ základní konstrukční úlohy ▸ konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků ▸ pravidelné mnohoúhelníky	OSV
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		

▸ řeší nestandardní aplikační úlohy a problémy ▸ užívá logickou úvahu a úsudek, nalézá různá řešení situací ▸ řeší úlohy na prostorovou představivost ▸ aplikuje poznatky a dovednosti z různých vzdělávacích oblastí	▸ číselné a logické řady ▸ logické a netradiční geometrické úlohy, obrázkové analogie ▸ magické čtverce, matepoker, Sudoku ▸ matematické hry a zábavy ▸ matematické programy na PC ▸ Pythagoriáda, Kadet	ENV
--	---	-----

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Matematika a její aplikace	Matematika	3.	9.	5
Požadované výstupy – kompetence	Učivo – obsah v 9. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Číslo a proměnná				
žák ▸ určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním, ▸ formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav ▸ analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace ▸ řeší modelováním situace vyjádřené poměrem	Výrazy ▸ Početní operace s výrazy ▸ Rozklad na součin vytýkáním a pomocí vzorců ◦ $(a+b)^2$ ◦ $(a-b)^2$ ◦ $(a+b) \cdot (a-b)$ Rozšiřující učivo: Lomený výraz ▸ lomený výraz, definiční obor výrazu, početní operace s lomenými výrazy ▸ složený lomený výraz, lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli Soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými ▸ soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými			
Závislosti, vztahy a práce s daty				
▸ vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data, porovnává soubory dat ▸ určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti, vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem, ▸ matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů ▸ pracuje s aktualizovanými údaji z oblasti finanční gramotnosti	Funkce ▸ funkce, definiční obor funkce ▸ množina hodnot funkce ▸ závislá a nezávislá proměnná ▸ graf funkce ▸ rostoucí a klesající funkce, konstantní funkce ▸ lineární funkce a její vlastnosti, graf lineární funkce, přímá úměrnost jako zvláštní případ lineární funkce Rozšiřující učivo: ▸ kvadratická funkce a její graf ▸ grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic			

	▸ nepřímá úměrnost a její graf Závislosti a data ▸ příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti Základy finanční matematiky ▸ úrok, jistina, úroková doba, úrokovací období, úroková míra ▸ jednoduché úrokování ▸ složené úrokování	
Geometrie v rovině a v prostoru		
▸ využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely ▸ načrtne a sestrojí rovinné útvary ▸ převede slovní zadání do grafické podoby (náčrtku) ▸ popíše jednotlivé kroky konstrukce a rovinný útvar sestrojí ▸ určí počet řešení konstrukční úlohy ▸ ověří, zda výsledný útvar odpovídá zadání ▸ načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti ▸ užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků ▸ při výpočtech užívá matematické tabulky, určuje z nich hodnoty goniometrických funkcí ▸ hodnoty goniometrických funkcí určuje s pomocí kalkulátoru	Podobnost ▸ podobnost, poměr podobnosti ▸ podobnost trojúhelníků ▸ věty o podobnosti trojúhelníků ▸ dělení úsečky v daném poměru ▸ technické výkresy, plány a mapy ▸ poměr stran v podobných trojúhelnících Rozšiřující učivo: ▸ goniometrické funkce jako poměry stran v pravoúhlém trojúhelníku ▸ funkce sinus, kosinus, tangens ▸ užití funkce sinus a tangens Jehlan, kužel, koule ▸ jehlan, kužel, síť jehlanu ▸ objem a povrch jehlanu a kužele ▸ koule, poloměr koule ▸ objem a povrch koule Základy rýsování ▸ druhy čar, technické písmo ▸ kótování, kóty ve strojírenství, kóty ve stavebnictví ▸ pravoúhlé promítání ▸ sdružené průměty hranolu a válce	
▸ načrtne a sestrojí síť základních těles ▸ charakterizuje základní vlastnosti jehlanu, kuželu a koule ▸ odhadne a vypočítá objem a povrch jehlanu, kuželu a koule ▸ načrtne a sestrojí síť jehlanu a kuželu ▸ načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles ve volném rovnoběžném promítání ▸ řeší aplikační geometrické úlohy		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy		

▸ řeší nestandardní aplikační úlohy a problémy, užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení situací ▸ řeší úlohy na prostorovou představivost ▸ používá poznatky a dovednosti z různých tematických oblastí	▸ číselné a logické řady ▸ logické a netradiční geometrické úlohy, číselné a obrázkové analogie ▸ magické čtverce, matepoker ▸ matematické hry a zábavy ▸ matematické programy na PC ▸ Pythagoriáda, Kadet	OSV ENV
---	---	--------------------

6.3. Informační a komunikační technologie

Informatika

změny ŠVP od šk. roku 2022/2023

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět informatika dává prostor všem žákům porozumět tomu, jak funguje počítač a informační systémy. Zabývá se analýzou situací a jevů, jejich řešením, programováním, optimalizací činností, reprezentací dat v počítači, kódováním a modely popisujícími reálnou situaci nebo problém. Dává prostor pro praktické aktivní činnosti a tvořivé učení se objevováním, spoluprací, řešením problémů, projektovou činností. Pomáhá porozumět světu kolem nich, jehož nedílnou součástí digitální technologie jsou.

Hlavní důraz je kladen na rozvíjení žákova informatického myšlení s jeho složkami abstrakce, algoritmizace a dalšími. Praktickou činnost s tvorbou jednotlivých typů dat a s aplikacemi vnímáme jako prostředek k získání zkušeností k tomu, aby žák mohl poznávat, jak počítač funguje, jak reprezentuje data různého typu, jak pracují informační systémy a jaké problémy informatika řeší. Škola je zaměřena na informatiku a technické směřování rozvoje žáků, proto jsou do výuky zařazeny základy robotiky jako aplikovaná oblast, propojující informatiku a programování s technikou, umožňují řešit praktické komplexní problémy, podporovat tvořivost a projektovou činnost a rozvíjet tak informatické myšlení.

Škola klade důraz na rozvíjení digitální gramotnosti v ostatních předmětech, k tomu přispívá informatika svým specifickým dílem.

Organizační a obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Výuka probíhá na počítačích či noteboocích s myší (do budoucna na tabletech), buď v PC učebně, nebo v běžné učebně výhledově s přenosnými tablety, s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem. Důraz není kladen na pamětné učení.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Předmět je vyučován v 4., 5., 6., 7., 8. a 9. ročníku, 1 hodinu týdně

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií,
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím,
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení,
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací,
- využívání výpočetní techniky ke zvýšení efektivnosti svého učení a racionálnější organizaci práce,
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce

- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW,
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích,
- šetrné práci s výpočetní technikou.

6.3.1. Informatika

V oblasti Informační a komunikační technologie utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence následujícími postupy:

Kompetence k učení	▸ Zapojením do různých soutěží rozvíjíme u žáků schopnost vyhledávání informací a jejich využívání v praxi. ▸ Požadujeme po žácích získávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů (za účelem dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací). ▸ Požadujeme po žácích, aby nepřejímali nekriticky sdělení uvedená na internetu, ale o jejich obsahu přemýšleli a zaujímalí k němu stanoviska. Vyvoláváme diskusi ve skupině o problematických informacích. ▸ Zadáváme úlohy, jejichž výsledky mohou využít i v dalších předmětech nebo v praktickém životě. Požadujeme, aby ke korekci textů svých prací využívali nástroje softwaru, aby upravovali texty jak české, tak anglické. Umožňujeme jim opravu prací, které na poprvé dobře nezvládli, oceňujeme snahu o vylepšení své práce. Poskytujeme jim prostor na to, aby své práce mohli opravovat i po skončení vyučování. Žáci mohou po vyučování pracovat na školní síti, případně dokončit úkoly doma a odeslat je učiteli elektronickou poštou. ▸ V hodnocení žáků uplatňujeme prvky pozitivní motivace, oceňujeme každé zlepšení, snažíme se, aby každý žák zažil úspěch a radost z práce.
Kompetence k řešení problémů	▸ Zadáváme praktické problémové úlohy, jejichž řešení je využitelné v životě.. ▸ Učíme žáky nebát se problémů, při jejich řešení vhodně používat techniku. ▸ Podporujeme netradiční způsoby řešení problémů. ▸ Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. ▸ Zadáváme takové úlohy, při nichž musí žáci při práci s počítačem používat logické a algoritmické myšlení. ▸ Účastníme se soutěží na internetu, např. Najdi.seznam.cz. Dosahujeme tak nejen větší obratnosti žáků při hledání údajů na internetu, ale vhodným způsobem tak propojujeme znalosti ze všech školních předmětů i z praxe, využíváme znalosti žáků ze sportu, z jejich zájmových činností. Někteří žáci tak mohou projevit a uplatnit své znalosti, o kterých učitelé ani spolužáci mnohdy nemají ani tušení.
Kompetence komunikativní	▸ Požadujeme po žácích, aby vhodně prezentovali své názory a myšlenky. Při prezentaci výsledků své práce mohou využívat všechny softwarové a hardwarové prostředky dostupné ve škole. ▸ Dbáme na správné užívání českého i anglického jazyka, k opravám nesprávně vytvořeného textu využíváme prostředků softwaru. ▸ Žákům umožňujeme využívání různých forem komunikace s využitím internetové sítě (chat, icq, skype atd.), přitom klademe důraz na správný tvar elektronické pošty a všeobecně na kulturu komunikace. ▸ Zadáváme úlohy a situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, dáváme jim dost prostoru pro vzájemnou komunikaci při řešení úloh.

Kompetence sociální a personální	• Při řešení zadaných úloh podporujeme vzájemnou spolupráci žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují, vyžadujeme však dodržování společně dohodnutých pravidel chování, aby se žáci, kteří spolu komunikují nevyrušovali při tvořivé práci jiné spolužáky. • Učíme žáky kriticky hodnotit práci svoji práci svou i práci druhých. • Při prezentaci výsledků práce vyžadujeme vhodný projev i vhodnou prezentaci své osoby. • Vybízíme žáky, aby diskutovali o informacích uvedených na internetu, zaujímali odpovědný přístup k nevhodným obsahům vyskytujícím se na internetu a v jiných médiích. • Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami umožňujeme časté využívání informačních technologií, žáci pak častěji zažívají pocit úspěch a radosti z učení.
Kompetence občanské	• Netolerujeme záliby žáků v informacích, které mohou vést k sociálně patologickým jevům. • Na konkrétních příkladech demonstrujeme pozitivní a negativní projevy chování lidí. • Rozumně a zodpovědně využíváme informačních zdrojů – s ohledem na jejich účinnost a vliv na osobnost jedince. Uplatňujeme individuální přístup k žákům.
Kompetence pracovní	• Využíváním výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru motivujeme žáky ke zvýšení zájmu o učení a k racionálnější organizaci jejich práce. • Dbáme na dodržování zásad bezpečnosti při práci s technikou napojenou na elektrickou síť. • Požadujeme šetrnou práci s výpočetní technikou a pravidelné provádění základní údržby softwaru a hardwaru. • Zadáváme úlohy, při kterých si žáci musí na internetu hledat informace o pracovní náplni různých povolání. • Pomocí vhodného software umožňujeme žákům otestovat si své schopnosti a předpoklady pro další studium, směřujeme žáky k odpovědnému přístupu při volbě střední školy nebo učebního oboru, • Ve volitelném předmětu informatika v 9. třídě na fiktivní firmě řešíme jednoduché činnosti podnikatele – prezentace firmy v novinách, na webu, výpočet mzdy zaměstnanců, daňové příznání.
Kompetence digitální	• žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - vyučující v roli konzultanta • žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty • při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod. • při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami • žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Informační a komunikační technologie	Informatika	2.	4.	1
Požadované výstupy –kompetence	Učivo -obsah v 4. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Digitální technologie				
žák ▸ najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu ▸ dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi ▸ propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	žák ▸ pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží ▸ vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem ▸ edituje digitální text, vytvoří obrázek ▸ přehraje zvuk či video ▸ uloží svoji práci do souboru, otevře soubor ▸ používá krok zpět, zoom ▸ řeší úkol použitím schránky ▸ dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením ▸ dodržuje zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky			
Algoritmizace a programování				
žák ▸ sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů I-5-2-01 ▸ popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení I-5-2-02 ▸ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná ▸ opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy I-5-2-03 ▸ ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu I-5-2-04	žák ▸ sestaví program pro robota ▸ sestavuje symbolické zápisy postupů ▸ oživí robota, otestuje jeho chování ▸ najde chybu v programu a opraví ji ▸ upraví program pro příbuznou úlohu ▸ rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů			
Data, informace a modelování				

žák	▸ sdělí informaci obrázkem ▸ předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel ▸ zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text ▸ zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky ▸ obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček	
-----	--	--

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Informační a komunikační technologie	Informatika	2.	5.	1
Požadované výstupy –kompetence	Učivo -obsah v 5. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	

Informační systémy

žák	žák	
▸ v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi ▸ uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat ▸ pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	▸ nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky ▸ určí, jak spolu prvky souvisí ▸ pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech ▸ doplní posloupnost prvků ▸ umístí data správně do tabulky ▸ doplní prvky v tabulce ▸ v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	

Digitální technologie

žák	žák	
▸ dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi ▸ propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí	▸ dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením ▸ dodržuje zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky ▸ pracuje ve sdíleném prostředí ▸ chrání svá data ▸ diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	

Algoritmizace a programování

žák	žák	
▸ sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů I-5-2-01 ▸ popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení I-5-2-02 ▸ v blokově orientovaném	▸ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídící chování postavy ▸ v programu najde a opraví chyby ▸ rozpozná opakující se vzory, používá	

programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy I-5-2-03 ▸ ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu I-5-2-04	opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát ▸ rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj ▸ vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky ▸ přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky ▸ rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit ▸ cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů	
Data, informace a modelování		
žák ▸ popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji ▸ vyčte informace z daného modelu	▸ pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty ▸ pomocí obrázku znázorní jev ▸ pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy	

2. stupeň

27. stupeň	Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
	Informační a komunikační technologie	Informatika	3.	6.	1
	Požadované výstupy –kompetence	Učivo -obsah v 6. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Data, informace a modelování					
žák ▸ navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu	žák ▸ rozpozná zakódované informace kolem sebe ▸ zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady ▸ zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer ▸ zakóduje v obrázku barvy více způsoby ▸ zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů ▸ zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu				
Informační systémy					

žák ▸ získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat ▸ sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu ▸ vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů	žák ▸ najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) ▸ odpoví na otázky na základě dat v tabulce ▸ popíše pravidla uspořádání v existující tabulce ▸ doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy ▸ navrhne tabulku pro záznam dat ▸ propojí data z více tabulek či grafů ▸ popíše alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole pracuje ▸ pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva	
Algoritmizace a programování		
žák ▸ po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen ▸ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ▸ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ▸ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	žák ▸ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost ▸ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ▸ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ▸ používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, ▸ vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech ▸ diskutuje různé programy pro řešení problému ▸ vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní	
Digitální technologie		
▸ popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; ▸ ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos	▸ pojmenuje části počítače ▸ vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením ▸ používá základní textové, prezentační, grafické aplikace v cloudu i v zařízení ▸ chrání svoje data	

▸ dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat	▸ diskutuje o cílech a metodách hackerů	
--	---	--

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Informační a komunikační technologie	Informatika	3.	7.	1
Požadované výstupy –kompetence	Učivo -obsah v 7. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	

Algoritmizace a programování

žák ▸ po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen ▸ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ▸ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ▸ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	žák ▸ v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ▸ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ▸ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ▸ používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna ▸ spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav ▸ vytváří vlastní bloky, používá parametry v blocích a používá je v dalších programech ▸ vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije ▸ diskutuje různé programy pro řešení problému ▸ vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní ▸ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému	
--	--	--

Data, informace a modelování

▸ vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní ▸ zhodnotí, zda jsou v modelu	▸ vysvětlí známé modely jevů, situací, činností ▸ v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku ▸ pomocí ohodnocených grafů řeší problémy ▸ pomocí orientovaných grafů řeší problémy ▸ vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných	
---	--	--

všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji	činností	
Digitální technologie		
žák ▸ ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos ▸ poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače ▸ dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	žák ▸ uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory ▸ vybere vhodný formát pro uložení dat ▸ zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy ▸ porovná různé metody zabezpečení účtů ▸ spravuje sdílení souborů	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Informační a komunikační technologie	Informatika	3.	8.	1
Požadované výstupy –kompetence	Učivo -obsah v 8. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Algoritmizace a programování				
žák ▸ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za něj; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ▸ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu ▸ rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení ▸ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému	žák ▸ sestaví program pro desku Micro:bit a otestuje jej ▸ přečte program, najde v něm chybu a odstraní ji ▸ používá opakování, rozhodování, proměnné ▸ ovládá výstupní zařízení desky ▸ používá vstupy ke spouštění a řízení běhu programu ▸ připojí k desce další zařízení, které z desky ovládá ▸ vyřeší problém naprogramováním desky Micro:bit			
Informační systémy				
▸ vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije	▸ sestaví tabulku pro evidenci dat, data filtruje			

evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat ▸ nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat	▸ při tvorbě vzorců rozlišuje absolutní a relativní adresu buňky ▸ používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, zleva, délka, počet, když) ▸ řeší problémy výpočtem s daty ▸ připsá do tabulky dat nový záznam ▸ seřadí tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně) ▸ používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy ▸ ověří hypotézu pomocí výpočtu, porovnáním nebo vizualizací velkého množství dat	
--	---	--

Digitální technologie

žák ▸ připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítě a popíše jejich charakteristické znaky ▸ poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače ▸ dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	žák ▸ vytvoří jednoduchý model domácí sítě; popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě ▸ zkontroluje, zda jsou části počítače správně propojeny, nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy ▸ porovná různé metody zabezpečení účtů ▸ diskutuje o cílech a metodách hackerů ▸ diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	
--	---	--

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Informační a komunikační technologie	Informatika	3.	9.	1
Požadované výstupy –kompetence	Učivo -obsah v 9. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Algoritmizace a programování				
žák ▸ rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení	žák ▸ řeší problémy sestavením algoritmu ▸ v blokově orientovaném			

▸ vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému ▸ v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné ▸ ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu	programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému ▸ po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ▸ ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby ▸ diskutuje různé programy pro řešení problému ▸ vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní ▸ řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků ▸ hotový program upraví pro řešení příbuzného problému ▸ zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně	
Digitální technologie		
žák ▸ popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě ▸ ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos ▸ vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítě a popíše jejich charakteristické znaky ▸ poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače ▸ dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení	žák ▸ pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí ▸ diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich ▸ na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat ▸ popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní ▸ vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu ▸ na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti ▸ diskutuje o cílech a metodách hackerů ▸ vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat ▸ diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu	

6.4. Člověk a jeho svět

Člověk a jeho svět

Charakteristika

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Její obsah se týká člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví a dalších témat. Rozvíjí poznatky, dovednosti a zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Vzdělávací obsah je rozdělen do pěti tematických okruhů.

- o Místo, kde žijeme
- o Lidé kolem nás
- o Lidé a čas se
- o Rozmanitost přírody
- o Člověk a jeho zdraví

Žáci se učí chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Postupně si osvojují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam tolerance, pomoci, vzájemné úcty a snášenlivosti, seznamují se se základními právy a povinnostmi. Poznávají sebe, své potřeby, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy a mezilidských vztahů. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování v různých životních situacích. Učí se orientovat v dějích a v čase, poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život, poznávají rozmanitost živé i neživé přírody naší vlasti, učí se sledovat vliv lidské činnosti na přírodu a hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti,
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací,
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech,
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů,
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů),
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně,
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí,
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět,
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých.

Výuka probíhá v kmenových učebnách, využívá se i školní zahrada, přírodniny se zkoumají při vycházkách do blízkého okolí školy. Vyskytují se tu louky, lesy, dokonce i přírodní mokřady. Žáci často využívají učebnu výpočetní techniky, zejména k vyhledávání informací na internetu, využívají rovněž výukové programy vztahující se k této tematice, kterými je škola dobře vybavena. Každý ročník 1. stupně se účastní ekologicko – výchovných programů Střediska ekologické výchovy Libereckého kraje STŘEVLIK v Oldřichově v Hájích, ve škole plní zadané projekty, 4. ročník pak absolvuje týdenní pobyt ve středisku. Celá náplň tohoto předmětu je zaměřena na rozvoj osobnosti žáka, jeho návyků, postojů, rozvíjí se komunikace, vztah k lidem, přírodě. Proto nejsou v poznámkách podrobně popsána témata, jichž se právě probírané činnosti týkají. V podstatě by se opisoval obsah průřezových témat. Žáci mají navíc zařazen předmět Průřezová témata a projekty, ve kterém se oblasti, jichž by se předmět Člověk a jeho svět nedotkl, doplní.

6.4.1. Člověk a jeho svět

V oblasti Člověk a jeho svět utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence následujícími postupy:

Kompetence k učení	▸ Vyhledáváme informace v encyklopediích, na internetu , v tisku. ▸ Řadíme a třídíme zkoumané materiály podle zadaných kritérií – vytváříme herbáře, karty živočichů, mineralogické výstavy. ▸ Plánujeme a orientujeme se s pomocí mapy.
Kompetence k řešení problémů	▸ Plánujeme a realizujeme výlety s pomocí mapy, internetu, průvodců aj. ▸ Provádíme pokusy, plánujeme, realizujeme, hodnotíme, hledáme řešení a příčiny úspěchu nebo neúspěchu. ▸ Objevujeme nové varianty řešení. Nebojíme se přijít s novým nápadem či originálním řešením.
Kompetence komunikativní	▸ Jasně a srozumitelně vyjádříme (ústně i písemně) výsledky pozorování, pokusu. ▸ Vytváříme a následně přednášíme ostatním vypracované referáty na zvolené téma. ▸ Sledujeme instruktážní video či dokument – diskutujeme o problému a nacházíme poučení. ▸ Nasloucháme ostatním , respektujeme odlišný názor, dokážeme v textu zachytit podstatné informace.
Kompetence sociální a personální	▸ Rozdělujeme si úkoly ve skupině tak, aby pracovala co nejefektivněji. Novými nápěty či dotazy přispíváme k diskusi. ▸ Podporujeme vzájemnou pomoc žáků, vytváříme situace, kdy se žáci vzájemně potřebují ▸ Orientujeme se v obci – navštěvujeme důležité budovy v obci, komunikujeme s občany. ▸ Zařizujeme si sami jednoduché záležitosti (odeslání dopisu, nákup, telefonování...).

Kompetence občanské	- Navštěvujeme ekologická centra a snažíme se o pochopení ekologických a návazně ekonomických či zdravotních souvislostí. - Chováme se zodpovědně k životnímu prostředí – třídíme odpad, šetříme energii. - Pečujeme o zvoleného živočicha či rostlinu – chápeme zodpovědné chování. - V žácích upevňujeme hrdost na svou osobu, rodinu a obec.
Kompetence pracovní	- Osvojujeme si technologické postupy výroby některých předmětů, pokrmů, pěstování rostlin. (př. ruční výroba papíru, péče o rostlinu a její následné zpracování). - Požadujeme dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků. Žádnou práci netrestáme, kvalitně odvedenou práci vždy pochválíme, posilujeme tím jejich pozitivní vztah k práci. Třídíme odpad a známe možnosti jeho recyklace. - Požadujeme po žácích, aby pracovali přiměřeným tempem, aby neplýtvali svojí energií ani energií druhých, aby si vážili práce svých kamarádů. - Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, aby se žáci museli adaptovat na nové pracovní podmínky. - Využíváme exkurzí do firem v obci k seznámení žáků s různými profesemi.
Kompetence digitální	- Žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - vyučující v roli konzultanta - Žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty - při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod. - při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami - žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	1.	1.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo – obsah v 1. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Místo, kde žijeme				
vyjádří , co pro něho znamená domov a vztah ke známým lidem a věcem nebaví se s cizími lidmi bezpečně se orientuje v nejbližším okolí bydliště	Domov domov bydliště a jeho okolí orientace v nejbližším okolí bydliště		OSV	
orientuje se v nejbližším okolí školy a ví, které úseky cesty do školy mohou být nebezpečné ovládá základní pravidla silničního provozu z pohledu chodce a dodržuje je orientuje se v budově školy (ví, kde najde učitele, prostory atd.)	Škola bezpečná cesta do školy orientace ve škole a v jejím okolí, nebezpečné situace ve škole a v okolí školy vyučování, učení, prostředí třídy, školní řád činnosti, které škola nabízí		OSV	
pojmenuje a najde významná místa v obci (obchod, pošta,	Naše obec název obce, její části		ENV	

lékař)	zajímavá místa v obci dopravní spojení do okolí	
Lidé kolem nás		
rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy v rodině	Rodina role členů rodiny příbuzenské a mezigenerační vztahy v rodině	OSV.
ví, na koho se v případě potřeby obrátit s problémem (ve škole, v rodině), dotazuje se na věci, kterým nerozumí, dovede požádat o pomoc ▸ nevyvyšuje se nad ostatní a neprosazuje své potřeby silou	Soužití lidí mezilidské vztahy mezilidská komunikace zásady opatrnosti, vstřícnosti, úcty, slušnosti a ohleduplnosti ve styku s lidmi	OSV MKV VDO
rozliší nevhodné chování, umí na ně poukázat a vyjádřit svůj názor	Chování lidí kladné a záporné vlastnosti ▸ pravidla slušného chování na veřejnosti a ve společnosti	OSV VDO
pojmenuje některé kulturní a sportovní instituce ve své obci ví, jaké činnosti nabízejí	Kultura kulturní instituce	
Lidé a čas		
určuje dny	Orientace v čase a časový řád určování dne pravidelné opakování činností v denním režimu	OSV
pojmenuje dva nejznámější svátky a zařadí je do ročních období.	Historické prameny a památky lidové zvyky a tradice,	
▸ rozlišuje činnosti lidí (práce, hra, učení), dbá na pořádek a čistotu při práci zařídí jednoduché záležitosti (nákup potravin, novin) ▸ zná telefonní čísla na hasiče, záchrannou službu, policii	Věci a činnosti kolem nás, informační technika běžné činnosti v životě lidí předměty denní potřeby, předměty pro zábavu a zkrášlení života prostředky komunikace doprava a cestování	
pojmenuje profese svých rodičů chrání výsledky práce (své i jiných) a šetrně s nimi zachází aktivně se zapojuje do pracovní činnosti	Práce a volný čas práce, zaměstnání, povolání spolupráce lidí výsledky lidské práce volný čas a jeho využívání	OSV
Rozmanitost přírody		

pojmenuje nejznámější rostliny ze svého okolí rozliší kořen, stonek, list a květ pozná plody běžných druhů ovoce a zeleniny pojmenuje některá volně žijící i domácí zvířata podle svých možností pečuje o drobná domácí zvířata	Rostliny, houby, živočichové známé a snadno dostupné druhy rostlin živočichové ve volné přírodě a chovaní lidmi vztah člověka ke zvířatům domácí zvířata, jejich chov a význam	ENV
pozoruje a popíše proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích chová se ohleduplně k přírodě při různých činnostech	Praktický přírodopis cvičení a pozorování v přírodě pěstování rostlin ochrana přírody	ENV
Člověk a jeho zdraví		
určí a pojmenuje základní části lidského těla	Lidské tělo stavba lidského těla	
zvládá a uplatňuje základní návyky osobní hygieny chrání se před slunečním zářením (oči, pokožka) ví, jak správně sedět a nosit předměty orientuje se mezi zdravou a méně zdravou stravou, dodržuje pitný režim	Péče o zdraví, zdravá výživa zdraví a nemoc, prevence ochrana proti slunečnímu záření správné držení těla bezpečnost při pohybových činnostech pitný režim, vliv stravování na zdraví, zdravý jídelníček	OSV
rozeznává nebezpečná místa ve svém okolí ví, na koho se obrátit v případě pocitu vlastního ohrožení	Osobní bezpečí bezpečné chování v různém prostředí přivolání pomoci v ohrožení	.

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	1.	2.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo – obsah v 2. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Místo, kde žijeme				
▸ chrání osobní údaje před cizími lidmi (adresu, telefon aj.)	Domov ▸ bydliště a jeho okolí (adresa)	OSV		
▸ bezpečně se orientuje v okolí školy	Škola ▸ krajina v okolí školy			
▸ popíše rozdíly mezi městským a venkovským prostředím ▸ pojmenuje nejdůležitější místa obce, bezpečně je najde (obchod, pošta, lékař)	Naše obec ▸ poloha obce v krajině ▸ význačné budovy, objekty, ▸ dopravní spojení do okolí, dopravní kázeň ▸ dopravní výchova – předcházení rizikovým situacím v dopravě a v	ENV		

	dopravních situacích	
popíše krásu a rozmanitost okolní krajiny, rozpozná významné prvky v krajině, orientuje se v ní	Okolní krajina - poznávání okolí, turistika - ochrana životního prostředí - mimořádné události (povodně, záplavy) a rizika ohrožení s nimi spojená	OSV ENV
Lidé kolem nás		
- rozlišuje širší příbuzenské vztahy v rodině - pojmenuje některé problémy dítěte, které žije jen s jedním z rodičů	Rodina - širší okruh příbuzenských vztahů v rodině - funkce rodiny, rodinné prostředí, život rodiny	OSV
upevňuje dobré vztahy ve třídě (vzájemná pomoc, důvěra atd.)	Soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace - zásady opatrnosti, vstřícnosti, úcty, slušnosti a ohleduplnosti ve styku s lidmi	OSV VDO MKV
- na příkladech uvede základní práva dětí - ví, na koho se může obrátit, když někdo ohrožuje jeho práva	Právo a spravedlnost - práva dítěte - orgány právní ochrany - policie	OSV MKV
užívá některé kulturní a sportovní instituce ve svém okolí a rozliší, jaké druhy činností (zážitků) nabízejí	Kultura - kulturní instituce - sport, turistika a jiné pohybové aktivity	MKV
Lidé a čas		
- určuje čas podle hodin, poznává základní časové jednotky - sleduje data narození členů rodiny (kamarádů) nebo jiných významných dnů	Orientace v čase a časový řád - určování času pomocí hodin - průběh lidského života od novorozence ke školákovi a k dospělosti	OSV
posoudí, proč je nutno památky uchovávat a nepoškozovat	Historické prameny a památky doklady minulosti - pověsti, lidové zvyky a tradice, stavební a písemné památky	OSV
- rozlišuje nejrozšířenější činnosti lidí - porovná přírodninu a lidský výtvar - zařídí jednoduché záležitosti orientuje se ve světě techniky, který ho obklopuje - posoudí význam běžně užívaných nástrojů a přístrojů	Věci a činnosti kolem nás, technika a informační technika - lidská činnost a tvořivost (práce, hra, učení, cestování, nakupování aj.) - různé materiály - rozvoj tvořivosti jako výbavy pro život, možnosti vlastní tvořivosti	ENV OSV

▸ orientuje se v druzích dopravy ▸ komunikuje pomocí telefonu, zná telefonní čísla na hasiče, záchrannou službu, policii	▸ doprava a cestování ▸ prostředky masové komunikace	
▸ rozlišuje a využívá různé způsoby odpočinku ▸ hodnotí svůj pracovní výkon	Práce a volný čas ▸ pracovní vlastnosti (píle, vytrvalost, lenost, pečlivost..) ▸ duševní a fyzická práce	OSV
▸ odlišuje výrobky průmyslu a výrobky zemědělské produkce ▸ určí místo, kde se vyrábějí různé výrobky ▸ orientuje se v síti obchodů v obci, zvládá komunikaci s prodávacem ▸ rozliší různé podoby peněz, umí zacházet s přidělenými penězi, zná cenu některých výrobků	Hospodářský život ▸ výroba věcí, s nimiž denně přicházíme do styku ▸ způsoby nakupování, formy placení ▸ hospodárnost v běžném životě ▸ výroba, obchod, služby ▸ peníze, funkce peněz ▸ majetek (soukromé vlastnictví) ▸ finanční gramotnost	OSV EGS
Rozmanitost přírody		
▸ určí rostliny ze svého okolí podle částí (list, květ, plod) ▸ pozná a pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zeleniny ▸ pozná běžné jedovaté houby ▸ pojmenuje některá volně žijící i domácí zvířata a popíše způsob života a podmínky, kde žijí ▸ určí typické znaky některých živočichů, posoudí důvody a význam chovu zvířat	Rostliny, houby, živočichové ▸ znaky života, životní potřeby a projevy, průběh života rostlin a hub, podstatné rozdíly ve výživě ▸ známé a snadno dostupné druhy rostlin a hub ▸ stavba těla vybraných živočichů a funkce jednotlivých částí těla ▸ typické znaky (tvar hlavy, těla) nejznámějších živočichů	ENV
▸ pozoruje proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích, pozorované jevy popíše, porovná, ztvární ▸ vytvoří kalendář přírody na základě pravidelného zaznamenávání počasí ▸ vypěstuje samostatně rostlinu	Praktický přírodopis ▸ cvičení a pozorování v přírodě ▸ pozorování a popis přírodnin ▸ sbírky přírodnin ▸ pěstování rostlin	
Člověk a jeho zdraví		
▸ orientuje se v základních odlišnostech člověka od ostatních živočichů ▸ určí a pojmenuje základní části lidského těla a jejich funkci	Lidské tělo ▸ stavba lidského těla, funkce některých orgánů, orgánové soustavy	MPV
▸ orientuje se v základních způsobech vzájemného vyjadřování lásky v rodině, mezi kamarády (chlapci	Základy sexuální výchovy ▸ máme se rádi - kamarádství, přátelství, láska, způsoby vyjadřování lásky a	OSV

a děvčaty)	náklonnosti mezi dospělými	
▸ vyhledá pomoc v případě pocitu vlastního ohrožení	Osobní bezpečí ▸ krizové situace - šikanování, týrání, sexuální zneužívání ▸ brutalita a jiné formy násilí v médiích ▸ rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům	OSV
▸ rozpozná význam aktivního pohybu pro zdraví ▸ užívá správné pohybové návyky ▸ dodržuje hygienická pravidla	Pohybové aktivity a zdraví ▸ význam pohybových aktivit pro zdraví - pohybový režim, správné držení těla ▸ hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí ▸ bezpečnost při pohybových činnostech	MPV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	1.	3.	3
Požadované výstupy – kompetence	Učivo – obsah v 3. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Místo, kde žijeme				
vyjmenuje rozdíly mezi městským a venkovským prostředím vyhledá v turistické mapě svou obec, vyhledá informace o své obci, vypráví o její minulosti a zajímavých místech	Naše obec orientační body význačné budovy, objekty, zajímavá místa ▸ minulost a současnost obce - pověsti, historické budovy		ENV	
vyhledá v místní krajině hlavní zeměpisné a přírodní dominanty a uvede jejich názvy respektuje nebezpečí osamocení pohybu v krajině (srázy, vodní toky, počasí atd.) stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	Okolní krajina povrch krajiny (typy krajiny) názvy místních lokalit voda v krajině určování hlavních světových stran, jevy v přírodě poznávání okolí, turistika		OSV ENV	
▸ rozliší, do kterého kraje ČR a do které historické země (Čechy, Morava, Slezsko) patří jeho bydliště	Místní krajina, místní oblast místní region (oblast) České republiky			

orientuje se na vlastivědné mapě ČR a zná státy, se kterými ČR sousedí ▸ zná státní symboly naší vlasti a vhodně se chová v situacích spojených s jejich používáním	Naše vlast zeměpisná poloha státní symboly naší vlasti	EGS VDO
▸ popíše jednoduše přírodní a lidmi vytvořené objekty pozorované v místní krajině	Praktický zeměpis ▸ pozorování a popis krajiny, čtení z plánu a turist. mapy	
Lidé kolem nás		
▸ rozpozná odlišnost lidí z hlediska vnějšího vzhledu a nechápe ji jako důvod k odlišnému jednání s nimi	Chování lidí národnostní menšina, cizina, cizinec ▸ principy demokracie	OSV MKV
uvede příklady, jak se lidé mohou v průběhu svého života dostat do svízelné životní situace a proč potřebují pomoci	Globální problémy významné sociální problémy, živelné pohromy (válka, povodeň aj.)	VDO
Lidé a čas		
pojmenuje předměty ze své domácnosti připomínající život starších členů rodiny	Současnost a minulost v našem životě předměty denní potřeby v minulosti a v současnosti	OSV
Rozmanitost přírody		
vysvětlí základní rozdíl mezi živou a neživou přírodninou rozliší známé látky podle jejich různých vlastností	Látky a jejich vlastnosti třídění látek (přírodniny, suroviny, lidské výtvořiny..) změny látek a jejich skupenství, vlastnosti látek	ENV
vysvětlí základní význam vody a vzduchu pro život člověka (živé organismy) popíše vlastnosti vody a orientuje se v jejích možných proměnách v přírodě	Voda a vzduch voda - výskyt, vlastnosti, formy, oběh vody v přírodě, čistota a znečištění vody ▸ vzduch - vlastnosti, složení, proudění, jeho význam pro život, znečištění vzduchu	ENV
vysvětlí význam půdy pro živé organismy přístupuje vnímavě i k neživé přírodě a orientuje se v jejím odpovědném využívání	Nerosty a horniny, půda složení půdy, význam hospodářsky důležité horniny a nerosty	ENV EGS

posoudí Slunce jako zdroj tepla a světla, života, zdraví vymezí sluneční soustavu jako soustavu tvořenou Sluncem a jeho planetami	Vesmír a Země vesmír a sluneční soustava postavení Země ve vesmíru • význam Slunce pro život	ENV EGS
třídí houby na nejedlé a jedlé podle atlasu hub třídí rostliny podle jejich výskytu a využití, určuje rostliny s pomocí atlasu vysvětlí základní rozdíl mezi výživou rostlin a živočichů • rozlišuje živočichy podle způsobu výživy (masožravci, býložravci, všežravci), porovnává vztahy mezi nimi	Rostliny, houby, živočichové znaky života, průběh života rostlin a hub, podstatné rozdíly ve výživě známé druhy rostlin a hub znaky života, průběh a způsob života živočichů, způsob výživy základní skupiny živočichů, znalost zástupců jednotlivých skupin a jejich poznávání	ENV
uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí (les, potok, rybník, louka, zahrada, pole apod.), především z okolí školy	Rovnováha v přírodě projevy života, podmínky života, vzájemné vztahy mezi organismy přírodní společenstva přírodní rovnováha	ENV
popíše možná ohrožení přírody současným rozvojem civilizace chová se ohleduplně k přírodě při různých činnostech	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody prospěšné a škodlivé zásahy lidí do přírody, odpovědnost	
Člověk a jeho zdraví		
orientuje se v základních odlišnostech člověka od ostatních živočichů orientuje se ve změnách lidského těla v průběhu lidského života stavba těla, základní funkce a projevy	Lidské tělo společné a odlišné znaky, potřeby a projevy člověka a jiných živočichů rozdíly mezi mužem a ženou změny lidského těla v průběhu života, vývin jedince od dětství po stáří lidské smysly	OSV
ošetří drobná poranění chová se ohleduplně a dodržuje pravidla bezpečnosti orientuje se mezi zdravou a méně zdravou stravou zdravý životní styl, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim	Péče o zdraví, výživa a zdraví denní režim, aktivní pohyb, relaxace, otužování chování v situaci úrazu základní složky potravin, výživová hodnota potravin	

uplatní právo odmítnout chování, které ho uvádí do rozpaků nebo obtěžuje orientuje se v roli muže a ženy • chrání se před stykem s cizí krví (úrazy, injekční stříkačky) nemoci přenosné a neprenosné, ochrana před infekcemi přenosnými krví	Základy sexuální výchovy tělesné a psychické změny v dospívání základy lidské reprodukce etická stránka sexuality HIV/AIDS a způsoby přenosu	OSV
pojmenuje některá zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, dlouhým sezením u počítače aj.	Návykové látky a zdraví přírodní a chemické látky kouření, alkohol, drogy, zneužívání návykových látek odmítání návykových látek počítače, hrací automaty	
zná další možnosti pomoci v případě osobního nebezpečí přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení chování při mimořádných událostech rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu pozná dopravní značky	Osobní bezpečí linky důvěry, krizová centra	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	2.	4.	3
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 4. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Místo, kde žijeme				
orientuje se v obci, určí základní směry do sousedních obcí a význačné orientační body	Naše obec (město) poloha obce (města) v krajině současnost obce	ENV		
zorientuje plán místní krajiny (turistickou mapu), rozumí jeho	Okolní krajina povrch krajiny (typy krajiny)	ENV		

obsahu, grafice a vysvětlivkám orientuje se na mapě České republiky určí světové strany v přírodě i podle mapy	názvy místních lokalit určování hlavních světových stran, jevy v přírodě plány a mapy, měřítko, obsah a grafika map, vysvětlivky	
▸ vyhledává některá významná místa a města v regionu, informuje ostatní o jejich zajímavostech	Místní krajina, místní oblast regiony České republiky místní region České republiky zvláštnosti místní oblasti a příslušnost k větším územním celkům zajímavá a památná místa	MKV OSV
zná symboly našeho státu, popíše s pomocí mapy polohu České republiky v Evropě popíše polohu ČR v rámci Evropy, uvede příklady, jak občané mohou ovlivňovat dění v obci a ve státě rozliší, které orgány se podílejí na řízení státu a které se podílejí na správě obce, v níž žije	Naše vlast základy národní a státní hrdosti zeměpisná poloha, rozloha, členitost povrchu a přírodní poměry České republiky obyvatelstvo a národnostní menšiny v ČR státní symboly naší vlasti řízení společnosti (prezident, vláda, parlament, senát) volby	VDO EGS
▸ vyhledá na mapě střední Evropy sousední státy České republiky, určí podle světových stran jejich polohu vůči Česku	Evropská unie sousední státy ČR	EGS
určuje hlavní světové strany s pomocí kompasu, buzoly a přírodních jevů orientuje se (pohybuje se) v přehledném terénu podle turistické mapy, řídí se podle zásad bezpečného pohybu v přírodě.	Praktický zeměpis čtení z plánu a mapy orientace plánu a mapy vzhledem ke svět. stranám orientace v terénu, pohyb v přehledném terénu	OSV
Lidé okolo nás, Lidé a čas – učivo je součástí etické výchovy		
rozpozná základní druhy historických pramenů uvede některé báje a pověsti vztahující se k historii naší země pojmenuje prameny a instituce, kde se může o historii země (regionu) dovědět – získává informace o významných českých památkách nebo osobnostech srovnává a hodnotí způsob života našich předků orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti, seznamuje se s významem státních svátků	Současnost a minulost v našem životě, regionální památky proměny způsobu života, bydlení atd. v průběhu času historické prameny a způsoby poznávání minulosti pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa, kronika obce ▸ péče o památky, instituce uchovávající histor. Prameny ▸ státní svátky	OSV MKV

Rozmanitosti přírody		
rozpozná skupenství látek a jejich změny ve svém okolí a v přírodě provede jednoduchý pokus a jeho pozorování popíše slovy nebo zaznamená kresbou změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Látky a jejich vlastnosti třídění látek, vlastnosti látek změny látek a jejich skupenství porovnávání látek a měření veličin, praktické užívání základních jednotek	OSV ENV
pojmenuje různá skupenství vody, určí jejich vlastnosti a využití pojmenuje složky vzduchu, zná význam kyslíku pro život označí zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém okolí	Voda a vzduch voda - výskyt, vlastnosti, formy, význam, znečištění vzduch – vlastnosti, složení, proudění, význam, znečištění teplo, světlo, hoření	ENV
pozná některé běžné zástupce hornin a nerostů ze svého okolí vysvětlí jednoduše, jak vzniká půda (význam humusu)	Nerosty a horniny, půda horniny a nerosty, zvětrávání vznik půdy, složení půdy, vlastnosti, úrodnost, význam hospodářsky důležité horniny a nerosty	ENV
pozná vybrané rostliny ze svého okolí podle vnější stavby těla, jejich života a potřeb Třídí organismy do známých skupin a porovnává základní rozdíly mezi nimi uvede příklady praktického využití rostlin, posoudí význam rostlin pro život ostatních organismů	Rostliny, houby, živočichové znaky života, životní potřeby a projevy, průběh života rostlin a hub, stavba těla význam rostlin, vztah člověka a přírody znaky života, potřeby, způsob života a výživy živočichů stavba a funkce těla vybraných živočichů základní skupiny živočichů a jejich zástupci	ENV OSV
pozoruje vybranou přírodninu nebo její části a zhotoví nákres založí herbář	Praktický přírodopis cvičení a pozorování v přírodě pozorování a popis přírodnin sbírky přírodnin	ENV
na konkrétních organismech popíše základní projevy života rozlišuje základní společenstva v okolí školy a popíše vztahy mezi organismy a jejich prostředím pozná příčiny porušování přírodní	Rovnováha v přírodě projevy života podmínky života, vzájemné vztahy mezi organismy přírodní společenstva přírodní rovnováha	ENV

rovnováhy		
aktivně pomáhá při ochraně rostlin a živočichů ve svém okolí zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat vyjmenuje možná rizika a ohrožení spojená s živelnou pohromou nebo mimořádnou událostí, ví jak se v případě ohrožení chovat	Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody odpovědnost lidí, prospěšné a škodlivé zásahy člověka do přírody, ochrana přírody a životního prostředí ochrana životního prostředí v obci, likvidace odpadů ochrana rostlin, živočichů živelné pohromy a ekologické katastrofy mimořádné události a rizika s nimi spojená	ENV OSV EGS
Člověk a jeho zdraví		
chápe zdraví jako základní lidskou hodnotu, do denního režimu zařazuje činnosti vhodné z hlediska zdraví, dodržuje pravidla bezpečnosti při práci, manipulaci s ohněm atd. zná cesty přenosu infekčních chorob a způsob ochrany poskytne základní péči při nemoci v rodině, vhodně reaguje na situaci úrazu, přivolá pomoc orientuje se v příruční lékárnice a ošetří lehčí poranění	Péče o zdraví zdraví a nemoc, příčiny nemocí, ochrana před nemocemi a odpovědnost za zdraví své a jiných preventivní a lékařská péče, užívání a ukládání léků péče o zdraví v rodině hygiena odívání úrazová zábrana chování v situaci úrazu komunikace s lékařem o zdravotních potížích	OSV ENV
samostatně uplatňuje pravidla bezpečnosti silničního provozu v roli cyklisty využívá bezpečnostní prvky v dopravě – poutá se za jízdy, jako chodec využívá reflexní prvky na oblečení. uvědomuje si možná nebezpečí při komunikaci prostřednictvím médií	Osobní bezpečí • bezpečné chování v různém prostředí • bezpečné využívání médií	OSV VDO

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	2.	5.	3
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 5. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Místo, kde žijeme				

orientuje se v základech zeměpisu světa, pracuje s atlasem vyhledá na mapě střední Evropy sousední státy České republiky a jejich hlavní města vyhledává a zpracovává informace o státech Evropy, zprostředkuje ostatním některé zajímavosti a zážitky z vlastní cesty do zahraničí	Zeměpis Evropy a světa ▸ orientace na mapě Evropy a světa, práce s atlasem (světadíly, oceány, státy) ▸ státy sousedící s ČR ▸ Evropská unie	EGS
Lidé kolem nás		
pojmenuje některé konkrétní formy pomoci lidem v nesnázích rozpozná některé projevy lidské nesnášenlivosti a vyjádří svůj názor na ně	Globální problémy významné sociální problémy problémy konzumní společnosti, lidská nesnášenlivost	OSV VDO
Lidé a čas		
pojmenuje a porovná rozdíly ve způsobu bydlení a života rodiny dnes a v době mládí rodičů, prarodičů atd. orientuje se na časové přímce	Současnost a minulost v našem životě historický čas, periodizace dějin, historické mezníky	OSV
stručně popíše zajímavosti, které je možné ukázat zahraničním návštěvníkům (v obci, v regionu) získá informace o některých českých osobnostech a jejich činnostech, kterými obohatili naši nebo evropskou kulturu v modelových situacích (vycházka, výlet) vyhodnotí nebezpečná místa v silničním provozu a v hromadné dopravě (v méně známých místech obce, v neznámých místech mimo obec) a určuje způsob bezpečného chování. uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce a cyklisty, cíleně je používá.	Historické prameny a památky doklady minulosti - pověsti, lidové zvyky a tradice, stavební a písemné památky historické dokumenty a jejich archivace, kronika obce minulost a současnost naší země	MKV
pracuje bez obav s počítačem rozliší základní prostředky	Technika a informační technika mechanizace lidské práce vývoj některých technických	

masové komunikace a využívá je pro svou potřebu, poučení, zábavu vyhledá informace o významných objevech (z kosmonautiky, lékařství, biologie aj.) v dostupných materiálech	předmětů, vědecký výzkum a nové objevy doprava a cestování prostředky masové komunikace	
Rozmanitost přírody		
rozpozná v elektrickém obvodu vodič a nevodič orientuje se v pojmech gravitační síla, magnetická síla rozpozná pomocí magnetky póly magnetu (ví, že vlastnosti magnetu má rovněž celá naše Země)	Látky a jejich vlastnosti elektrický proud, vodiče a nevodiče gravitační a magnetická síla zemská přitažlivost magnetismus, magnetické póly	
třídí nerosty a horniny podle jejich vlastností provádí jednoduché pokusy na zjištění fyzikálních vlastností nerostů	Nerosty a horniny, půda horniny a nerosty, zvětrávání hospodářsky důležité horniny a nerosty	ENV
vyjádří základní představu o vzniku Země prokáže na konkrétních příkladech kulatost planety Země využívá poznatky o pohybech Země k objasnění střídání dne a noci a změn ročních období	Vesmír a Země vesmír a sluneční soustava postavení Země ve vesmíru vznik Země význam Slunce pro živé organismy, střídání ročních období, den a noc	EGS MKV
ovládá základní pravidla zakládání a sledování jednoduchého pokusu prakticky třídí organismy do známých skupin, u živočichů k tomuto účelu využívá i atlasy ví, jak založit herbář, sbírku	Praktický přírodopis cvičení a pozorování v přírodě exkurze ▸ pozorování a popis přírodnin ▸ sbírky přírodnin	
rozpoznává rozmanitost pevninských tvarů zemského povrchu a živé přírody na příkladech rolišuje počasím a podnebím orientuje se v možnostech, jak zjistit aktuální stav počasí a jeho předpovědi na další dny	Rozmanitost naší přírody přírodní sféra Země a její složky význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva podnebí a počasí, informace o počasí	ENV EGS

Člověk a jeho zdraví		
pojmenuje hlavní části lidského těla včetně nejdůležitějších ústrojí, orgánů a orgánových soustav a vysvětlí jejich základní funkce orientuje se v jednotlivých etapách lidského života, v základních lidských potřebách a životních projevech osvojování zásad zdravého životního stylu a vedení k jejich uplatňování ve svém životě i osvojování si účelového chování v rizikových situacích i událostech	Lidské tělo životní potřeby a projevy lidí stavba lidského těla, funkce některých orgánů, orgánové soustavy pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou vývin jedince od dětství po dospělost	OSV
pojmenuje tělesné a fyziologické změny v období dospívání orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození nepoužívá vulgárních slov a nevhodných projevů z oblasti sexuality pojmenuje cesty přenosu viru HIV/AIDS a způsoby ochrany před infekcí osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc, poskytování první pomoci poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení chování při mimořádných událostech ochrana zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí uplatnění adekvátních způsobů, chování a ochrany v modelových	Základy sexuální výchovy dospívání - tělesné a fyziologické změny základy lidské reprodukce máme se rádi - kamarádství, přátelství, láska, způsoby vyjadřování lásky a náklonnosti nemoci přenosné pohlavním stykem, HIV/AIDS a cesty jeho přenosu	OSV

situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. Zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) seznámení s různými riziky, které ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojování si dovedností u způsobu chování, které vedou k zachování či posílení zdraví, a získají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví ostatních...		
uvede některá zdravotní rizika návykových látek a zdravotní rizika spojená s hracími automaty odmítá používání návykových látek, předvede to v modelových situacích	Návykové látky a zdraví kouření, alkohol, drogy, jiné škodliviny počítače, hrací automaty zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek odmítání návykových látek	OSV

6.5. Člověk a společnost	Dějepis Výchova k občanství
--------------------------	--------------------------------

Charakteristika

Vzdělávání v této oblasti seznamuje žáky s vývojem společnosti, zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů a podporuje přijetí hodnot, na nichž je budována současná demokratická Evropa. Součástí vzdělávání v dané oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí.

Vzdělávací oblast zahrnuje obory Dějepis a Výchova k občanství.

Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány zařazováním dějin regionu. Předmět má časovou dotaci 2 hodiny týdně. Výuka probíhá většinou ve třídě, někdy se uskutečňuje v počítačové pracovně, multimediální pracovně i v žákovské knihovně.

Výchova k občanství vede k sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem, činností důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných společenství,
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí,
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi,
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost,
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti,
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací verbální i neverbální texty,
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem lidí, skupin i různých společenství,
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti,
- utváření vědomí vlastní identity, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí,
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti,
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití,
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv.

Výuka probíhá převážně v kmenových učebnách, velmi často žáci využívají učebnu výpočetní techniky, která je zásobena výukovými programy s touto tematikou, vyhledávají zde informace na internetu, nebo pracují v multimediální pracovně, kde pracují s encyklopediemi, případně sledují a vyhodnocují doplňkové filmy a materiály na DVD.

6.5.1. Dějepis

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence následujícími postupy.

Kompetence k učení	• Pomocí textů a obrázků v učebnicích a encyklopediích rozvíjíme u žáků schopnost číst s porozuměním jak verbální, tak i ikonické texty. • Motivujeme k učení – cíleně vytváříme takové situace, v nichž má žák z učení radost. • Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. • Zaměřujeme se prioritně na dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání. • Podporujeme samostatnost a tvořivost – nové a neznámé pojmy necháváme žáky hledat ve Slovníku cizích slov, Slovníku spisovné češtiny a na internetu. Žáci tak sami vyhledávají a objasňují nové a neznámé pojmy a získávají schopnost se samostatně učit. • Na začátku hodiny vždy žáky seznámíme s cílem hodiny, na konci hodiny vždy s žáky zhodnotíme jeho dosažení. Ve výuce zřetelně rozlišujeme učivo a učivo rozšiřující. • Zařazováním vhodných, zajímavých a žákům blízkých námětů rozvíjíme zájem žáků o poznávání historie své vlasti, Evropy i světa.
Kompetence k řešení problémů	• Necháváme žáky rozebírat historické texty a přemýšlet o vzniku dějinných situací. • Často se žáky diskutujeme, umožňujeme jim klást otázky a obhajovat své názory. Žáci se tak cvičí ve schopnosti objevovat a formulovat problémy, hledat jejich řešení a svá tvrzení také obhajovat. • Necháváme žáky hledat různá řešení zadaných problémů, žádný nápad předem neodsuzujeme, necháváme skupinu o nalezeném řešení diskutovat. • Podporujeme netradiční způsoby řešení, vítáme každou aktivitu, která vede k vyřešení zadaných úloh. Necháváme žáky prezentovat své názory před spolužáky a třídu vybízíme k hodnocení předvedeného řešení. Žáci se tak cvičí ve schopnosti hodnocení a sebehodnocení.

Kompetence komunikativní	• Po žácích požadujeme, aby závěry svých zjištění formulovali stručně, přehledně a srozumitelně, vyžaduje logicky uspořádané vyjadřování a argumentaci. • Klademe důraz na úroveň mluveného i písemného projevu. Požadujeme po žácích, aby svou práci a svůj projev sami zhodnotili, aby byli dostatečně sebekritičtí. • Ve výuce využíváme moderní komunikační prostředky – nahrávky projevů historických postav, dramatizace historických událostí herci, využíváme historické filmy, výukové programy, vyhledáváme informace na internetu. Vždy vedeme žáky k tomu, aby o vyhledaných datech přemýšleli a vhodně je upravovali, aby byli kritičtí. • Při všech příležitostech se žáky vhodně komunikujeme, podporujeme i vzájemnou přátelskou komunikaci mezi žáky, požadujeme, aby nejen promlouvali, ale i naslouchali druhým. Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé vyjadřování a chování.
Kompetence sociální a personální	• Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku. • Žákům přidělujeme ve skupině různé role, postupně vyžadujeme schopnost skupiny role si samostatně rozdělit. • Od skupiny požadujeme, aby svou práci a její výsledky uměla samostatně zhodnotit, požadujeme rovněž hodnocení práce jednotlivých členů. • Vytváříme takové situace, kdy se žáci navzájem potřebují a musí si pomáhat, žáci si tak postupně uvědomují, že ve spolupráci se lépe splňují zadané úkoly a cíle. • Netolerujeme nic, co narušuje spolupráci a dobré vztahy ve skupině. Společně vyvozujeme normy chování ve skupině a důsledně požadujeme jejich dodržování.
Kompetence občanské	• Diskutujeme se žáky o různých historických formách soužití lidí. Společně objevujeme klady a zápory v těchto vztazích. • Na historických příkladech seznamujeme žáky s různými právními normami, diskutujeme s nimi, vybíráme ty, které se jeví jako vhodné. • Při skupinové práci netolerujeme nekomarádské chování a odmítnutí požadované pomoci.
Kompetence pracovní	• Uvádíme konkrétní příklady ze života minulých generací, na příkladech ukazujeme, že základním předpokladem úspěšného uplatnění je kvalitní vzdělání. Seznamujeme žáky s podmínkami a možnostmi jejich pracovního uplatnění v rámci Evropské unie. • Při výuce vytváříme tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, aby byli žáci nuceni se adaptovat na nové situace, podporujeme využívání výpočetní techniky, internetu. • Vyžadujeme dodržování stanovených termínů, kvalitně a včas odvedenou práci vždy pochválíme. • Různými formami (filmy, besedy, historická představení, návštěvy muzeí apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi s blízkým vztahem k dějepisu.

Kompetence digitální	- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - vyučující v roli konzultanta - žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty - při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami - žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
-----------------------------	---

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a společnost	Dějepis	3.	6.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 6. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Člověk v dějinách				
žák ▸ uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků ▸ uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány ▸ orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	▸ proč a jak poznáváme minulost ▸ hmotné a písemné prameny ▸ vnímání historického času ▸ hlavní období historie		MDV	
Počátky lidské společnosti				
žák ▸ charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu ▸ objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost ▸ uvede příklady archeologických kultur na našem území	▸ výklad vzniku světa a člověka v mýtech, náboženstvích a vědecký výklad ▸ vývoj člověka, hlavní rasy a jazyky ▸ významná archeologická naleziště v našich zemích a v Evropě		MKV	
Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury				
žák ▸ rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací ▸ uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví ▸ demonstruje na konkrétních	▸ nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz ▸ antické Řecko a Řím ▸ střední Evropa a její styky s antickým Středomořím		MKV EGS	

příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem ▸ porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie		
---	--	--

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a společnost	Dějepis	3.	7.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 7. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Křesťanství a středověká Evropa				
žák ▸ popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států ▸ porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti ▸ objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Středověk od 5. do 12.století ▸ osídlení Evropy po rozpadu Západořímské říše ▸ způsob života barbarských kmenů ▸ přijímání křesťanství ▸ říše franská a byzantská ▸ slovanské kmeny ▸ Cyrilskometodějská mise ▸ počátky českého státu za prvních Přemyslovců ▸ šíření křesťanství ▸ významné evropské státy ▸ křížové výpravy ▸ románská kultura		EGS MKV	
▸ vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám ▸ ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	Středověk od 13. do 15.století ▸ zemědělství, řemesla, obchod ▸ vznik měst ▸ struktura středověké společnosti ▸ český stát za posledních Přemyslovců a Lucemburků ▸ gotická kultura ▸ husitství ▸ český stát v období poděbradském a jagellonském		EGS MKV	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a společnost	Dějepis	3.	8.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 8. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	

Objevy a dobývání. Počátky nové doby		
▸ vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky ▸ vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život ▸ popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky ▸ objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie ▸ objasní příčiny vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky ▸ na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus ▸ rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných památek	▸ renesance, humanismus, reformace ▸ zámořské objevy ▸ vznik habsburské monarchie ▸ postavení českých zemí v habsburské monarchii ▸ třicetiletá válka ▸ občanská válka v Anglii ▸ habsburská monarchie a české země po třicetileté válce ▸ barokní kultura ▸ osvícenství ▸ habsburská monarchie a české země v 18.století ▸ velmoci v 15. a 18.století	MKV EGS VDO
Modernizace společnosti		
▸ vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti ▸ porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů ▸ charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích ▸ na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy ▸ vysvětlí rozdílné tempo modernizace a vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato	▸ vznik USA ▸ Francouzská revoluce ▸ Napoleonské války ▸ průmyslová revoluce ▸ vznik a formování občanské společnosti ▸ národní obrození ▸ rok 1848 ▸ vznik Rakousko – Uherska ▸ občanská válka v USA ▸ konflikty mezi velmocemi ▸ kolonialismus První světová válka ▸ domácí a zahraniční odboj	VDO EGS MKV

nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií ▸ na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky ▸ obrana našeho státu v období 1. světové války	▸ výsledky války ▸ vznik ČSR ▸ politický systém, vnitřní a zahraniční politika ČSR	
--	---	--

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin	
Člověk a společnost	Dějepis	3.	9.	2	
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 9. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Moderní doba					
▸ žák ▸ rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů ▸ charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu ▸ na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost ▸ zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech a její vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí ▸ obrana našeho státu v období 2. světové války	Evropa a svět ve 20. a 30. letech ▸ totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus ▸ důsledky pro ČSR a svět Druhá světová válka ▸ holocaust ▸ situace v našich zemích ▸ domácí a zahraniční odboj ▸ politické, mocenské a ekonomické důsledky války		VDO	MKV	EGS
Rozdělený a integrující se svět					
žák ▸ vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků ▸ vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce ▸ posoudí postavení rozvojových zemí ▸ prokáže základní orientaci	▸ studená válka ▸ rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi ▸ politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření ▸ vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání s charakteristikou západních zemí)		VDO	OSV	EGS

v problémech současného světa ▸ problematika korupce	▸ Československo od únorového převratu do r. 1989 ▸ vznik ČR ▸ rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět ▸ problémy současnosti, ▸ věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje	
---	---	--

6.5.2. Výchova k občanství

V předmětu Výchova k občanství utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence následujícími postupy.

Kompetence k učení	▸ Na příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. ▸ Nabízíme žákům dostatek informačních zdrojů – informace propojujeme s praktickým životem. Zadáváme takové úkoly, aby žáci museli vyhledávat, zpracovávat a používat potřebné informace v literatuře a na internetu. ▸ Podporujeme žáky v tom, aby sami vybírali způsoby plnění zadaných úkolů. ▸ Učíme žáky plánovat, organizovat a vyhodnocovat jejich činnosti. ▸ Podporujeme činnosti vedoucí k větší samostatnosti žáků, podporujeme jejich iniciativu, tvořivost, vlastní úsudek.
Kompetence k řešení problémů	▸ Uplatňujeme mezipředmětové vztahy, podněcujeme k objevování vzájemných vztahů a příčin společenských příčin a dějů. ▸ Zařazujeme úlohy vycházející z praktického života. ▸ Podporujeme samostatnost, tvořivost a týmovou spolupráci při řešení problémů.
Kompetence komunikativní	▸ Zaměřujeme se na komunikační dovednosti žáků v sociálních vztazích. ▸ Umožňujeme žákům prezentovat své názory v komunitním kruhu. ▸ V zadaných pracích se žák vyjadřuje různými komunikačními prostředky – písemná, grafická, slovní forma. ▸ Požadujeme po žácích dodržování pravidel správné komunikace – věcnost, naslouchání druhým, prostor pro různé názory, respektování názoru druhých.
Kompetence sociální a personální	▸ Pěstujeme atmosféru demokracie a přátelství. ▸ Podporujeme spolupráci ve třídě, vzájemnou pomoc při učení. ▸ Učíme žáky pracovat v týmech, učíme je vnímat vzájemné odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce. ▸ Rozvíjíme u žáků schopnost empatie, ohleduplnosti vůči starým a nemocným lidem, pěstujeme solidaritu s druhými.

Kompetence občanské	- Učíme žáky, jak argumentovat a vhodnou formou prosazovat své zájmy, samostatně se rozhodovat a nést důsledky za svá rozhodnutí, dodržovat dohodnutá pravidla. - Věnujeme pozornost prevenci šikany a násilí, preventivnímu protidrogovému programu. - Rozvíjíme vztah žáků k přírodě, podporujeme aktivity, kterými se žáci mohou zapojit do občanského života (sběr, pomoc při úpravě hřiště místních fotbalistů, účast v charitativních sbírkách, besedy s odborníky z různých oborů,...) - Pořádáme různé kulturní akce (zájezdy do divadel, výlety za krásami ČR,...) - Pomocí různých projektů vytváříme vztah k rodné zemi a ke kulturním hodnotám. - Pořádáme akce vycházející z lidových tradic (mikulášská nadílka, vánoční besídka, masopustní rej atd.)
Kompetence pracovní	- Vyžadujeme u žáků hodnocení vlastní práce, případně návrhy na její zlepšení. - Účastníme se akcí pro žáky 8. a 9. tříd (Schola Nova, dny otevřených dveří na středních školách atd.) - Při práci (skupinové i práci jednotlivců) vyžadujeme pečlivost, dodržení předem stanovených kritérií, dodržení časových termínů, tím rozvíjíme u žáků schopnost plánování své práce. - Nabízíme informační a poradenské služby výchovného poradce v oblasti profesní orientace.
Kompetence digitální	- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - vyučující v roli konzultanta - žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty - při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod. - při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami - žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a společnost	Výchova k občanství	3.	6.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 6. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
- žák se orientuje v kalendáři. - chápe závislosti člověka na přírodě v návaznosti na vegetačním cyklu přírody.	Člověk v rytmu času - čas v praktickém životě člověka, měření času - cyklus přírody – orientace v čase, kalendář	OSV		
- vysvětlí pojem domova z hlediska své sounáležitosti k rodině, obci, regionu, vlasti, přechází k pojmům Evropa, svět - uvede příklady spolupráce při	Rodinný život postavení rodiny ve společnosti, typy rodiny, příbuzenské vztahy, rodokmen, manželství, citová funkce rodiny, biologická funkce	OSV		

řešení úkolů v rodině ▸ sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti	rodiny ▸ úloha peněz a majetku ▸ materiální funkce rodiny ▸ vliv rodiny na výchovu dítěte, výchovná funkce rodiny ▸ náhradní výchova	
▸ chápe význam vzdělání, společných pravidel a norem ve školním kolektivu, význam tolerance i spolupráce ▸ řeší neshody a konflikty nenásilným způsobem	Vzdělávání ▸ školní docházka, systém vzdělání, pravidla školního života, školní řád ▸ umění se učit – plánování organizace, metody učení, odpočinek	MKV OSV
▸ projevuje kladný vztah k místu, kde žije ▸ vnímá krajinné a ekologické prostředí	Domov je tam, kde ... ▸ obec: domov, vztah k obci ▸ státní správa, samospráva ▸ obecní úřad, obecní zastupitelstvo, obecní rozpočet ▸ životní prostředí	ENV
▸ vyjmenuje státní symboly a uvede příklady příležitostí, při kterých se používají ▸ rozumí základním pojmům, popíše základní funkce složek státní moci	Má vlast ▸ život v regionech - odlišnosti ▸ kolik řečí znáš ... ▸ český jazyk, cizí jazyky ▸ spisovná a nespisovná čeština ▸ státní symboly ▸ ČR – demokratický právní stát	VDO
▸ je hrdý na historii svého národa, odliší projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	Z historie ▸ od pravěku po 20. století ▸ umělci, vynálezci, sportovci,	

▸ šetrně se chová ke kulturním památkám, je schopný vystoupit proti vandalismu.	prezidenti – významné osobnosti ▸ Praha	
▸ chápe odlišnosti mezi lidmi, toleruje a respektuje je.	Lidská práva ▸ dokumenty ▸ práva a povinnosti	VDO
▸ poskytne první pomoc při běžných úrazech	První pomoc	OSV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a společnost	Výchova k občanství	3.	7.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 7. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
▸ ví, co vše působí na formování osobnosti ▸ rozpozná negativní vlivy, umí se bránit ▸ volí vhodný způsob komunikace ▸ chápe vliv masmédií, přistupuje k informacím kriticky, umí si vybrat	Život mezi lidmi ▸ socializace - záměrné a nezáměrné působení, sociální skupina (rodina, škola, vrstevníci) ▸ komunikace - slovní, mimoslovní ▸ hromadné sdělovací prostředky	OSV		
▸ orientuje se v základní nabídce kulturních institucí ▸ má kladný postoj ke kultuře, dává jí místo v každodenním životě	Člověk a kultura ▸ kultura, druhy a funkce umění. ▸ víra a náboženství ▸ pravidla slušného chování ▸ kulturní instituce	EGS		
▸ má kladný vztah k vlasti a její kultuře ▸ vnímá krajinné a ekologické bohatství země, chová se šetrně k životnímu prostředí	Přírodní a kulturní bohatství ▸ přírodní a kulturní památky, umělecké slohy ▸ ochrana přírodního a kulturního bohatství	ENV		
▸ respektuje cizí majetek, dobře	Majetek v našem životě			

využívá a chrání majetek vlastní ▸ rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany ▸ přiměřeně uspokojuje své životní potřeby ▸ soucítí a pomáhá lidem žijícím ve špatných sociál. podmínkách	▸ potřeby, druhy potřeb, statky a služby, peníze, funkce peněz ▸ majetek, druhy majetku ▸ životní úroveň	OSV
▸ vnímá ČR jako právní stát. ▸ uvědomuje si vlastní spoluzodpovědnost za fungování státu	Řízení společnosti ▸ formy a znaky státu, demokracie ▸ volby, volební zákon ▸ začlenění do veřejného života	VDO
▸ chápe potřebu vzájemné spolupráce mezi zeměmi ▸ zajímá se o dění ve světě ▸ vnímá rozdíly mezi občany jako přirozené ▸ chrání svůj život a zdraví v případě všeobecného ohrožení ▸ vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situaci ohrožení a obrany státu	Svět kolem nás ▸ Evropská unie ▸ národnostní menšiny ▸ OSN, NATO ▸ ochrana obyvatel za mimořádných situací	EGS
▸ v reálných situacích uplatňuje lidská práva ▸ respektuje práva druhých	Lidská práva ▸ lidská práva v dokumentech ▸ rovnost a nerovnost ▸ svoboda a autorita ▸ morálka a mravnost	VDO

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a společnost	Výchova k občanství	3.	8.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 8. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
žák si všímá rozdílů mezi lidmi a přijímá je jako přirozené poznává sám sebe a uvědomí si svoji jedinečnost, pozitivně přijímá sám sebe uvědomuje si, co od života očekává a k jakým cílům směřuje využívá zkušenosti získané učením a uchované v paměti uvědomí si, jak city ovlivňují naše chování i jednání přiměřeně se vyjadřuje a prosazuje ve svém životě ▸ pečuje o své zdraví po stránce duševní i tělesné	Člověk jako jedinec, osobnost ▸ co je už za mnou ▸ kde právě jsem, kam jdu ▸ jak se znám ▸ co jsem, co chci, co mohu Psychické procesy a stavy ▸ jak se poznávám a vnímám ▸ jak myslím a tvořím nové ▸ jak si pamatuji a soustředím se ▸ jak se učím ▸ jak prožívám své city Člověk v sociálních vztazích ▸ umím se přiměřeně prosazovat ▸ zvládnou i náročné životní situace ▸ umím žít zdravě	OSV		
rozumí základním ekonomickým pojmům pozoruje ekonomické jevy v praktickém životě a uplatňuje v něm získané znalosti na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní karty, vysvětlí jejich omezení	Stát a hospodářství, hospodaření ten umí to a ten zas tohle .. přejete si prosím? nakupujeme ...	VDO		
seznámí se se základními pojmy v oblasti práva a snaží se jim porozumět přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné	Stát a právo, právní minimum právo je minimum morálky právo je systém ústava, moc zákonodárná, moc výkonná, moc soudní základní práva a svobody			

zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu pěstuje si právní vědomí dbá na dodržování právních a etických norem	politika, právo v Evropě	
---	--------------------------	--

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a společnost	Výchova k občanství	3.	9.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 9. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
žák uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i důsledky pro život lidstva objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	Globální svět mezinárodní spolupráce kolektivní bezpečnost – NATO nejvýznamnější společenství a jejich orgány Globální problémy lidské zásahy do přírody národní a náboženská snášenlivost	OSV EGS ENV MKV		
rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a	Stát a hospodářství hospodářská politika státu, státní rozpočet, národní důchod sociální politika státu			

příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	postavení českého hospodářství ve světové ekonomice	
přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci vysvětlí jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	Stát a právo význam vnější a vnitřní ochrany hranic politická pluralita – politické strany národnostní menšiny právní ochrana občanů člověk a pracovní život pracovní smlouva, pracovní podmínky práva a povinnosti zaměstnance Člověk a občanský život občanské právo jako součást soukromého práva způsobilost nabývat práv a povinností Člověk a rodinný život zákon o rodině mravní a právní odpovědnost rodičů za děti Trestní právo nejzávažnější protispolečenské jevy, prevence a postihy • odpovědnost za svoje jednání	VDO

6.6. Člověk a příroda	Fyzika Chemie Přírodopis Zeměpis
-----------------------	---

Charakteristika

Vzdělávací oblast poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě

Vzdělávací obory oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis**, svým činnostním charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů. Dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Učí se učit zkoumat příčiny přírodních procesů, vztahy mezi nimi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit praktické problémy. Při studiu přírody si žáci osvojují i důležité dovednosti, a to dovednosti pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Postupně poznávají souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí.

Vzdělávání v dané oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

Vzdělávání probíhá v kmenových učebnách, často v přírodě v okolí školy, žáci využívají učebnu výpočetní techniky, která je zásobena množstvím výukových programů, používají i videonahrávky s animovaným zpracováním pokusů, výuka je doplňována i odbornými filmy s přírodní nebo technickou tematikou. Na internetu žáci vyhledávají informace potřebné k objasnění přírodních zákonitostí nebo k vypracování zadávaných referátů. K demonstraci přírodovědných témat vhodně využíváme tematické zájezdy do Národního muzea a Technického muzea v Praze nebo do Muzea zábavného poznávání a iQparku v Liberci, kde žáci mohou libovolně manipulovat s vystavenými modely, ověřují si zábavnou formou své znalosti a získávají kladný vztah k přírodovědným oborům.

6.6.1. Fyzika

V předmětu Fyzika utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence následujícími postupy.

Kompetence k učení	• Pomocí textů a obrázků v učebnicích a v encyklopediích a pomocí map rozvíjíme u žáků schopnost číst s porozuměním jak verbální, tak i ikonické texty. • Zaměřujeme se prioritně na dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získávání. Podporujeme samostatnost a tvořivost, požadujeme po žácích samostatnost při vyhledávání a zpracovávání informací. • Rozlišujeme základní a rozšiřující učivo.
Kompetence k řešení problémů	• Zadáváme praktické problémové úlohy a situace, žáci se tak učí problémy řešit. • Rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení. • Podporujeme netradiční způsoby řešení, vítáme každou aktivitu, která vede k vyřešení zadaných úloh. • Necháváme žáky prezentovat své názory před spolužáky a třídu vybízíme k hodnocení předvedeného řešení. Žáci se tak cvičí ve schopnostech hodnocení a sebehodnocení. • Často předvádíme praktické pokusy problémové situace, podněcujeme žáky k jejich řešení.
Kompetence komunikativní	• Vytváříme takové situace, při nichž žáci musí pracovat v týmech, spolupracovat. • Požadujeme, aby žáci závěry svých zjištění formulovali stručně a srozumitelně. • Klademe důraz na úroveň mluveného i písemného projevu. • Dbáme na dodržování pravidel správné komunikace (promlouvání, naslouchání, respektování názorů druhých, argumentování).
Kompetence sociální a personální	• Podporujeme spolupráci ve třídě, vzájemnou pomoc při učení, práci v týmu organizujeme výuku bez situací nerovnosti. • Netolerujeme nic, co narušuje spolupráci a dobré vztahy ve skupině. • Využíváme řízenou diskusi, prezentaci názorů žáků. • Žákům přidělujeme různé role ve skupině, postupně vyžadujeme, aby si role samostatně rozdělili. Vytváříme takové situace, aby si žáci uvědomili, že se navzájem potřebují, protože tak lépe splní zadané úkoly a cíle.
Kompetence občanské	• Diskutujeme se žáky o technických problémech. Společně nacházíme některé způsoby řešení • Vytváříme podmínky pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí, pěstujeme schopnost porozumění odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur. • Pěstujeme vztah k rodné zemi a k jejím kulturním hodnotám. Zdůrazňujeme informace o úspěších českých vědců, vyhledáváme o nich informace na internetu, sledujeme pořady o vědě v televizi.
Kompetence pracovní	• Zadáváme práce, které nutí členy skupiny nebo jednotlivce k převzetí odpovědnosti za výsledek práce. Požadujeme pečlivost, dodržení předem stanovených kritérií, dodržování časových termínů, tak rozvíjíme z žáků schopnost plánování své práce. • Při výuce vytváříme tvořivé pracovní prostředí. Podporujeme využití výpočetní techniky, internetu. • Uvádíme konkrétní příklady života v různých zemích, na příkladech ukazujeme, že základním předpokladem úspěšného uplatnění je kvalitní vzdělání.

Kompetence digitální	- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - vyučující v roli konzultanta - žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty - při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod. - při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami - žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
----------------------	---

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a příroda	Fyzika	3.	6.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 6. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Látky a tělesa				
▸ rozliší pojmy těleso a látka ▸ porozumí pojmu síla, gravitační síla, pole ▸ uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí ▸ pozoruje a měří siloměrem, klade si otázky (jak?, proč?, co se stane, jestliže?) a hledá na ně odpověď ▸ uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí ▸ změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	▸ skupenství látek ▸ látky pevné, kapalné a plynné ▸ vzájemné působení těles, síla ▸ gravitační síla, pole ▸ částicová stavba látek ▸ Brownův pohyb, difúze a krystalizace		ENV OSV	
Elektrické pole				
▸ seznámí se s pojmem kladný a záporný elektrický náboj ▸ vysvětlí strukturu atomu a utvoření iontu	▸ elektrické pole ▸ elektrická síla ▸ elektrování třením ▸ druhy elektrického náboje ▸ model atomu ▸ ionty ▸ elektrické pole ▸ elektrické siločáry		ENV	
Magnetické pole				
▸ orientuje se v základech	▸ magnety přírodní a umělé			

▸ magnetizmu a magnetického pole ▸ zná princip kompasu a buzoly ▸ uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných situacích	▸ póly magnetu ▸ magnetické pole ▸ magnetická síla ▸ magnetické indukční čáry ▸ magnetické pole Země	
Veličiny a jejich měření		
▸ upevňuje se převádění jednotek, osvojuje metody měření, fyzikálních veličin s důrazem na přesnost ▸ předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty ▸ rozumí vztahu mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů ▸ pracuje s MFCHT a s měřidly fyzikálních veličin	▸ soustava SI ▸ délka ▸ objem ▸ hmotnost ▸ hustota ▸ čas ▸ teplota (změna rozměrů tělesa při jeho zahřívání) ▸ jednotky fyzikálních veličin, jejich převody a měření	ENV
Elektrický obvod		
▸ rozliší vodič od izolantu, sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod, zná a používá zásady bezpečnosti práce s elektrickými spotřebiči	▸ sestavení elektrického obvodu ▸ zdroj napětí, spotřebič, spínač ▸ elektrické vodiče a izolanty ▸ zásady správného používání elektrických spotřebičů, bezpečnost při práci	ENV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a příroda	Fyzika	3.	7.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 7. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Pohyb těles				
▸ rozhodne, zda je dané těleso v klidu či pohybu a jaký druh pohybu těleso vykonává vzhledem k jinému tělesu ▸ početně (i pokusně) určí rychlost pohybu tělesa ▸ používá s porozuměním vztah mezi rychlostí, dráhou a časem rovnoměrného pohybu těles ▸ znázorní grafem závislost dráhy	▸ klid a pohyb tělesa, jejich relativnost. ▸ dráha a čas. ▸ rovnoměrný pohyb a jeho rychlost. ▸ průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu. ▸ pohyb křivočarý a přímočarý.		OSV	
Síly				
▸ rozezná jednotlivé druhy sil působících na těleso, jejich	▸ síla, její velikost a směr ▸ znázornění síly		OSV	

- velikosti, směry a výslednici, a změří velikost působící síly - navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly - určí těžiště tělesa - popíše a uvede posuvné, otáčivé a deformační účinky síly v praxi - využívá Newtonovy zákony k vysvětlení nebo k předvídání změn pohybu tělesa při působení sil - určí výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů - aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	- měření síly, jednotka síly - gravitační pole - gravitační síla - přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností - tlaková síla a tlak - třecí síla - těžiště tělesa - výslednice dvou sil stejných i opačných směrů - Newtonovy zákony - otáčivý účinek síly - rovnováha na páce a pevné kladce	
Mechanické vlastnosti kapalin a plynů		
- zná Pascalův a Archimedův zákon - předpoví chování tělesa v klidné tekutině - užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení - porovnáním vztlakové a gravitační síly dokáže předpovědět, zda se těleso potopí v kapalině, vznáší se, nebo bude plovat - vysvětlí vznik atmosférického tlaku - uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných situacích	- Pascalův zákon a jeho užití - hydraulická zařízení - hydrostatický tlak - atmosférický tlak - Archimedův zákon v tekutinách - potápění, vznášení se a plování těles v klidných tekutinách - vztlaková síla působící na těleso v kapalině i v atmosféře Země	ENV
využívá zákon o přímočarém šíření světla ve 2 různých prostředích	Rozšiřující učivo: Světelné děje - zdroje světla - rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích - stín, zatmění Slunce a Měsíce; fáze Měsíce - rozklad bílého světla hranolem	OSV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a příroda	Fyzika	3.	8.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 8. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Energie				
- určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa - rozumí pojmům práce a energie - využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem - dokáže určit množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem - rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny - rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a uvede praktické příklady - objasní jev anomálie vody a jeho důsledky v přírodě - zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	- práce, výkon - pohybová a polohová energie a jejich vzájemná přeměna - vnitřní energie - elektrická energie a výkon - teplo, vedení tepla - přeměny skupenství látek - tání a tuhnutí, skupenské teplo tání - vypařování, var, kapalnění - hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny - obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie		ENV OSV	
Elektrické děje				
- sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu - osvojí si metody měření el. proudu a el. napětí početně i pokusně - rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí - rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností - využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů - odliší zapojení spotřebičů v obvodu a vedle sebe a určí výsledné elektrické napětí, proud a odpor spotřebičů - chápe, že odpor vodiče se zvětšuje s rostoucí délkou a	- elektrický náboj - elektrické pole a síla - elektrické napětí - elektrický zdroj - stejnosměrný a střídavý elektrický proud - tepelné účinky elektrického proudu - Ohmův zákon pro kovy - odpor vodiče, spojování vodičů za sebou a vedle sebe - elektrická práce a energie - elektrický výkon - výroba a přenos elektrické energie - bezpečné chování při práci s elektrickými přístroji a zařízeními		OSV	

teplotou vodiče, zmenšuje se zvětšujícím se obsahem jeho průřezu a souvisí s materiálem, ze kterého je vodič vyroben ▸ dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními ▸ uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných situacích		
Zvukové děje		
▸ určí, co je v jeho okolí zdrojem zvuku ▸ pozná, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí ▸ rozumí pojmům „hlasitost zvuku“ a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí ▸ určí možnosti jak omezit nepříznivý vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka ▸ rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku ▸ posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	▸ vznik zvuku ▸ zdroj zvuku ▸ vlastnosti zvuku ▸ rychlost šíření zvuku v různých prostředích ▸ rychlost zvuku ▸ hluk a jeho negativní vliv na zdraví člověka ▸ odraz zvuku na přepážce a zvuková ozvěna ▸ výška zvukového tónu	ENV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a příroda	Fyzika	3.	9.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 9. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Elektromagnetické děje				
▸ rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu ▸ využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní ▸ zapojí polovodičovou diodu ▸ chápe princip elektromagnetu, jeho využití v praxi, např. u el. zvonku	▸ magnetické pole cívky s proudem ▸ elektromagnet a jeho užití ▸ elektromagnetická indukce ▸ stejnosměrný elektromotor ▸ transformátor		OSV	

▸ chápe princip elektromagnetické indukce ▸ vysvětlí funkci transformátoru a jeho využití při přenosu el. energie ▸ popíše nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí		
Světelné děje		
▸ rozumí pojmům zdroj světla a optické prostředí ▸ rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla ▸ vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách pro vakuum a pro další optická prostředí ▸ zná zákon odrazu a lomu a dokáže uvést příklady jejich využití v praxi ▸ rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	▸ vlastnosti světla ▸ zdroje světla a jeho šíření ▸ rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích ▸ stín, zatmění Slunce a Měsíce ▸ zákon odrazu světla ▸ zrcadla – zobrazení odrazu na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle ▸ lom světla ▸ optické čočky – zobrazení lomem tenkou spojkou a rozptylkou ▸ rozklad bílého světla hranolem	ENV
Jaderná energie		
▸ vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro ▸ rozumí, jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně ▸ dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního a ultrafialového záření na lidský organismus ▸ uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných situacích	▸ jaderná energie a jaderné záření ▸ štěpení jader uranu, řetězová reakce ▸ jaderný reaktor ▸ jaderná elektrárna ▸ ochrana lidí před radioaktivním zářením	ENV
Vesmír		
▸ popíše Sluneční soustavu, má představu o pohybu vesmírných těles ▸ má představu o dějích na Slunci ▸ objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik jednotlivých měsíčních fází ▸ objasní pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet	▸ Sluneční soustava a její hlavní složky; měsíční fáze ▸ hvězdy a jejich složení	

kolem planet ▸ odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností		
---	--	--

6.6.2. Chemie

V předmětu Chemie utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence následujícími postupy.

Kompetence k učení	▸ Pomocí textů a obrázků v učebnicích a v encyklopediích a pomocí map rozvíjíme u žáků schopnost číst s porozuměním jak verbální, tak i ikonické texty. ▸ Zaměřujeme se prioritně na dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získávání. Podporujeme samostatnost a tvořivost, požadujeme po žácích samostatnost při vyhledávání a zpracovávání informací. ▸ Na začátku hodiny seznámíme žáky s cílem hodiny, hodinu na konci zhodnotíme.
Kompetence k řešení problémů	▸ Zadáváme praktické problémové úlohy a situací, žáci se tak učí problémy řešit. ▸ Rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení. ▸ Podporujeme netradiční způsoby řešení, vítáme každou aktivitu, která vede k vyřešení zadaných úloh. Necháváme žáky prezentovat své názory před spolužáky a třídu vybízíme k hodnocení předvedeného řešení. Žáci se tak cvičí ve schopnostech hodnocení a sebehodnocení. ▸ Diskutujeme se žáky o problémech životního prostředí a problémech s tím souvisejících, o jejich příčinách a možnostech řešení (nedostatek vody, skleníkový efekt atd.)
Kompetence komunikativní	▸ Vytváříme takové situace, při nichž žáci musí pracovat v týmech, spolupracovat. ▸ Požadujeme, aby žáci závěry svých zjištění formulovali stručně a srozumitelně. ▸ Klademe důraz na úroveň mluveného i písemného projevu. ▸ Dbáme na dodržování pravidel správné komunikace (promlouvání, naslouchání, respektování názorů druhých, argumentování).
Kompetence sociální a personální	▸ Podporujeme spolupráci ve třídě, vzájemnou pomoc při učení, práci v týmu organizujeme výuku bez situací nerovnosti. ▸ Netolerujeme nic, co narušuje spolupráci a dobré vztahy ve skupině. ▸ Využíváme řízenou diskusi, prezentaci názorů žáků. ▸ Žákům přidělujeme různé role ve skupině, postupně vyžadujeme, aby si role samostatně rozdělili. Vytváříme takové situace, aby si žáci uvědomili, že se navzájem potřebují, protože tak lépe splní zadané úkoly a cíle.
Kompetence občanské	▸ Diskutujeme se žáky o současných problémech lidstva. Společně nacházíme některé způsoby řešení. (Možnost praktického využití znalostí z chemie.) ▸ Vytváříme podmínky pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí, pěstujeme schopnost porozumění odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur. ▸ Pěstujeme vztah k rodné zemi a k jejím kulturním hodnotám. Vedeme žáky k aktivní ochraně životního prostředí, zdůrazňujeme význam i nebezpečí chemického rozvoje. Seznamujeme žáky s významnými českými vědci - chemiky a s jejich objevy.

Kompetence pracovní	▸ Zadáváme práce, které nutí členy skupiny nebo jednotlivce k převzetí odpovědnosti za výsledek práce. Požadujeme pečlivost, dodržení předem stanovených kritérií, dodržování časových termínů, tak rozvíjíme z žáků schopnost plánování své práce. ▸ Při výuce vytváříme tvořivé pracovní prostředí. Podporujeme využití výpočetní techniky, internetu. ▸ Uvádíme konkrétní příklady života v různých zemích, na příkladech ukazujeme, že základním předpokladem úspěšného uplatnění je kvalitní vzdělání.
---------------------	---

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a příroda	Chemie	3.	8.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 8. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Směsi				
▸ rozlišuje směsi a chemické látky ▸ vypočítá složení roztoku ▸ vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění látek ▸ rozliší a pojmenuje druhy směsí ▸ zná pojmy rozpustnost, koncentrovaný, zředěný, nasycený, nenasycený ▸ zná princip, postup a metody oddělování složek směsí, provede filtraci a destilaci ve školních podmínkách ▸ rozlišuje různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití ▸ zná hlavní znečišťovatele pitné vody ▸ zná složení vzduchu, vysvětlí význam vzduchu jako průmyslové suroviny ▸ vyjmenuje znečišťovatele vzduchu, vysvětlí vznik inverze a smogu	▸ látky, jejich vlastnosti, skupenství, rozpustnost, chemické děje ▸ směsi různorodé a stejnorodé ▸ roztoky, složení roztoků ▸ oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace ▸ voda a její vlastnosti a význam ▸ vzduch a jeho vlastnosti a význam	ENV		
Částicové složení látek a chemické prvky				
▸ používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech ▸ odvodí vznik kationtů a aniontů z atomu ▸ rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny, určí počet atomů ve vzorci ▸ orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy, vysvětlí princip uspořádání prvků v PSP	▸ atom, molekula, ionty, atomové jádro, elektronový obal, proton, neutron, elektron, valenční vrstva, protonové číslo ▸ chemické prvky ▸ periodická soustava prvků (PSP)	OSV		
Chemické reakce				
▸ zformuluje zákon zachování hmotnosti ▸ vyčíslí jednoduchou rovnici ▸ orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku indikátorovým papírkem ▸ uvede příklady uplatnění neutralizace	▸ zákon zachování hmotnosti ▸ slučování, neutralizace			
Anorganické sloučeniny				

▸ vysvětlí pojem elektronegativita, vyhledá elektronegativitu prvku v PSP, určí charakter chemické vazby podle elektronegativity ▸ vytvoří vzorce oxidů, kyselin, hydroxidů a solí (kyslíkatých a nekyslíkatých)	▸ chemická vazba ▸ jednoduché anorganické sloučeniny, oxidy, kyselost a zásaditost roztoků, pH, kyseliny, hydroxidy, soli	ENV
---	--	-----

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a příroda	Chemie	3.	9.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 9. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Chemické reakce				
▸ vysvětlí pojmy oxidace, redukce, redoxní reakce, určí oxidační číslo prvku ve sloučenině ▸ pozná redoxní reakci ▸ vysvětlí princip výroby surového železa, oceli, princip koroze a způsob ochrany kovů před korozí ▸ vysvětlí děje na elektrodách při elektrolýze NaCl, zná princip galvanického článku, užití elektrolýzy v praxi vysvětlí rozdíl mezi reakcí exotermickou a endotermickou	▸ redoxní reakce ▸ faktory ovlivňující rychlost reakcí ▸ energie ▸ chemie a elektřina – výroba elektrického proudu chemickou cestou		OSV	
Organické sloučeniny				
▸ používá pojem uhlovodíky, čtyřvaznost uhlíku, jmenuje obecné vlastnosti uhlovodíků, zařadí uhlovodíky do skupin podle vazeb ▸ rozliší řetězec otevřený, uzavřený, nevětvený, větvený ▸ vyjmenuje homologickou řadu uhlovodíků C1 -C10, sestaví model ▸ uvede vzorec, význam, užití metanu, etanu, propanu, butanu, etenu, etinu, benzenu	Uhlovodíky ▸ alkan, alken, alkin, aren ▸ molekulové, racionální a strukturní vzorce		ENV	
▸ vysvětlí význam ropy, zemního plynu a uhlí, hlavní produkty ▸ roztrídí paliva podle skupenství, původu, výhřevnosti ▸ vysvětlí rozdíl mezi obnovitelnými a neobnovitelnými zdroji energie	Paliva ▸ původ, druhy, význam ▸ pravidla bezpečnosti práce s palivy			

▸ rozumí pojmům charakteristická skupina, uhlovodíkový zbytek ▸ odvodí obecný vzorec derivátů uhlovodíků, zařadí derivát podle charakteristické skupiny ▸ vysvětlí význam freonů ▸ uvede vzorec, význam, užití metanolu, etanolu, glycerolu, fenolu ▸ zná podstatu alkoholového kvašení, princip výroby destilátů a důsledky působení metanolu a etanolu na člověka ▸ rozliší vzorec, význam, užití formaldehydu, acetaldehydu, acetonu ▸ rozliší vzorec, zná užití kyseliny. mravenčí, kyseliny octové a vyšších mastných kyselin ▸ napíše obecné schéma esterifikace ▸ rozliší sůl kyseliny a ester kyseliny ▸ vysvětlí pojmy monomer, polymer, makromolekula ▸ sestaví rovnici a vyjmenuje podmínky fotosyntézy ▸ rozdělí sacharidy (mono-, oligo-, poly-) ▸ rozliší tuky a oleje, zná příklady z praxe ▸ napíše rovnici vzniku tuků a mýdla ▸ uvede příklady zdrojů bílkovin a vitamínů	Deriváty uhlovodíků ▸ halogenderiváty uhlovodíků ▸ alkoholy, fenoly ▸ karbonylové sloučeniny ▸ karboxylové kyseliny ▸ makromolekulární chemie ▸ přírodní sloučeniny ▸ sacharidy ▸ tuky ▸ bílkoviny ▸ plasty a umělá textilní vlákna ▸ chemie v životě člověka	ENV
Chemie a společnost		
▸ vysvětlí rozdíl mezi plastem a přírodním materiálem z hlediska vlastností a vlivu na životní prostředí ▸ rozdělí plasty podle vlastností ▸ používá zkratky plastů a zná jejich vlastnosti a užití ▸ vysvětlí principy hašení požárů s využitím různých chemických látek	▸ chemický průmysl v ČR ▸ průmyslová hnojiva ▸ plasty a syntetická vlákna ▸ pesticidy a insekticidy ▸ léčiva a návykové látky	OSV

6.6.3. Přírodopis

V předmětu Přírodopis utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence následujícími postupy.

Kompetence k učení	• Pomocí textů a obrázků v učebnicích a v encyklopediích a pomocí map rozvíjíme u žáků schopnost číst s porozuměním jak verbální, tak i ikonické texty. • Zaměřujeme se prioritně na dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získávání. Podporujeme samostatnost a tvořivost, požadujeme po žácích samostatnost při vyhledávání a zpracovávání informací. • Na začátku hodiny seznámíme žáky s cílem hodiny, rozlišujeme základní a rozšiřující učivo.
Kompetence k řešení problémů	• Zadáváme praktické problémové úlohy a situací, žáci se tak učí problémy řešit. • Rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení. • Podporujeme netradiční způsoby řešení, vítáme každou aktivitu, která vede k vyřešení zadaných úloh. Necháváme žáky prezentovat své názory před spolužáky a třídu vybízíme k hodnocení předvedeného řešení. Žáci se tak cvičí ve schopnostech hodnocení a sebehodnocení. • Diskutujeme se žáky o současném enviromentálním ohrožení světa a o problémech s tím souvisejících, o jejich příčinách a možnostech řešení (nedostatek vody, potravy, znečištění přírody, úbytek rostlinných i živočišných organismů)
Kompetence komunikativní	• Vytváříme takové situace, při nichž žáci musí pracovat v týmech, spolupracovat. • Požadujeme, aby žáci závěry svých zjištění formulovali stručně a srozumitelně. • Klademe důraz na úroveň mluveného i písemného projevu. • Dbáme na dodržování pravidel správné komunikace (promlouvání, naslouchání, respektování názorů druhých, argumentování).
Kompetence sociální a personální	• Podporujeme spolupráci ve třídě, vzájemnou pomoc při učení, práci v týmu organizujeme výuku bez situací nerovnosti. • Netolerujeme nic, co narušuje spolupráci a dobré vztahy ve skupině. • Využíváme řízenou diskusi, prezentaci názorů žáků. • Žákům přidělujeme různé role ve skupině, postupně vyžadujeme, aby si role samostatně rozdělili. Vytváříme takové situace, aby si žáci uvědomili, že se navzájem potřebují, protože tak lépe splní zadané úkoly a cíle.
Kompetence občanské	• Diskutujeme se žáky o současných problémech lidstva. Společně nacházíme některé způsoby řešení. (Možnost praktického využití přírodovědných znalostí atd.) • Vytváříme podmínky pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí, pěstujeme schopnost porozumění odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur. • Vedeme žáky k aktivní ochraně životního prostředí, třídíme odpady. Zdůrazňujeme úspěchy českých vědců v této oblasti.
Kompetence pracovní	• Zadáváme práce, které nutí členy skupiny nebo jednotlivce k převzetí odpovědnosti za výsledek práce.Požadujeme pečlivost, dodržení předem stanovených kritérií, dodržování časových termínů, tak rozvíjíme z žáků schopnost plánování své práce. • Při výuce vytváříme tvořivé pracovní prostředí. • Podporujeme využití výpočetní techniky, internetu. • Uvádíme konkrétní příklady života v různých zemích, na příkladech ukazujeme, že základním předpokladem úspěšného uplatnění je kvalitní vzdělání.

Kompetence digitální	- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - vyučující v roli konzultanta - žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty - při komunikaci se učí dodržovat vžité konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod. - při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami - žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou				
	Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
	Člověk a příroda	Přírodopis	3.	6.	2
	Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 6. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
	- vysvětlí podstatu vzniku Země -popíše stavbu Země	Vznik a vývoj země jako celku - vznik a vývoj Země - vznik a vývoj atmosféry			
	- popíše základní projevy života - rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému - vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	Vznik a projevy života, vzájemné vztahy organismů - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, rozmanitost - názory na vznik života - vzájemné vztahy mezi organismy - populace, společenstva - přírozené a umělé ekosystémy - potravní řetězce - rovnováha v ekosystému		ENV OSV	
	- popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel - aplikuje praktické metody poznávání přírody - dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Základní struktura života - buňka - složení, výživa - buňky R, Ž, B - pletiva, tkáň, orgány - orgánové soustavy - organismy jednobuněčné a mnohobuněčné - význam a zásady třídění organismů			
	- vysvětlí význam a praktické využití virů a bakterií - vysvětlí různé způsoby výživy hub, význam v ekosystémech v potravních řetězcích - rozpozná nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi podle charakteristických znaků - objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	Viry a bakterie Houby - houby nižší - základní charakteristika, vliv na člověka a živé organismy - houby vyšší - stavba, výskyt, význam, zásady sběru, první pomoc při otravě houbami - lišejníky - stavba, symbióza, výskyt a význam			

▸ porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ▸ rozliší a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje je a zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ▸ odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení prostředí ▸ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka ▸ uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Živočichové ▸ stavba a funkce jednotlivých částí těla, zařazení do systému ▸ rozšíření a význam, významní zástupci Vývoj, vývin a systém živočichů Prvoci Bezobratlí ▸ Žahavci ▸ Ploštěnci ▸ Hlísti ▸ Měkkýši - zástupci ▸ Kroužkovci - zástupci ▸ Členovci - pavoukovci, pavouci, korýši, ▸ vzdušnicovci, hmyz, proměna N – D, zástupci ▸ Ostnokožci - hvězdice, ježovky, sumýši	ENV
--	--	-----

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a příroda	Přírodopis	3.	7.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 7. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
▸ rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin ▸ odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí ▸ zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Vývoj, vývin a systém živočichů Strunatci ▸ Paryby ▸ Ryby - mořské, sladkovodní ▸ Obojživelníci - ocasatí, bezocasí ▸ Plazi - ještěrky, hadi, želvy, krokodýli ▸ Ptáci - hrabaví, měkkozobí, vrubozobí, dravci, sovy, šplhavci, kukačky, pěvci - semenožraví, hmyzožraví, všežraví, běžci, tučňáci	OSV ENV		
▸ odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům, vysvětlí funkci jednotlivých orgánů ▸ vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	Anatomie a morfologie rostlin ▸ buňka, pletivo, orgán ▸ stavba a význam ▸ kořen, stonek, list, květ, semeno, plod Fyziologie rostlin ▸ základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování			

▸ rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich významné zástupce pomocí klíčů a atlasů ▸ odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí ▸ třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	Systém rostlin ▸ Řasy ▸ Mechorosty - mechy, játrovky ▸ Kaprad'orosty - kapradiny, plavuně, přesličky ▸ Nahosemenné – cykasy, jinany, jehličnany ▸ Krytosemenné – jednoděložné, dvouděložné a jejich běžně známí zástupci Význam rostlin a jejich ochrana	ENV
---	--	-----

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a příroda	Přírodopis	3.	8.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 8. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
▸ popíše stavbu těla savců a základní charakteristiku ▸ podle charakteristických znaků rozlišuje základní řády savců a správně roztrídí vybrané zástupce ▸ vysvětlí přizpůsobení savců prostředí a způsobu života ▸ pozná vybrané zástupce ▸ zná význam těchto živočichů v přírodě i pro člověka, jejich postavení v ekosystému	Vývoj, vývin a systém živočichů Strunatci ▸ Savci - zástupci savců, jejich charakteristické znaky, zařazení do řádů, význam v přírodě a pro člověka	ENV OSV		
▸ zařadí člověka do systému živočišné říše, charakterizovat biologické znaky lidského a živočišného organismu ▸ vysvětlí vývoj člověka ▸ zná lidské rasy a jejich charakteristické znaky ▸ vysvětlí pojmy buňka, tkáň, orgán, orgánová soustava, organismus ▸ zná stavbu a funkci jednotlivých tkání lidského těla ▸ zná význam soustav tvořící oporu a tvar těla a umožňující pohyb ▸ pojmenuje základní kosti a svaly ▸ vysvětlí, jak tělo získává energii ▸ popíše části trávicí soustavy a zná jejich funkci ▸ popíše části dýchací soustavy ▸ vysvětlí činnost dýchací soustavy v práci a při zátěži ▸ zná složení krve a funkci	Biologie člověka ▸ vývoj člověka ▸ buňky, tkáň, orgány ▸ soustava opěrná a svalová ▸ energie ▸ trávicí soustava ▸ dýchací soustava ▸ tělní tekutiny	ENV		

jednotlivých částí krve ▸ zná stavbu srdce a druhy cév ▸ vysvětlí činnost srdce a celé oběhové soustavy ▸ zná stavbu a funkci vylučovací soustavy ▸ zná význam a stavbu kůže ▸ zná stavbu nervové soustavy, popíše její činnost ▸ popíše části mozku a jejich význam ▸ zná příčiny nemocí dýchací, trávicí, oběhové, vylučovací, kožní, nervové a opěrné soustavy, jejich prevenci a zásady první pomoci ▸ zná stavbu a funkci zrakového, sluchového a rovnovážného ústrojí ▸ zná nejdůležitější hormony lidského těla a jejich vliv na řízení lidského organismu ▸ umí popsat stavbu a funkci mužské a ženské pohlavní soustavy ▸ vysvětlí způsob oplození ▸ zná nebezpečí přenosu pohlavních chorob ▸ popíše jednotlivé etapy života ▸ zná vliv vnějšího prostředí na zdraví člověka a léčby ▸ objasní význam zdravého způsobu života ▸ aplikuje postupy první pomoci ▸ zná návykové látky a jejich nebezpečí ▸ vysvětlí význam dědičnosti a proměnlivosti organismu	▸ oběhová soustava ▸ soustava vylučovací ▸ soustava kožní ▸ nervová soustava ▸ smyslové orgány ▸ žlázy s vnitřní sekrecí ▸ rozmnožování ▸ pohlavní soustava ▸ prvky sexuální výchovy ▸ zdraví reprodukční soustavy ▸ vývoj jedince ▸ vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota ▸ člověk a zdraví -význam virů a bakterií v životě člověka - nemoci, úrazy, ochrana a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie ▸ genetika	
--	--	--

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a příroda	Přírodopis	3.	9	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 9. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
▸ objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	Země ▸ vznik a vývoj, stavba, složení ▸ věda o Zemi	OSV ENV		
▸ rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	Vnější a vnitřní geologické procesy ▸ příčiny a důsledky ▸ pohyb kontinentů, tektonika a sopečná činnost			
▸ rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	Nerosty a horniny ▸ magma a horniny ▸ zvětrávání ▸ usazené horniny ▸ přeměněné horniny ▸ minerály a jejich vznik ▸ ložiska a jejich vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití, určování jejich vzorků, principy krystalografie			
▸ porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	Půdy ▸ složení, vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin ▸ hospodářský význam pro společnost ▸ příklady její devastace, možnosti rekultivace			
▸ rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi ▸ geologické změny ▸ vznik života ▸ výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí ▸ prahory, starohory, prvohory, druhohory, třetihory, čtvrtohory ▸ vývoj člověka Geologický vývoj a stavba území ČR ▸ Český masiv ▸ Karpaty			
▸ uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi	Podnebí a počasí ve vztahu k životu			

6.6.4. Zeměpis

V předmětu Zeměpis utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence následujícími postupy.

Kompetence k učení	• Zadáváme práce týkající se poznávání okolí svého domova, regionu, své vlasti, cizích zemí, rozvíjíme zájem žáků o svůj region. • Pomocí textů a obrázků v učebnicích a v encyklopediích a pomocí map rozvíjíme u žáků schopnost číst s porozuměním jak verbální, tak i ikonické texty. • Zaměřujeme se prioritně na dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získávání. • Podporujeme samostatnost a tvořivost, požadujeme po žácích samostatnost při vyhledávání a zpracovávání informací. • Rozlišujeme základní a rozšiřující učivo.
Kompetence k řešení problémů	• Zadáváme praktické problémové úlohy a situací, žáci se tak učí problémy řešit. • Rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení. • Podporujeme netradiční způsoby řešení, vítáme každou aktivitu, která vede k vyřešení zadaných úloh. • Necháváme žáky prezentovat své názory před spolužáky a třídu vybízíme k hodnocení předvedeného řešení. Žáci se tak cvičí ve schopnostech hodnocení a sebehodnocení. • Diskutujeme se žáky o současném politickém rozdělení světa a o problémech s tím souvisejících, o jejich příčinách a možnostech řešení (války, nedostatek vody, potravy)
Kompetence komunikativní	• Vytváříme takové situace, při nichž žáci musí pracovat v týmech, spolupracovat. • Požadujeme, aby žáci závěry svých zjištění formulovali stručně a srozumitelně. • Klademe důraz na úroveň mluveného i písemného projevu. • Dbáme na dodržování pravidel správné komunikace (promlouvání, naslouchání, respektování názorů druhých, argumentování).
Kompetence sociální a personální	• Podporujeme spolupráci ve třídě, vzájemnou pomoc při učení, práci v týmu organizujeme výuku bez situací nerovnosti. • Netolerujeme nic, co narušuje spolupráci a dobré vztahy ve skupině. • Využíváme komunitní kruh, řízenou diskusi, prezentaci názorů žáků. • Žákům přidělujeme různé role ve skupině, postupně vyžadujeme, aby si role samostatně rozdělili. • Vytváříme takové situace, aby si žáci uvědomili, že se navzájem potřebují, protože tak lépe splní zadané úkoly a cíle.

Kompetence občanské	▸ Diskutujeme se žáky o současných problémech lidstva. Společně nacházíme některé způsoby řešení. (Možnost praktického využití geografických dovedností a znalostí atd.) ▸ Vytváříme podmínky pro adaptaci žáků z jiných kulturních prostředí, pěstujeme schopnost porozumění odlišnému způsobu života lidí z jiných kultur. ▸ Pěstujeme vztah k rodné zemi a k jejím kulturním hodnotám. ▸ Vedeme žáky k aktivní ochraně duchovních, kulturních a materiálních výtvorů minulosti i současnosti.
Kompetence pracovní	▸ Zadáváme práce, které nutí členy skupiny nebo jednotlivce k převzetí odpovědnosti za výsledek práce. ▸ Požadujeme pečlivost, dodržení předem stanovených kritérií, dodržování časových termínů, tak rozvíjíme z žáků schopnost plánování své práce. ▸ Při výuce vytváříme tvořivé pracovní prostředí. Podporujeme využití výpočetní techniky, internetu. ▸ Uvádíme konkrétní příklady života v různých zemích, na příkladech ukazujeme, že základním předpokladem úspěšného uplatnění je kvalitní vzdělání.
Kompetence digitální	▸ Žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - vyučující v roli konzultanta ▸ při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami ▸ žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a příroda	Zeměpis	3.	6.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 6. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
▸ žák chápe důležitost specifického postavení Země a vesmíru, charakterizuje tvar a pohyby Země, Měsíce, jednotlivé fáze Měsíce	Planeta Země ▸ vesmír, Galaxie, sluneční soustava, tvar a rozměry a pohyby Země ▸ Měsíc – přirozená družice Země		MDV	
▸ používá glóbus jako zmenšený zjednodušený model planety Země, používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje zeměpisnou polohu ▸ přepočítá vzdálenost podle měřítek na různých druzích map ▸ stanoví místní čas, rozumí pojmem poledník, rovnoběžka,	Glóbus a mapa ▸ měřítko ▸ zeměpisná síť ▸ určování zeměpisné polohy ▸ určování času na zeměkouli		EGS OSV	

zem. síť, obratníky, polární kruh		
▸ žák chápe nutnost propojení a celistvost jednotlivých přírodních sfér pro fungování Země jako celku	Přírodní složky a oblasti Země ▸ stavba Země – pevninská a oceánská kůra ▸ vznik a zvětrávání pohoří ▸ vznik ostrovů, sopky, zemětřesení ▸ hydrosféra – oceány, moře ▸ atmosféra – počasí, podnebí – podnebné pásy ▸ pedosféra ▸ ekosystémy, biosféra – polární kraje, tundry, lesy mírného pásu, stepi, tvrdolisté lesy, pouště, savany, tropický deštný les ▸ království hor – výškové stupně v krajině ▸ lidé v ohrožení ▸ jak lidé využívají přírodu	ENV EGS OSV
▸ seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí ▸ srovnává krajinné sféry a jedinečnosti odlišných kultur ▸ posoudí význam mezinárodní spolupráce	Jak žijí lidé na Zemi ▸ lidé na Zemi – čím se lidé odlišují, kde žijí ▸ lesy – přírodní bohatství Země ▸ voda – nezbytná podmínka života ▸ zemědělství – starost o obživu lidí ▸ přírodní zdroje a nerostné suroviny ▸ co potřebujeme každý den	OSV ENV EGS

	▸ doprava – zkracuje vzdálenost mezi lidmi ▸ služby – ulehčují lidem práci ▸ země vyspělé a rozvojové ▸ svět se propojuje – mezinárodní spolupráce	
--	---	--

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a příroda	Zeměpis	3.	7.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 7. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
▸ žák navazuje na vědomosti a dovednosti získané v 6. ročníku ▸ žák má přehled o základním rozdělení povrchu Země ▸ chápe rozdíl pevniny a oceánů, vyjmenuje jednotlivé světadíly a oceány propojuje znalosti z jednotlivých kontinentů a utváří si alespoň základní obraz dnešního světa. vyhledává, třídí a hodnotí poznatky a informace vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města vyhledá na mapách hlavní soustředění osídlení a hospodářských činností v jednotlivých světadílech zvažuje souvislosti s přírodními poměry vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti	Co už umíme ze zeměpisu ▸ planeta Země - tvar, pohyby Země a její důsledky ▸ živá a neživá příroda ▸ přírodní bohatství Země Jak je svět rozdělen ▸ pevniny a oceány ▸ státy a jejich hranice ▸ není stát jako stát Zeměpis světadílů Afrika- ohrožený světadíl poloha, rozloha, členitost, povrch, přírodní poměry, vodstvo, přírodní krajiny, obyvatelstvo africké regiony: pobřeží Středozemního moře Sahel - nechrudší část Afriky země Guinejského zálivu východní Afrika jižní Afrika Atlantský oceán		ENV VDO OSV EGS MVK MDV	

cestovního ruchu v jednotlivých světadílech ▸ na mapě lokalizuje významné geografické pojmy ▸ chápe jednotlivé mentality a kultury států	Amerika poloha, rozloha, členitost, povrch, přírodní poměry, přírodní krajiny, vodstvo, obyvatelstvo severoamerické regiony – ▸ USA ▸ Kanada středoamerické regiony jihoamerické regiony	
	Antarktida Indický oceán Tichý oceán Oceánie	
	Austrálie - nejmenší světadíl přírodní poměry, endemity, obyvatelstvo Australský svaz	
	ASIE - blízká i vzdálená hranice světadílu, členitost, povrch, rozloha, přírodní poměry - přírodní krajiny, vodstvo, obyvatelstvo rozdělení Asie: Blízký východ, Střední východ, Zakavkazsko, Střední Asie, Jižní Asie, Jihovýchodní Asie, Východní Asie, Sibiř a Dálný východ	
	Arktida	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a příroda	Zeměpis	3.	8.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 8. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
▸ lokalizuje na mapách světadíly, oceány, srovnává jejich postavení ▸ porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných	Evropa ▸ přírodní prostředí Evropy ▸ obyvatelstvo Evropy ▸ regionální rozvoj ▸ regiony Evropy ▸ Evropská unie	ENV VDO OSV EGS MKV MDV		

(modelových) států ▸ zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich		
▸ vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy ▸ hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům ▸ hodnotí a porovnává polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu ▸ lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit ▸ uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	Česká republika ▸ přírodní prostředí ČR ▸ obyvatelstvo ČR ▸ hospodářství ▸ regionální rozvoj ▸ regiony ▸ zahraniční vztahy	ENV EGS OSV MDV MKV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a příroda	Zeměpis	3.	9.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 9. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Společenské a hospodářské prostředí				
posoudí prostorové rozložení světové populace, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla pojmenuje geografické znaky sídel zhodnotí strukturu, složky a funkce světového hospodářství lokalizuje na mapách hlavní surovinové a energetické zdroje porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků lokalizuje na mapách světadílů aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	▸ obyvatelstvo (rozmístění, počet, migrace, zdravotní stav – civilizační choroby, mezinárodní organizace zajišťující zdravotní pomoc – WHO, MČK zajišťování potravin (zdroje, zemědělská půda, kvalita) světové hospodářství a obchod doprava a spoje politická situace ve světě válečné konflikty (historické kořeny konfliktů, příčiny současných konfliktů, terorismus, vojenské mezinárodní organizace NATO) práce s informacemi (sdělovací prostředky, mapy, Internet – věrohodnost informací) ▸ služby a cestovní ruch		MKV OSV EGS MDV VDO	
Životní prostředí				
uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků uvádí závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů	vliv průmyslu, zemědělství, dopravy, ekologické organizace – FOE, WWF, UNESCO, hnutí Greenpeace		ENV	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace				
ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu, aplikuje je při pozorování v terénu uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	cvičení a pozorování v terénu, geografické exkurze ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření, chování a jednání v modelových situacích		ENV VDO EGS MDV	

6.7. Umění a kultura	Hudební výchova Výtvarná výchova
----------------------	-------------------------------------

Charakteristika

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu.

Oblast Umění a kultura je zastoupena obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor Dramatická výchova, který je možno realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod.

Hudební výchova vede žáka k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. Hudební činnosti vedou k rozvoji jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými. Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvného projevu, své pohybové dovednosti při tanci. Předmět se vyučuje v každém ročníku, vždy 1 hodinu týdně.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Je postavena na tvůrčích činnostech – tyto činnosti umožňují žákům rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. Předmět se vyučuje v každém ročníku, časová dotace je uvedena v tabulkách.

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace,
- chápání umění a kultury jako neoddělitelné součásti lidské existence; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb,
- spoluvytváření podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností,
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života,
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě,

Výuka Hudební výchovy probíhá ve specializované učebně hudební výchovy i ve vhodných kmenových třídách. V mnoha třídách je totiž instalován klavír, případně varhany, škola má i přenosné klávesové nástroje a ozvučná zařízení. Hudba je osvojována nejen při vyučování, ale i návštěvou výchovných koncertů, na besedách o ní i samostatně v mimoškolních hudebních aktivitách. Výuka výtvarné výchovy probíhá ve třídách, v odborné učebně na pracovní činnosti, ve značné míře i v krásné přírodě v okolí školy, při výtvarných činnostech žáci využívají i bohaté softwarové vybavení školy v této oblasti, vyhledávají informace o uměleckých směrech a dílech na internetu.

6.7.1. Hudební výchova

V předmětu Hudební výchova utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence následujícími postupy.

Kompetence k učení	- Na začátku hodiny vyvodíme cíl hodiny, na konci společně zhodnotíme jeho dosažení. - Učivo prezentujeme různými metodami, využíváme auditivní, vizuální i motorické učení. - Zaměřujeme se na rozvoj hlasových schopností, rytmického cítění žáků. - Na základě poslechu vedeme žáky k vlastnímu úsudku, tvořivosti. - Podporujeme žáky v kladení otázek, k vyjadřování vlastních názorů na hudební dílo. - Při výuce využíváme sebekontrolu a sebehodnocení žáků. - Podporujeme žáky ve vyhledávání a prezentování informací z hudebního světa. - Rozvíjíme u žáků receptivní, reprodukční a částečně i produkční schopnosti a dovednosti aktivitami vokálními, instrumentálními, poslechovými a hudebně pohybovými.
Kompetence k řešení problémů	- Zařazujeme krátkodobé úkoly (rytmická cvičení, hra na Orfovy nástroje, jednoduché popěvky) i dlouhodobé projekty s pevně daným termínem odevzdání (Život a dílo významných skladatelů i zpěváků a hudebních skupin současnosti). - Umožňujeme žákům zapojit se do organizování aktivit pro spolužáky (příprava Masopustního reje, Zásadského slavníka, vánoční besídky). Podporujeme netradiční (originální) způsoby řešení hudebního vyjadřování. - Ve velké míře uplatňujeme praktická cvičení (hra na tělo, rytmická cvičení, hra na hudební nástroje, jednoduché tanečky, zpěv písní). - Při rozboru hudebních děl rozvíjíme logické uvažování a uplatňujeme základní myšlenkové operace- srovnávání, třídění, analýza, syntéza, zobecňování.
Kompetence komunikativní	- Připravujeme projekty, které umožňují rozvíjet jazykovou komunikaci mezi dětmi, schopnost kultivovaného vyjadřování a přirozeného hlasového projevu. - Nacvičujeme s dětmi mluvení i zpěv s využitím zesilovací aparatury a mikrofónů. - Při zpracování a prezentaci projektů požadujeme využívání knih, internetu, radia a CD přehrávačů. Využíváme i interaktivní tabuli a datový projektor. - Dbáme na srozumitelnou a zajímavou grafickou úpravu prací. - Umožňujeme žákům veřejně prezentovat výsledky své práce (vánoční besídka, pěvecké soutěže, nástěnky).
Kompetence sociální a personální	- Spolupracujeme ve skupině, vzájemně si při učení a nácviku nových činností pomáháme. Organizujeme výuku bez situací nerovnosti. - Požadujeme po žácích sebehodnocení i kritické hodnocení práce spolužáků. - Připravujeme se žáky akce pro mladší spolužáky, rodiče i důchodce. - Zamýšlíme se nad životem hudebních skladatelů a vlivem na jejich tvorbu. Pomáháme tak žákům získat vhled do hudební kultury české i jiných národů a získat vztah k hudebnímu umění. - Na příkladech ukazujeme, jak lze emocionálním působením hudby bořit překážky a vytvářet mosty mezi lidmi. Rozvíjíme u žáků schopnost empatie

Kompetence občanské	- Učíme žáky respektovat, chránit a ocenit naše hudební tradice a kulturní a historické dědictví. - Projevujeme pozitivní postoj k uměleckým dílům. - Pořádáme různé kulturní akce – navštěvujeme divadlo, účastníme se hudebních výchovných koncertů, seznamujeme se s historickými a kulturními památkami, které mají vztah k hudbě a umění. Rozvíjíme tím u žáků smysl pro kulturu a tvořivost. - Při návštěvě kulturních památek, divadelních představení a koncertů požadujeme po žácích vhodné společenské chování.
Kompetence pracovní	- Vyžadujeme u žáků zhodnocení vlastní práce. - Požadujeme po žácích, aby si při zpěvu a dalších činnostech spojených s hudbou chránili své zdraví (správné dýchání, hlasová výchova, správné držení těla). - Poukazujeme na psychohygienický účinek hudby - Upozorňujeme žáky na kvalitu a cenu hudebních nástrojů, požadujeme správné používání a šetrné zacházení s hudebními nástroji. - Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi hudební oblasti. - Hudebně nadaným žákům pomáháme ve volbě vhodného povolání, ve kterém svůj talent mohou uplatnit.
Kompetence digitální	- Žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - vyučující v roli konzultanta - Žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie – některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty - při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod. - při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami - Žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Hudební výchova	1.	1.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 1. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
- používá správné pěvecké postupy - podle individuálních dispozic zpívá v jednohlase čistě a rytmicky správně melodie známých lidových a dětských písní - na základě individuálních hudebních schopností používá jednoduché rytmické nástroje při doprovodné hře - pohybem reaguje na hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků	- pěvecký a mluvní projev - hlasová hygiena - hudební rytmus - hra na Orffovy nástroje - pohybové vyjádření hudby	OSV MKV		

Verze 2022

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Hudební výchova	1.	3.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 3. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
▸ učí se správným pěveckým návykům ▸ podle individuálních dispozic zpívá v jednohlase čistě a rytmicky správně melodie známých lidových a dětských písní ▸ na základě individuálních hudebních schopností používá jednoduché rytmické nástroje při doprovodné hře ▸ pohybem reaguje na hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků ▸ dovede zazpívat (pomocí písňe) stoupající a klesající melodii ▸ rozlišuje nejznámější hudební nástroje ▸ poslouchá a slovně vyjadřuje své zážitky z hudebního díla ▸ zapisuje noty do notové osnovy, napíše houslový klíč, stupnici C-dur	▸ pěvecký a mluvní projev, jednohlas, dvojhlas, vícehlas, ▸ hudební rytmus - taktování ▸ hra na Orffovy nástroje ▸ pohybové vyjádření hudby- reakce na změny v hudbě, pantomima, pohybová improvizace ▸ interpretace hudby ▸ hudební nauka		OSV MKV	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Hudební výchova	2.	4.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 4. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
▸ upevňuje si správné pěvecké návyky a dovednosti ▸ podle individuálních dispozic zpívá v jednohlase čistě a rytmicky správně melodie písní ▸ na základě individuálních hudebních schopností používá jednoduché hudební nástroje při doprovodné hře i při reprodukci jednoduchých motivů ▸ pohybem reaguje na hudbu s využitím jednoduchých gest a tanečních kroků ▸ rozlišuje tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny ▸ poslouchá a slovně vyjadřuje své zážitky z hudebního díla	▸ pěvecký a mluvní projev, jednohlas, dvojhlas, vícehlas, ▸ hudební rytmus - taktování ▸ Hra na Orffovy nástroje ▸ pohybové vyjádření hudby- reakce na změny v hudbě, pantomima, pohybová improvizace ▸ interpretace hudby		OSV MKV	

zapisuje noty do notové osnovy, napíše houslový klíč, stupnici C-dur, pozná a zapisuje noty celé, čtvrté, půlové, osminové, pomlky	hudební nauka	
--	---	--

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Hudební výchova	2.	5.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 5. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
- upevňuje si správné pěvecké návyky a dovednosti - podle individuálních dispozic zpívá v jednohlase čistě a rytmicky správně melodie písní - na základě individuálních hudebních schopností používá jednoduché hudební nástroje při doprovodné hře i při reprodukci jednoduchých motivů - ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků - rozlišuje tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny - poslouchá a slovně vyjadřuje své zážitky z hudebního díla - Rozpozná hudbu taneční, pochodovou, lidovou, country - zapisuje noty do notové osnovy, napíše houslový klíč, stupnici C-dur, pozná a zapisuje noty celé, čtvrté, půlové, osminové, pomlky a zapíše je do taktů	- intonace a vokální improvizace - hudební rytmus – takt 2/4, 3/4, 4/4 - hra na hudební nástroje - pohybové vyjádření hudby- reakce na změny v hudbě, pantomima, pohybová improvizace, orientace v prostoru - hudební výrazové prostředky - interpretace hudby - hudební styly a žánry - Hudební nauka	OSV MKV		

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Hudební výchova	3.	6.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 6. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
- aktivně využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách - uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i mluveném projevu, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, dokáže ocenit vokální projev druhého	- vokálně instrumentální aktivity individuální a společné - hlasová hygiena - jednohlasý a vícehlasý zpěv - intonace a vokální improvizace 12 nových písní	OSV		
reprodukuje na základě svých schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	rytmické a melodické zákonitosti taktování	OSV		
- orientuje se v zápise písní a skladeb - vysvětlí pojmy lidová a umělá píseň, zná pojem písňová forma, dle svých schopností zazpívá 5 lidových písní	- partitura 2/4, 3/4, 4/4 takt - stupnice C dur, G dur - akord - píseň a její hudební forma	MKV		
rozpozná některé z tanců různých stylových období, na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	- taneční kroky- polka, valčík, mazurka, kankán - balet - pantomima	MKV		
orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky, chápe jejich význam v hudbě	analýza významných prvků skladby (melodie, rytmus, harmonie, dynamika, barva)			
zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami.	- hudba na jevišti (opera, opereta, hudební revue, muzikál, melodram) - autor a hudební dílo (A.Dvořák, B.Smetana, L.Janáček, B.Martinů)			
vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	- módnost a modernost - kvalita díla a vkus	MKV		

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Hudební výchova	3.	7.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 7. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
▸ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách ▸ uplatňuje získané pěvecké dovednosti při zpěvu i při mluveném projevu, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, ocení vokální projev druhého	▸ vokálně instrumentální aktivity individuální a společné ▸ vznik hlasu, mutace, ochrana hlasu ▸ jednohlasý a vícehlasý zpěv ▸ intonace a vokální improvizace ▸ 12 nových písní	OSV		
▸ reprodukuje na základě svých individuálních schopností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ▸ orientuje se v notovém záznamu písní a skladeb, na základě svých možností je realizuje	▸ rytmické a melodické zákonitosti ▸ taktování ▸ 2/4, 3/4, 4/4 takt ▸ stupnice C dur, G dur, A moll, akord durový a mollový	OSV MKV		
▸ charakterizuje jednotlivé hudební formy, porovnává je a rozlišuje ▸ rozpozná některé z tanců různých stylových období, na základě individuálních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	▸ hudební formy- sonáta, symfonie, symfonická báseň, kánon, fuga, kantáta, oratorium ▸ taneční kroky- polka, valčík ▸ tance - samba, tango, macarena	MKV		
▸ orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky, chápe jejich význam v hudbě ▸ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami ▸ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	▸ analýza významných prvků skladby (melodie, rytmus, harmonie, dynamika, barva) ▸ hudba na jevišti (opera, koncert, muzikál) ▸ autor a hudební dílo (J.S.Bach, W.A.Mozart, A.Vivaldi, Ludvig van Beethoven, B.Smetana, L.Bernstein) ▸ módnost a modernost ▸ kvalita díla a vkus	MKV		

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Hudební výchova	3.	8.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 8. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		

▸ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách ▸ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně, dokáže ocenit vokální projev druhého	▸ vokálně instrumentální aktivity individuální a společné ▸ hlasová hygiena ▸ jednohlasý a vícehlasý zpěv ▸ intonace a vokální improvizace ▸ 12 nových písní	OSV
▸ reprodukuje na základě svých schopností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	▸ rytmické a melodické zákonitosti ▸ taktování ▸ hra na Orfovy nástroje, klavír, keyboard	OSV
▸ orientuje se v zápise písní a skladeb, na základě svých možností tyto skladby realizuje ▸ orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky, chápe jejich význam v hudbě, k dílu přistupuje jako k logicky utvářenému celku	▸ 2/4, 3/4, 4/4 takt ▸ stupnice, tónina ▸ noty a pomlky ▸ analýza významných prvků skladby (melodie, rytmus, harmonie, dynamika, barva)	MKV
▸ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami. ▸ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	▸ dějiny hudby, hudební styly a žánry - africká lidová hudba, jazz, swing, rock and roll, country and western, hard rock, pop rock, disko hudba, punk, heavy metal, hip hop, house music, střední proud ▸ autor, interpreti (L.Armstrong, G.Miller, B.Haley, E.Presley, Beatles, ABBA) ▸ módnost a modernost ▸ kvalita díla a vkus	EGS MKV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Hudební výchova	3.	9.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 9 . ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
▸ využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. ▸ uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit vokální projev druhého	▸ vokálně instrumentální aktivity individuální a společné ▸ hlasová hygiena ▸ jednohlasý a vícehlasý zpěv ▸ intonace a vokální improvizace ▸ 12 nových písní	OSV		
▸ reprodukuje na základě svých schopností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace ▸ orientuje se v zápise písní a skladeb, na základě svých možností tyto skladby realizuje	▸ rytmické a melodické zákonitosti ▸ taktování ▸ 2/4, 3/4, 4/4 takt ▸ rytmus, metrum, tempo ▸ intervaly ▸ partitura ▸ harmonie, transpozice	OSV MKV		
▸ orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky, chápe jejich význam v hudbě	▸ analýza významných prvků skladby /melodie, rytmus, harmonie, dynamika, barva/	MKV		
▸ zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami. ▸ vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	▸ české hudební dějiny- gregoriánský chorál, renesance a romantismus v Čechách, 20.století v české vážné hudbě, jazz a swing, trampská píseň, divadla malých forem, pop music, současná hudba ▸ módnost a modernost ▸ kvalita díla a vkus			

6.7.2. Výtvarná výchova

V předmětu Výtvarná výchova utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence následujícími postupy.

Kompetence k učení	▸ Učivo prezentujeme různými metodami, využíváme motorické, vizuální i auditivní učení. Při výuce využíváme sebekontrolu a sebehodnocení žáků. ▸ Požadujeme po žácích, aby sami organizovali činnosti a sami vybírali způsoby plnění zadaných úkolů. ▸ Podněcujeme žáky k účasti na výtvarných soutěžích. ▸ Podporujeme žáky ve vyhledávání a prezentování informací o umělecké tvorbě.
Kompetence k řešení problémů	▸ Umožňujeme žákům zapojit se do přípravy aktivit pro ostatní spolužáky (příprava výtvarných soutěží, výzdoba školních chodeb, příprava nástěnek). ▸ Podporujeme vlastní tvořivost, fantazii a neotřelé nápady. ▸ Při rozboru žakovských výtvarných prací rozvíjíme logické uvažování a uplatňujeme základní myšlenkové operace.
Kompetence komunikativní	▸ Dbáme na dodržování pravidel správné komunikace. ▸ Vedeme žáky k tomu, aby ve svém hodnocení postupovali uvážlivě, dokázali obhájit svoje názory, netolerujeme však hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků ▸ Umožňujeme žákům veřejně prezentovat výsledky své práce (nástěnky na chodbách a ve třídách, výtvarné soutěže ve škole, výtvarné soutěže vyhlášené jinými organizacemi, prezentování na webových stránkách školy) a vyjadřovat se k nim.. ▸ Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky různých tříd
Kompetence sociální a personální	▸ Spolupracujeme ve skupině, vzájemně si při učení a nácviku nových činností pomáháme, zařazujeme takové výtvarné činnosti a náměty, aby žáci pracovali v týmu. ▸ Organizujeme výuku bez situací nerovnosti. ▸ Zadáváme různé aktivity, aby žáci mohli střídat své role ve skupině. ▸ Připravujeme se žáky akce pro mladší spolužáky, rodiče i důchodce. ▸ Rozvíjíme u žáků schopnost empatie.
Kompetence občanské	▸ Respektujeme individuální rozdíly mezi žáky. ▸ Učíme žáky respektovat, chránit a ocenit naše kulturní tradice. Hovoříme s nimi o českých umělcích, kteří se významně uplatnili na světové hudební scéně. ▸ Rozvíjíme smysl pro tvořivost. ▸ Při návštěvě výstav požadujeme vhodné oblečení a společenskému chování.
Kompetence pracovní	▸ Požadujeme po žácích, aby si při výtvarných činnostech chránili své zdraví i zdraví druhých, učíme je správně používat a zacházet s výtvarnými potřebami. ▸ Vyžadujeme u žáků zhodnocení vlastní práce a práce druhých. ▸ Požadujeme pečlivost v práci a dodržování stanovených termínů.

Kompetence digitální	- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - vyučující v roli konzultanta - při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami - žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
----------------------	--

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1.	1.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 1. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
- rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty) - vnímá události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky - na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Zjištění úrovně kresby, malby - kresba, kolorovaná kresba - poznávání základních barev a jejich vlastností, hry s barvou, míchání barev, zapouštění, střídání barev, práce s tuší - hra s linií, vedení linie v různých materiálech Kresby přírodnin, obtiskování - otisky přírodních prvků na papír - výtvarné dotváření přírodnin na základě představ dítěte Dekorativní práce - jednoduché dekorativní kreslení, střídání a řazení prvků - vytváření prostorových fantazií Tematické práce, kreslení na základě vlastních prožitků dětí - kresby z vyprávění, četby, kreslení podle představ Významné osobnosti výtvarného umění - Josef Lada, Helena Zmatlíková		OSV MKV ENV MDV VDO	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1.	2.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 2. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty)	Kresba a malba - tužkou i pastelem, barevné křídly, malba, zapouštění barev, grafika - rozlišování barvy, tvarů, struktury - využití barev základních i barev vzniklých mícháním,		OSV VDO MKV ENV MDV	

▸ vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky ▸ na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil ▸ interpretuje podle svých schopností různá obrazná vyjádření	tvoření souladu barev ▸ členění plochy s použitím libovolných geometrických prvků – barevná kompozice Práce s tuší, s voskovými pastely, ilustrace, modelování ▸ předměty, které člověk používá pro práci, grafický záznam pohybu, zobrazení předmětu ▸ pozorování tvarů nových předmětů (obrysová linie) Práce s papírem, s drobným materiálem, s přírodninami ▸ koláž, libovolná technika, vystřihávání, skládání ▸ jednoduché náčrty, modely podle fantazie a skutečnosti ▸ hračky v životě dětí – výtvarný návrh ▸ prostorová tvorba Dekoratивní práce Tematické práce ▸ kreslení na základě vlastního prožitku, rozvoj dětské fantazie a představivosti Druhy umění, významné osobnosti výtvarného umění, ilustrátoři dětských knih ▸ Helena Zmatlíková ▸ Josef Lada ▸ ilustrátoři učebnic ▸ tvůrci večerníčků	
---	---	--

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Výtvarná výchova	1.	3.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 3. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
▸ v tvorbě projevuje vlastní životní zkušenosti, rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, uplatňuje je v plošném i v prostorovém uspořádání ▸ pracuje s linkou, tvarem, obrysem ▸ pracuje s barvou různé konzistence ▸ rozezná studené a teplé barvy, vědomě míchá základní barvy	Kresba a malba ▸ kresba tužkou i pastelem, lavírovaná kresba, barevné křídly, malba, zapouštění barev, grafika ▸ rozlišování barvy, tvarů, struktury ▸ využití barev základních i barev vzniklých mícháním, tvoření souladu barev ▸ členění plochy s použitím libovolných geometrických		OSV VDO EGS MKV ENV MDV	

▸ výtvarně vnímá věci, užité předměty z hlediska funkce, tvaru, dekoru, pohybu apod. ▸ vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky ▸ experimentuje s různými materiály k vytváření prostorových prací ▸ poznává různé materiály (přírodní i umělé), zná různé techniky jejich zpracování, pracuje s různými nástroji ▸ komponuje jednoduché tvary, vnímá neuspořádaní či záměrné rozmístování či řazení ▸ interpretuje podle svých schopností různá obrazná vyjádření	prvků – barevná kompozice Práce s tuší, s voskovými pastely, s korkovou zátkou ▸ ilustrace, modelování ▸ zobrazení předmětů, které člověk používá pro práci ▸ pozorování tvarů nových předmětů (obrysová linie) ▸ grafický záznam pohybu Práce s papírem, s drobným materiálem, s přírodninami ▸ koláž, libovolná technika, vystřihávání, skládání ▸ jednoduché náčrty, modely podle fantazie a skutečnosti ▸ hračky v životě dětí – výtvarný návrh ▸ prostorová tvorba Dekoratивní práce, tématické práce ▸ námětové kreslení na základě vlastního prožitku, rozvoj dětské fantazie a představivosti ▸ dětský příběh v kresbě Druhy umění, významné osobnosti výtvarného umění, ilustrátoři dětských knih	
---	--	--

Tématická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Výtvarná výchova	2.	4.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo – obsah v 4. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
▸ při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření, porovnává je na základě vztahů ▸ (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy aj.) ▸ uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	Výtvarné vyjádření skutečnosti ▸ volný výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti ▸ výtvarné vyjádření kontrastu přírodních forem a pozadí ▸ vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí ▸ zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy ▸ výtvarné vyjádření věcí (tvar, prostor, barva, skutečnost a představa) ▸ rozvíjení prostorového vidění a	OSV		

	vyjadřování pozorováním prostorových jevů a vztahů	
▸ užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku, v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování, v prostorovém vyjádření ▸ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v ploše, objemové i prostorové tvorbě	Užité práce dekorativní a prostorové ▸ barva a její použití ▸ řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše ▸ seznámení s funkcí písma ▸ uplatnění výtvarného výrazu linie vytvářené různými nástroji v různých materiálech ▸ experimentování s materiály ▸ rozvíjení vztahu k materiálu a k jeho zpracování ▸ poznávání smyslu, organizace, funkce výtvarně estetického účinku reliéfního řešení plochy	VDO
▸ při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy ▸ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) ▸ porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace ▸ nalézá a do komunikace sociálních vztahů zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Výtvarné umění a životní prostředí ▸ rozvíjení elementárního chápání odlišnosti uměleckého vyjadřování skutečnosti od vnější podoby světa ▸ druhy volného výtvarného umění ▸ malířství, sochařství a příroda ▸ volná grafika ▸ architektura a užité umění ▸ kultura bydlení, design a estetická úroveň předmětů denní potřeby ▸ lidové umění ▸ výtvarná úprava knih ▸ písmo ▸ krásy přírody a vztah k životnímu prostředí Doporučené výtvarné materiály a techniky ▸ kresba ▸ malba ▸ kombinované techniky ▸ papír – různé druhy	EGS MKV MDV

Tématická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Výtvarná výchova	2.	5.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo – obsah v 5. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
▸ při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně	Výtvarné vyjádření skutečnosti ▸ volný výtvarný projev			

obrazných vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy aj.) ▸ zobrazuje pravidelné i nepravidelné uspořádání prvků i uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu	doplňovaný pozorováním skutečnosti ▸ výtvarné vyjádření kontrastu přírodních forem a pozadí ▸ vyjádření dějového celku se vztahem k prostředí ▸ zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy ▸ výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů, barevnosti přírodních objektů ▸ výtvarné vyjádření věcí (tvar, prostor, barva, skutečnost a představa) ▸ rozvíjení prostorového vidění a vyjadřování pozorováním prostorových jevů a vztahů	
▸ užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku, v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování, v prostorovém vyjádření ▸ nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v ploše, objemové i prostorové tvorbě	Užité práce dekorativní a prostorové ▸ elementární poučení o teorii barev ▸ řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše ▸ seznámení s funkcí písma ▸ uplatnění výtvarného výrazu linie vytvářené různými nástroji v různých materiálech ▸ experimentování s materiály, rozvíjení vztahu k materiálu a k jeho zpracování ▸ poznávání smyslu, organizace, funkce výtvarně estetického účinku reliéfního řešení plochy	
▸ při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy ▸ osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a ▸ postupů současného ▸ výtvarného umění) ▸ porovnává různé interpretace	Výtvarné umění a životní prostředí ▸ rozvíjení elementárního chápání odlišnosti uměleckého vyjadřování skutečnosti od vnější podoby světa ▸ druhy volného výtvarného umění ▸ malířství, sochařství a příroda ▸ volná grafika ▸ architektura a užité umění ▸ kultura bydlení, design a estetická úroveň předmětů denní potřeby ▸ lidové umění ▸ současná oděvní kultura ▸ výtvarná úprava knih	OSV MKV ENV

vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace ▸ nalézá a do komunikace sociálních vztahů zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil ▸ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ▸ vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	▸ písmo ▸ krásy přírody a vztah k životnímu prostředí ▸ návštěvy galerií, výstavy Doporučené výtvarné materiály a techniky ▸ kresba ▸ malba ▸ kombinované techniky ▸ papír – různé druhy ▸ koláž	
---	--	--

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Výtvarná výchova	3.	6.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 6. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
▸ vybírá a vytváří bohatou škálu prvků obrazných vyjádření ▸ uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků ▸ kombinuje různé vlastnosti prvků pro získání osobitých výsledků	Kresba a malba ▸ linie, tvar, objem ▸ podobnost, kontrast, rytmus ▸ tužka, pero, uhlí, pastel ▸ barva, míchání barev, zapouštění			
▸ užívá obrazná vyjádření k zachycení zkušeností získaných ostatními smysly	Rozvoj smyslové citlivosti ▸ souvislost zrakového vnímání s ostatními smysly - reliéf, hudební motivy			
▸ k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií	Kombinované techniky ▸ využití počítačové grafiky ▸ funkce písma - grafika ▸ vizitka, plakát, leták, obal, reklama, koláž			
▸ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává jeho účinky s účinky běžně užívaných obrazných vyjádření	Smyslové účinky obrazných vyjádření ▸ výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě ▸ dekorativní a prostorový charakter v ploše, barevnost přírodních materiálů			

▸ rozlišuje působení obrazového vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině osobního účinku a v rovině symbolického obsahu	Vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie a představ ▸ manipulace s objekty, jejich ztvárnění v různých vztazích ▸ proporce lidské postavy dle skutečnosti	
▸ objasňuje umělecká obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází ze svých znalostí a osobních zkušeností	Typy obrazných vyjádření ▸ výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry ▸ tematické práce - lidové tradice	
▸ porovnává na příkladech různá podání obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim. ▸ ověřuje komunikační účinky obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci ▸ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ▸ vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	Přístup k vizuálně obrazným vyjádřením ▸ vnímání hmatové, zrakové, statické a dynamické ▸ zaujímání osobního postoje s respektováním záměru autora	OSV" MKV ENV VDO MDV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Výtvarná výchova	3.	7.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 7. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
▸ vybírá a vytváří bohatou škálu prvků obrazných vyjádření ▸ uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků ▸ kombinuje různé vlastnosti prvků pro získání osobitých výsledků	Kresba a malba ▸ linie, tvar, objem ▸ podobnost, kontrast, rytmus ▸ tužka, pero, uhlí, pastel ▸ symbolika barev, působení barev, vztahy mezi barvami ▸ kontrast - barevný, světlý			
▸ užívá obrazná vyjádření k zachycení zkušeností získaných ostatními smysly	Rozvoj smyslové citlivosti ▸ souvislost zrakového vnímání s ostatními smysly - reliéf, hudební motivy			
▸ k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií	Kombinované techniky ▸ využití počítačové grafiky ▸ funkce písma – grafika, vizitka,			

	- plakát, leták, obal, koláž ▸ reklama, film, televize	
▸ vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává jeho účinky s účinky běžně užívaných obrazných vyjádření	Smyslové účinky obrazných vyjádření ▸ dekorativní charakter v ploše, barevnost přírodních materiálů ▸ výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	
▸ rozlišuje působení obrazového vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině osobního účinku a v rovině symbolického obsahu	Vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie a představ ▸ manipulace s objekty, jejich ztvárnění v různých vztazích ▸ proporce lidské postavy dle skutečnosti	
▸ objasňuje umělecká obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází ze svých znalostí a osobních zkušeností	Typy obrazných vyjádření ▸ výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry ▸ ilustrace textu, volná malba plastika. ▸ tematické práce - lidové tradice	
▸ porovnává na příkladech různá podání obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim. ▸ ověřuje komunikační účinky obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci ▸ rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ▸ vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	Přístup k vizuálně obrazným vyjádřením ▸ vnímání hmatové, zrakové, statické a dynamické ▸ zaujímání osobního postoje ▸ práce s uměleckým dílem, experimenty s reprodukcemi uměleckých děl	OSV MKV ENV EGS

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Výtvarná výchova	3.	8.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 8. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
▸ vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání, uplatňuje osobitý přístup k realitě ▸ správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor ▸ orientuje se v grafických technikách.	Zdokonalování technik kresby ▸ způsoby stínování, kresebné etudy s linií ▸ různé typy zobrazení (podhledy, rovnoběžné promítání). ▸ kompoziční principy (zlatý řez, kontrast, harmonie) v tvorbě ▸ písmo, užitá grafika, reklama a propagační prostředky			
▸ interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků. ▸ rozvíjí se v estetickém cítění - využívá dekorativních postupů.	Práce s uměleckým dílem ▸ renesance, baroko, klasicismus - na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjadřování. ▸ základní stavební prvky architektury (římsa, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika) - renesance, baroko			
▸ zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi	Tematické práce ▸ Vánoce, Velikonoce - jak se slaví v jiných zemích. ▸ práce s netradičními materiály.			
▸ správně užívá techniku malby, využívá texturu, míchá a vrství barvy ▸ využívá znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření	Objemové vyjádření námětu barvami ▸ doplňkové a lomené barvy, valéry, barvy příbuzné, subjektivní barevná škála ▸ zvládnutí větší plochy ▸ technika akvarelu, pastel ▸ krajinářské školy 19. stol.			
▸ užívá perspektivních postupů ▸ k tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, animace	Lineární perspektiva ▸ sbíhavá, úběžníková. ▸ práce s internetem - vyhledávání www stránek - orientace ▸ výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě.	OSV MKV ENK VDO MDV EGS		

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Umění a kultura	Výtvarná výchova	3.	9.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 9. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
▸ vybírá a používá co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření ▸ uplatňuje osobitý přístup k realitě ▸ zaznamenává vizuální zkušenosti i zkušenosti získané ostatními smysly	Prvky obrazného vyjádření ▸ linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury ▸ techniky kresby (tužka, pero, rudka, uhlé) ▸ vztahy a uspořádání prvků v ploše a prostoru (podobnost, kontrast, rytmus, struktura)	OSV MKV ENV		
▸ zaznamenává podněty z představ a fantazie ▸ pro vyjádření vlastních vjemů, představ a poznatků využívá vhodné výtvarné techniky ▸ k zachycení jevů a procesů užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, video, fotografie, animace	Uspořádání objektů do celků ▸ vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty ▸ vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly ▸ vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) ▸ Účinky viz. obraz. vyjádření ▸ umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě			

▸ vybírá vhodné prostředky pro vlastní osobité vyjádření ▸ rozlišuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti a zaujímá k nim postoj ▸ orientuje se v oblastech moderního umění	Vyjádření emocí, pocitů, nálad, představ a zkušeností ▸ manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, uspořádání prostoru, vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace Výběr různých objektů pro vlastní tvůrčí záměry ▸ hračky, objekty, ilustrace textů ▸ sochařství, plastika, animovaný film, comics, fotografie, elektronický obraz, reklama, komunikační grafika ▸ výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry Zobrazování objektů vnímaných různými smysly ▸ hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické) hledisko jejich motivace (fantazijní, založená na smyslovém vnímání) Práce s uměleckým dílem kubismus, impresionismus	EGS OSV
--	--	--------------------

6.8. Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví Tělesná výchova
----------------------	--------------------------------------

Charakteristika

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, zdravotně preventivní chování, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Zdraví je základním předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, proto je důležité, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i problémy spojené s nemocí či jiným poškozením zdraví. Při realizaci této vzdělávací oblasti se proto klade důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích, na samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví a být za ně odpovědný. Žáci si upevňují hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v každodenních situacích. Předmět je vyučován v 6. a 7. ročníku, vždy 1 hodinu týdně. Část obsahu je vyučována v 8. ročníku, náplň se shoduje s náplní předmětů Přírodopis a Průřezová témata a projekty. Tyto předměty předepsaný obsah zajišťují, učební osnovy se zde uvádějí jen pro přehled o celé náplni Výchovy ke zdraví. (V případě potřeby se může předmět zařadit i ve vyšších ročnících a dotovat z disponibilní časové dotace.)

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** směřuje k poznání vlastních pohybových možností a k poznávání účinků pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a pro podporu svého zdraví. Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozvíjení pohybového nadání. Neméně důležité je i odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce. Proto tělesná výchova obsahuje i korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Předmět je zařazen v každém ročníku, vždy 2 hodiny týdně.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty,
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem a atmosférou příznivých vztahů,
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí,
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co zdraví ohrožuje a poškozuje,
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů jednání v souladu s aktivní podporou a ochranou zdraví,
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.,

- › aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

Výuka tělesné výchovy probíhá nejen ve školní tělocvičně, ale i na zahradě za školou a v krásné přírodě v okolí školy, využíváno je rovněž hřiště místního oddílu kopané, v zimě upravené běžecké tratě a lyžařský vlek v obci. Žáci využívají i plavecký bazén v Jablonci nad Nisou i další sportoviště místního regionu, neboť se aktivně účastní velkého množství sportovních soutěží nabízených různými sportovními a školskými organizacemi.

6.8.1. Výchova ke zdraví

V předmětu Výchova ke zdraví utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence následujícími postupy.

Kompetence k učení	› Na začátku hodiny vyvodíme cíl hodiny, na konci společně zhodnotíme jeho dosažení. › Učivo prezentujeme různými metodami, využíváme všechny dostupné materiály, různé, především praktické techniky, účastníme se soutěží na internetu. › Při výuce využíváme sebekontrolu a sebehodnocení žáků. › Požadujeme po žácích, aby sami vybírali způsoby plnění zadaných úkolů. › Podporujeme žáky k účasti na zdravotnických soutěžích.
Kompetence k řešení problémů	› Do výuky zařazujeme problémové úlohy. › Umožňujeme žákům zapojit se do aktivit pro ostatní spolužáky, zejména aby využívali svých poznatků nabytých v praktických kurzech a na soutěžích. (Helpík, soutěže pořádané ČČK) Ve velké míře uplatňujeme praktická cvičení. › Při rozboru prováděných činností rozvíjíme logické uvažování a uplatňujeme základní myšlenkové operace.
Kompetence komunikativní	› Klademe důraz na týmovou práci, často zařazujeme kolektivní hry podporující spolupráci. Dbáme na dodržování pravidel správné komunikace. › Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky různých tříd › Podporujeme žáky v tom, aby aktivně obhajovali svoje názory, zároveň však netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků. › Umožňujeme žákům veřejně prezentovat výsledky svých projektů na nástěnkách na chodbách a ve třídách.
Kompetence sociální a personální	› Spolupracujeme ve skupině, vzájemně si při učení a nácviku nových činností pomáháme. Organizujeme výuku bez situací nerovnosti. › Ukazujeme žákům potřebu spolupráce v týmu, Zadáváme různé aktivity, aby žáci mohli střídát své role ve skupině. › Připravujeme se žáky akce pro mladší spolužáky, rodiče i důchodce. › Rozvíjíme u žáků schopnost empatie.
Kompetence občanské	› Respektujeme individuální rozdíly mezi žáky. › Rozvíjíme smysl pro tvořivost. › Pořádáme různé sportovní akce – navštěvujeme sportovní akce a soutěže v regionu. › Učíme žáky společenskému chování při návštěvě sportovních zařízení. › Požadujeme po žácích, aby aktivně chránili své zdraví a zdraví spolužáků.

Kompetence pracovní	- Požadujeme po žácích, aby se zamýšleli nad svým postojem k práci, aby na základě zhodnocení svých učebních a pracovních návyků volili vhodné učební či studijní obory, do kterých se budou hlásit. - Vyžadujeme u žáků zhodnocení vlastní práce. - Požadujeme pečlivé a včasné vypracovávání zadaných projektů.
Kompetence digitální	- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více - vyučující v roli konzultanta - při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod. - žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	3.	6.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 6. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
- respektuje pravidla soužití mezi vrstevníky - pozitivní komunikací přispívá k utváření dobrých vztahů	Vztahy mezi lidmi - kamarádství, přátelství, partnerské vztahy - vztahy v rodině, ve škole, mezi vrstevníky			
vysvětlí na příkladech souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím	Změny v životě člověka - dětství, puberta, dospívání - fyzické změny - psychické změny - společenské změny	OSV		
- posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za zdraví - aktivně pečuje o své zdraví	Zdravý způsob života a péče o zdraví - výživa a zdraví - tělesná a duševní hygiena - režim dne	VDO ENV		
- dokáže se orientovat v situaci ohrožení a použít IZS - projevuje odpovědné chování v situaci ohrožení zdraví, osobního bezpečí, v případě potřeby je schopen poskytnout první pomoc - ovládá pravidla dopravní výchovy	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví - bezpečné prostředí doma, ve škole a na ulici - obecné a specifické zásady ochrany zdraví opři různých činnostech - zásady bezpečnosti v silničním provozu, praktické znalosti a dovednosti	MDV MKV		

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	3.	7.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 7. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
- optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání - chová se kultivovaně k opačnému pohlaví	Změny v životě člověka - sexuální dospívání, pohlavní identita - předčasná sexuální zkušenost - těhotenství a rodičovství mladistvých	OSV		
- chápe rizika spojená se zneužíváním návykových látek, aktivně odmítá jejich užívání - dovede se komunikačně bránit manipulaci a agresi - v případě potřeby se nebojí svěřit, vyhledá pomoc v rodině nebo ve škole	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence - stres a způsoby jeho překonávání - zdravotní a sociální rizika zneužívání návykových látek, patologické hráčství, způsoby pomoci - šikana a jiné projevy násilí, domácí násilí, sexuální zneužívání a ochrana před nimi - manipulativní reklama - praktické znalosti a dovednosti	MDV MKV		
- ovládá zásady chování po vyhlášení mimořádné situace, ví, jak použít IZS - projevuje odpovědné chování v situaci ohrožení zdraví, osobního bezpečí, v případě potřeby je schopen poskytnout první pomoc	Ochrana člověka za mimořádných událostí - živelní pohromy - terorismus - tísňové volání, varovný signál, evakuace, ochrana kolektivní a osobní - improvizovaná havárie	OSV		
využívá osvojené relaxační techniky k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresu	Hodnota a podpora zdraví - odpovědnost jedince za zdraví - civilizační choroby a význam preventivní lékařské péče - kvalita životního prostředí a zdraví jedince	ENV		

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	3.	8.	-
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 8. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
- optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání - přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování	Změny v životě člověka a jejich reflexe - předčasná sexuální zkušenost - těhotenství a rodičovství mladistvých - význam sexuálního života - poruchy v oblasti sexuality	VDO MKV OSV Zajišťuje Přírodopis		

	▸ nebezpečí chorob přenosných pohlavním stykem	
▸ má kladný vztah k sobě samému ▸ osvojené relaxační techniky aktivně využívá k překonání únavy a předcházení stresu ▸ chápe sebe sama a dokáže vytvářet tomu odpovídající postoje	Osobnostní rozvoj ▸ rozvoj schopností poznávání - schopnost se soustředit, rozpoznání podstatného od nepodstatného, schopnost řešit problémy sebepoznávání, informace o sobě, význam "JÁ" ▸ psychický vývoj osobnosti - vnitřní svět; sebevědomí, sebekontrola, sebehodnocení kontrola "JÁ" ▸ psychohygiena - stres - příčiny, příznaky, techniky zvládnutí; duševní zdraví a způsoby udržení ▸ kreativita - důležitý prvek osobnosti, vnitřní svět a osobnostní projevy	MDV ENV
▸ dokáže ocenit spolupráci a pomoc ▸ aktivně přispívá k utváření třídního kolektivu ▸ používá aktivně osvojené techniky asertivního chování ▸ dodržuje pravidla dialogu, vyjadřuje se kultivovaně ▸ dokáže komunikovat s vrstevníky, mladšími spolužáky i příslušníky starší generace	Komunikace a kooperace ▸ třída a skupina ▸ samota a přátelství, konflikty ▸ mezilidské vztahy, zařazení jedince do společnosti ▸ sociální a asociální chování, pravidla fungování vztahů, morálka, právo, povinnost ▸ komunikace - typy a prostředky, pravidla dialogu, umění naslouchat, řešení problémů, komunikace a asertivita, techniky komunikace ▸ kooperace a kompetice - spolupráce a soutěživost ▸ význam týmové práce, postavení jedince v týmu	OSV MKV VDO
▸ aktivně se podílí na vytváření kvalitních vztahů ve svém okolí ▸ zvládá a chápe nutnost základních dovedností, kterými lze řešit konflikty ▸ uvědomuje si rozdílnost názorů a respektuje je ▸ používá aktivně osvojené techniky asertivního chování	Morální rozvoj ▸ řešení problémů a rozhodovací dovednosti - problém z hlediska jedince a skupiny, typy problémů, význam řešení problémů, schopnosti k řešení problémů a jejich úspěšnost ▸ hodnoty, postoje, hierarchie hodnot, faktory ovlivňující hierarchii hodnot; ▸ empatie a asertivita	OSV MKV VDO
6.8.2. Tělesná výchova		

V předmětu Tělesná výchova utváříme a rozvíjíme klíčové kompetence následujícími postupy.

Kompetence k učení	- Na začátku hodiny vyvodíme cíl hodiny, na konci společně zhodnotíme jeho dosažení. - Učivo prezentujeme různými metodami, využíváme motorické, vizuální i auditivní učení. - Při výuce využíváme sebekontrolu a sebehodnocení žáků. - Vedeme žáky k tomu, aby sami organizovali činnosti a sami vybírali způsoby plnění zadaných úkolů. - Podporujeme žáky k účasti na soutěžích. - Podporujeme žáky ve vyhledávání a prezentování informací ze světa sportu.
Kompetence k řešení problémů	- Do výuky zařazujeme problémové úlohy. - Umožňujeme žákům zapojit se do aktivit pro ostatní spolužáky (příprava soutěží). - Ve velké míře uplatňujeme praktická cvičení. - Při rozboru tělovýchovných činností rozvíjíme logické uvažování a uplatňujeme základní myšlenkové operace. - Vedeme žáky k dodržování pravidel fair play.
Kompetence komunikativní	- Klademe důraz na týmovou práci. - Dbáme na dodržování pravidel správné komunikace. - Vedeme žáky k tomu, aby ve svém hodnocení postupovali uvážlivě, a zároveň dokázali obhájit svoje názory. - Umožňujeme žákům veřejně prezentovat výsledky své práce (vánoční besídka, nástěnka TV, internet). - Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků - Podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky různých tříd
Kompetence sociální a personální	- Spolupracujeme ve skupině, vzájemně si při učení a nácviku nových činností pomáháme. - Organizujeme výuku bez situací nerovnosti. - Ukazujeme žákům potřebu spolupráce ve sportovním týmu. - Zadávat různé aktivity, aby žáci mohli střídat své role ve skupině. - Připravujeme se žáky akce pro mladší spolužáky, rodiče i důchodce. - Rozvíjíme u žáků schopnost empatie. - Zamýšlíme se nad životem sportovců a vlivem na jejich výkon.
Kompetence občanské	- Respektujeme individuální rozdíly mezi žáky. - Učíme žáky respektovat, chránit a ocenit naše sportovní a kulturní tradice. - Rozvíjíme smysl pro tvořivost. - Pořádáme různé sportovní akce – navštěvujeme sportovní akce a soutěže v regionu. - Učíme žáky společenskému chování při návštěvě sportovních zařízení.
Kompetence pracovní	- Vedeme žáky k ochraně svého zdraví i zdraví druhých při tělesné výchově a sportu. - Učíme žáky správně používat a zacházet s náradím a náčiním při hodinách TV. - Vyžadujeme u žáků zhodnocení vlastní práce. - Vysvětlujeme žákům potřebu pohybových aktivit i pro člověka, který se nevěnuje výkonnostnímu nebo vrcholovému sportu.
Kompetence digitální	žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	1.	1.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 1. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
- zvládá osvojené pohybové dovednosti dle svých pohybových předpokladů a schopností - dokáže zhodnotit kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k odstranění vlastních chyb - projevuje samostatnost, odvahu a vůli ke zlepšení svého výkonu - soutěží a jedná v duchu fair play - dokáže spolupracovat při jednotlivých týmových činnostech - dodržuje pravidla bezpečného chování a jednání ve známém i neznámém prostředí - pokouší se o organizaci jednoduché pohybové hry	Pořadová cvičení - základní postoje – pozor, pohov, povely – v řad nastoupit, rozchod - nástup na značky, do řady, do družstev, společný pozdrav Rytmická gymnastika a tanec - rytmizace jednoduchých pohybů podle říkadel a písní - rytmizace jednoduchých a známých pohybů podle hudebního doprovodu – též volné pohybové vyjádření hudby. - pokus o přísunný krok, poskočný krok, cval stranou - nácvik správného držení těla (v lehu na zádech), při rytmičtých cvičeních a tanci Drobné hry - hry spojené s během – honičky - podběhy pod dlouhým kroužicím švihadlem aj.) - hry spojené s házením míče - hry pro uklidnění - hry na hřišti, na sněhu Lehká atletika - běh střídaný s chůzí, překonávání přírodních i umělých překážek - skok daleký z místa odrazem snožmo a skok daleký z rozběhu - hod míčkem horním obloukem na dálku Akrobatická cvičení - převaly stranou v lehu, kolébka na zádech - leh vznesmo, stoj na lopatkách - kotoul vpřed Cvičení na nářadí - cvičení na lavičce - chůze vpřed, vzad i s obraty - přeběhy lavičky - šplh s přírazem na tyči Sportovní hry - průprava - příhrávka obouruč ve dvojicích - vrchní příhrávka jednoruč na místě - vrchní chytání obouruč na místě	OSV ENV		

	Plavání ▸ orientace v bazénu (šatny, sprchy, bazén) ▸ základní hygiena při plaveckém výcviku (sprchování, mytí mýdlem, plavky, čepice) ▸ zásady bezpečnosti při plavání i pohybu v bazénu ▸ dýchání do vody ▸ osvojování plaveckých dovedností v hloubce do 1 metru Sáňkování ▸ sjezd na saních na přiměřeném svahu ▸ sjezd přímý a šikmý se zatáčením Turistika ▸ chůze k cíli vzdálenému asi 1.5 km ▸ chování v přírodě ▸ překonávání přírodních překážek	ENV
--	--	-----

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	1.	2.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 2. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
▸ zvládá osvojené pohybové dovednosti dle svých pohybových předpokladů a schopností ▸ dokáže zhodnotit kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k odstranění vlastních chyb ▸ projevuje samostatnost, odvahu a vůli ke zlepšení svého výkonu ▸ soutěží a jedná v duchu fair play ▸ dokáže spolupracovat při jednotlivých týmových činnostech	Pořadová cvičení a chůze ▸ základní postoje – pozor, pohov ▸ základní povel – nástup, pozor, pohov, vpravo v bok, vlevo v bok, vyrovnat, rozchod, nástup na značky, do řady, do družstev, společný pozdrav ▸ chůze do rytmu, chůze s písní do pochodu v zástupu i ve dvojicích Rytmická gymnastika a tanec ▸ rytmizace jednoduchých pohybů podle písní ▸ střídání chůze a běhu - nepravidelné, pravidelné ▸ přísuný krok, cval stranou, poskočný krok ▸ využití naučených kroků v lidovém tanci Průpravná cvičení ▸ cvičení ve stoji spojném i rozkročném ▸ cvičení v kleku, v sedu snožmo, zkřížmo i skrčmo ▸ cvičení v lehu na zádech Drobné hry ▸ hry spojené s během, s házením ▸ hry pro uklidnění ▸ hry na hřišti ▸ cvičení rovnováhy ▸ stoj na jedné noze (druhá v pohybu)	OSV ENV		

▸ dodržuje pravidla bezpečného chování a jednání ve známém i neznámém prostředí ▸ pokouší se o organizaci jednoduché pohybové hry	▸ poskoky na jedné noze ▸ chůze po lavičce s plněním drobných úkolů, chůze po kladince lavičky Lehká atletika Běhy ▸ běh střídavý s chůzí ▸ štafetové běhy ▸ rychlostní běh, vytrvalostní běh Skoky ▸ skok z místa s doskokem na měkkou podložku, výskoky na překážku ▸ přeskok lavičky s dopadem na měkkou podložku ▸ skok daleký s rozběhem Hody míčkem a drobnými předměty ▸ házení a kutálení míčů ▸ přehazování míčů a drobných předmětů ▸ hod míčkem na dálku Akrobatická cvičení ▸ změny postojů a poloh ▸ kotoul napřed, ze stoje spojného, rozkročného, dva kotouly za sebou, kotoul napřed z chůze ▸ převaly a kolébky na zádech, válení stranou i do mírného svahu ▸ stoj s oporou o lopatky a záloktí ▸ cvičení rovnováhy Cvičení na nářadí Cvičení na lavičkách ▸ chůze vpřed i vzad s obraty, přeběhy lavičky ▸ cvičení v sedu rozkročmo na lavičce ▸ vzpor dřepmo u lavičky, vzpor stojmo, lezení po lavičce ve vzporu dřepmo ▸ chůze po kladince lavičky s plněním drobných úkolů Šplh na tyči ▸ šplh s přírazem do přiměřené výšky podle individuálních předpokladů žáků Sportovní hry - základy ▸ přihrávky obouruč na místě, chytání obouruč na místě, vrchní přihrávka jednoruč na místě i v chůzi ▸ běh nebo chůze s házením míče o zem ▸ míčové hry a jejich pravidla Plavání ▸ upevnění a dodržování hygienických návyků ▸ splývání, pády a skoky do vody ▸ seznámení s plaveckými styly, zvládnutí alespoň jednoho (prsa, znak)	
--	---	--

	plavání úseků 10 – 100 metrů Sáňkování Turistika	
--	---	--

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	1.	3.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 3. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
- zvládá osvojené pohybové dovednosti dle svých pohybových předpokladů a schopností - dokáže zhodnotit kvalitu pohybové činnosti a reaguje na pokyny k odstranění vlastních chyb - projevuje samostatnost, odvahu a vůli ke zlepšení svého výkonu - soutěží a jedná v duchu fair play - dokáže spolupracovat při jednotlivých týmových činnostech - dodržuje pravidla bezpečného chování a jednání ve známém i neznámém prostředí - pokouší se o organizaci jednoduché pohybové hry	Pořadová cvičení a chůze - základní postoje – pozor, pohov - základní povel – nástup, pozor, pohov, vpravo v bok, vlevo v bok, vyrovnat, rozchod, nástup na značky, do řady, do družstev, společný pozdrav - chůze do rytmu, chůze s písní do pochodu v zástupu i ve dvojicích Rytmická gymnastika a tanec - rytmizace jednoduchých pohybů podle písní, střídání chůze a běhu - přísunný krok, cval stranou, poskočný krok, využití naučených kroků v lidovém tanci Průpravná cvičení - cvičení ve stoji spojném i stoji rozkročném - cvičení v kleku, v sedu snožmo, zkřížmo i skrčmo - cvičení v lehu na zádech Drobné hry - hry spojené s během, s házením - hry pro uklidnění - cvičení rovnováhy - stoj na jedné noze, poskoky na jedné noze - chůze po lavičce s plněním drobných úkolů, chůze po kladince lavičky Lehká atletika Běhy - běh střídavý s chůzí - štafetové běhy - rychlostní běh, vytrvalostní běh Skoky - skok z místa s doskokem na měkkou podložku, přeskok lavičky s dopadem na měkkou podložku - výskoky na překážku - skok daleký s rozběhem Hody míčkem a drobnými předměty - házení, přehazování a kutálení míčů	OSV ENV		

	a drobných předmětů ▸ hod míčkem na dálku Akrobatická cvičení ▸ změny postojů a poloh, ▸ kotoul napřed ze stoje spojného, ze stoje rozkročného, dva kotouly za sebou, kotoul napřed z chůze ▸ převaly a kolébky na zádech, válení stranou i do mírného svahu ▸ leh na zádech, sed zkřížmo, stoj s oporou o lopatky a záloktí ▸ cvičení rovnováhy Cvičení na nářadí Cvičení na lavičkách ▸ chůze vpřed i vzad s obraty, přeběhy lavičky, chůze po kladince lavičky s plněním drobných úkolů ▸ cvičení v sedu rozkročmo na lavičce, sed rozkročmo – přitahování těla k lavičce ▸ vzpor dřepmo u lavičky, vzpor stojmo, lezení po lavičce ve vzporu dřepmo Šplh na tyči ▸ šplh s přírazem do přiměřené výšky Sportovní hry - základy ▸ přihrávky obouruč na místě, chytání obouruč na místě, vrchní přihrávka jednoruč na místě i chůzi ▸ běh nebo chůze s házením míče o zem ▸ míčové hry a jejich pravidla Plavání ▸ upevnění a dodržování hygienických návyků ▸ splývání, pády a skoky do vody ▸ seznámení s plaveckými styly, zvládnutí alespoň jednoho (prsa, znak) ▸ plavání úseků 10 – 100 metrů Sáňkování Turistika	
--	--	--

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2.	4.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 4. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Činnosti ovlivňující zdraví				
▸ pravidelně provádí kondiční cvičení, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti ▸ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí ▸ připraví a uloží náradí, náčiní a pomůcky ▸ adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka ▸ zvládá přípravu organismu před pohybovou aktivitou ▸ zná kompenzační a relaxační cviky i jejich význam ▸ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení	▸ cvičení během dne ▸ význam pohybu pro zdraví ▸ hygiena při TV - vhodné oblečení a obutí při cvičení v tělocvičně, na hřišti, v přírodě. ▸ bezpečnost při TV- organizace a bezpečnost cvičebního prostoru ▸ první pomoc v podmínkách TV ▸ příprava organismu - rozcvičení, rozehřátí, uklidnění po zátěži, kompenzační a relaxační cvičení ▸ zdravotně zaměřené činnosti ▸ správné držení těla		OSV ENV	
Činnosti podporující pohybové učení				
▸ dodržuje pokyny učitele při všech pohybových aktivitách ▸ rychle a přesně reaguje na povely pořadových cvičení ▸ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka ▸ jedná v duchu fair play ▸ dodržuje pravidla her a soutěží ▸ pozná přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje ▸ užívá při pohybové činnosti tělocvičné názvosloví ▸ cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení ▸ reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	▸ organizace při TV ▸ pořadová cvičení ▸ posuzování pohybových dovedností ▸ jednání a chování ▸ olympijské ideály a symboly ▸ základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály ▸ komunikace v TV		OSV EGS	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností				
▸ pod vedením učitele přesně opakuje cviky ▸ ke cvičení využívá míčky, švihadla, overbally, tyče atd.	Průpravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení Pohybové hry		OSV	

▸ zvládá základní prvky akrobacie ▸ s dopomocí učitele zvládne stoj na rukou ▸ provádí různé druhy přeskoků ▸ provádí jednoduchá cvičení na hrazdě ▸ vyšplhá 3m na tyči ▸ předvede chůzi s upažením a rovnovážné polohy s obměnami ▸ skáče přes švihadlo snožmo i jedno nož, zacvičí sestavu	Základy gymnastiky ▸ kotoul vpřed, kotoul vzad ▸ spojení kotoulu vpřed a vzad ▸ přeskok ▸ výskok na švédskou bednu ▸ přeskok kozy na šíř ▸ hrazda ▸ shyb stojmo, přešvih do vzporu, přešvih do svisu střemhlav, závěs v podkolení ▸ šplh, kladinka, švihadlo	
▸ zapojí se do kondičního cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem ▸ přesně opakuje cvik ▸ zatancuje jednoduchý tanec	Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti ▸ vyjádření melodie a rytmu pohybem ▸ krok poskočný, polkový, cval	EGS
▸ zvládá základy techniky běhu ▸ skočí do dálky po rozběhu ▸ odhodí míček z místa ze správného odhodového postoje	Základy atletiky ▸ běžecká abeceda ▸ polovysoký a nízký start ▸ běh na 50 m ▸ vytrvalý běh do 12 minut ▸ štafetová předávka ▸ skok daleký ▸ hod míčkem	
▸ spolupracuje se svými spoluhráči ▸ zná pravidla vybíjené, přehodí hřiště přihrávkou jednou rukou ▸ správně drží míč, přihrává obouruč trčením, dribluje na místě a v pohybu ▸ přihrává vnitřním nártem, proběhne slalom s míčem, ovládá pravidla minifotbalu	Základy sportovních her ▸ vybíjená ▸ basketbal ▸ minifotbal	MKV ENV
▸ splývá, dýchá do vody, potápí se ▸ ovládá plavecký způsob ▸ zná prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucím	Plavání	
▸ orientuje se v terénu ▸ překonává terénní nerovnosti ▸ zapojí se do skupinových her	Hry v přírodě	
▸ zapojí se do her, sáňkování, bobování, zúčastní se výletu na běžkách do okolí školy	Hry na sněhu	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2.	5.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 5. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Činnosti ovlivňující zdraví				
▸ pravidelně provádí kondiční cvičení, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti ▸ uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí ▸ připraví a uloží náradí, náčiní a pomůcky ▸ adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka ▸ zvládá přípravu organismu před pohybovou aktivitou ▸ zná kompenzační a relaxační cviky i jejich význam ▸ zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení	▸ cvičení během dne ▸ význam pohybu pro zdraví ▸ hygiena při TV - vhodné oblečení a obutí při cvičení v tělocvičně, na hřišti, v přírodě. ▸ bezpečnost při TV- organizace a bezpečnost cvičebního prostoru ▸ první pomoc v podmínkách TV ▸ příprava organismu - rozcvičení, rozehřátí ▸ uklidnění po zátěži, kompenzační a relaxační cvičení ▸ zdravotně zaměřené činnosti ▸ správné držení těla	OSV		
Činnosti podporující pohybové učení				
▸ dodržuje pokyny učitele při všech pohybových aktivitách ▸ rychle a přesně reaguje na povely pořadových cvičení ▸ jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka ▸ jedná v duchu fair play ▸ dodržuje pravidla her a soutěží ▸ pozná přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje ▸ užívá při pohybové činnosti tělocvičné názvosloví ▸ cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení ▸ reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti ▸ samostatně získá potřebné informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště	▸ organizace při TV ▸ pořadová cvičení ▸ posuzování pohybových dovedností ▸ jednání a chování ▸ olympijské ideály a symboly ▸ základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály ▸ komunikace v TV ▸ zdroje informací o pohybových činnostech	OSV EGS OSV		
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností				
▸ pod vedením učitele přesně opakuje cviky ▸ využívá míčky, pružná švihadla, overbally, tyče, podložky	Průpravná, kondiční, kompenzační a relaxační cvičení Pohybové hry			
▸ zvládá základní prvky akrobacie ▸ s dopomocí učitele zvládne stoj	Základy gymnastiky ▸ kotoul vpřed, kotoul vzad			

na rukou ▸ provádí různé druhy přeskoků ▸ provádí jednoduchá cvičení na hrazdě ▸ vyšplhá 3m na tyči ▸ předvede chůzi s upažením a rovnovážné polohy s obměnami ▸ skáče přes švihadlo snožmo i jedno nož, zacvičí sestavu	▸ spojení kotoulu vpřed a vzad ▸ přeskok ▸ výskok na švédskou bednu ▸ přeskok kozy na šíř ▸ hrazda ▸ shyb stojmo, přešvih do vzporu, přešvih do svisu střemhlav, závěs v podkolení ▸ šplh ▸ kladinka ▸ švihadlo	
▸ zapojí se do kondičního cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem ▸ přesně opakuje cvik ▸ zatancuje jednoduchý tanec	Rytmičké a kondiční formy cvičení pro děti ▸ vyjádření melodie a rytmu pohybem ▸ krok poskočný, polkový, cval	EGS
▸ využívá formou hry jednoduché přetahy a přetlaky	Průpravné úpoly	
▸ zvládá základy techniky běhu ▸ zvládá štafetovou předávku ▸ skočí do dálky po rozběhu ▸ odhodí míček z místa i z rozběhu	Základy atletiky ▸ běžecká abeceda ▸ polovysoký a nízký start ▸ běh na 60 m ▸ vytrvalý běh do 15 minut ▸ štafetová předávka ▸ skok daleký ▸ hod míčkem	
▸ spolupracuje se svými spoluhráči ▸ zná pravidla vybíjené, přehodí hřiště přihrávkou jednou rukou ▸ správně drží míč, přihrává obouruč trčením, dribluje na místě a v pohybu ▸ přihrává vnitřním nártem, proběhne slalom s míčem, ovládá pravidla minifotbalu	Základy sportovních her ▸ vybíjená ▸ basketbal ▸ minifotbal	MKV ENV
▸ orientuje se v terénu ▸ umí překonat terénní nerovnosti ▸ zapojí se do skupinových her	Hry v přírodě	OSV
▸ zapojí se do her, sáňkování, bobování, zúčastní se výletu na běžkách do okolí školy	Hry na sněhu	OSV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3.	6.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 6. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Činnosti ovlivňující zdraví				
- aktivně organizuje svůj pohybový režim, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; - v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - dokáže se orientovat v situaci ohrožení a použít IZS	Význam pohybu pro zdraví Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Bezpečnost při TV, pořadová příprava Bezpečnost v dopravě, dopravní problematika Chování v rizikových situacích, situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí Tísňová volání	OSV 		

▸ obtížný prvek zvládá s dopomocí ▸ při cvičení uplatní svůj fyzický fond	▸ Stojí na rukou, přemet stranou ▸ Hrazda-vzpor, výmyk, sešín, toč vzad, zákmih ▸ Kruhy- vis, kmih, přednos ▸ Přeskok přes kozu našir i nadél-roznožka, skrčka ▸ Šplh- bez přírazu, s obměnami ▸ Cvičení na žebříku ▸ Úpoly-střehové postoje, pády stranou, vzad	
▸ uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků	Sportovní hry ▸ košíková, volejbal, florbal nohejbal, fotbal, pálkovací hry házená	MKV
▸ uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí ▸ zvládá pobyt v přírodě a přesun v terénu do 25 km	Turistika a pobyt v přírodě ▸ uplatnění získaných poznatků na turisticko branném školním výletě	ENV
▸ zvládá základní pohyb při sjezdovém lyžování a chůzi na běžkách	Lyžování Sáňkování	ENV
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností		
▸ užívá názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře časopisů, uživatele internetu ▸ naplňuje základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu ▸ dohodne se na spolupráci i taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji ▸ rozlišuje a uplatňuje práva	▸ tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ▸ smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu ▸ vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech ▸ sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování ▸ historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci,	OSV

a povinnosti vyplývající z role hráče či diváka	olympijská charta	
▸ sleduje určené prvky pohybové činnosti, eviduje je a vyhodnotí	▸ pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3.	7.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 7. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Činnosti ovlivňující zdraví				
▸ aktivně organizuje svůj pohybový režim, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti ▸ uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu ▸ projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; ▸ v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc ▸ dokáže se orientovat v situaci ohrožení a použít IZS	Význam pohybu pro zdraví Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Bezpečnost při TV, pořadová příprava Bezpečnost v dopravě, dopravní problematika Chování v rizikových situacích, situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí Tísňová volání	OSV <		

	- Štafetový běh - Vrh koulí 3kg	
- zvládá přemet vpřed, cvičební prvky na hrazdě i kruzích - dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí - při cvičení uplatní svůj fyzický fond	Gymnastika - Kotouly - Stoje na rukou, přemet stranou - Hrazda-vzpor, výmyk, sešín, toč vzad, zákmih - Kruhy- vis, kmih, přednos - Přeskok přes kozu našir i nadél-roznožka, skrčka - Šplh- bez přirazu, s obměnami - Cvičení na žebříku - Úpoly-střehové postoje, pády stranou, vzad	
uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků	Sportovní hry - košíková, volejbal, florbal - nohejbal, fotbal, pálkovací hry - házená	MKV
- uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí - zvládá pobyt v přírodě a přesun v terénu do 25 km	Turistika a pobyt v přírodě uplatnění získaných poznatků na turisticko branném školním výletě	ENV
zvládá základní pohyb při sjezdovém lyžování a chůzi na běžkách	Lyžování – základy sjezdového lyžování a běhu na lyžích Sáňkování	OSV
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností		
- užívá názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře časopisů, uživatele internetu - naplňuje základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu	- tělocvičné názvosloví osvojovaných činností - smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu - vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných	

přírody při sportu	pohybových činnostech	
▸ dohodne se na spolupráci i taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji ▸ sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	▸ sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování ▸ historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympijská charta ▸ pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3.	8.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 8. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Činnosti ovlivňující zdraví				
▸ aktivně organizuje svůj pohybový režim ▸ usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti ▸ optimálně reaguje na fyziologické změny v období dospívání a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví ▸ v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a životními cíli mladých lidí přijímá odpovědnost za bezpečné sexuální chování ▸ uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu ▸ projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; ▸ v případě potřeby poskytne	Význam pohybu pro zdraví Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Změny v životě člověka ▸ sexuální dospívání, pohlavní identita ▸ těhotenství a rodičovství mladistvých ▸ význam sexuálního života Bezpečnost při TV, pořadová příprava Bezpečnost v dopravě, dopravní problematika Chování v rizikových situacích, situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí Tísňová volání		OSV	
			OSV	

adekvátní první pomoc		
▸ dokáže se orientovat v situaci ohrožení a použít IZS		
Činnosti podporující pohybové učení		
▸ při vytrvalosti dovede uplatnit i vůli ▸ zvládá techniku nové atletické disciplíny ▸ získané dovednosti uplatní jako reprezentant školy	Atletika – atletická abeceda ▸ Starty – nízký, polovysoký, vysoký ▸ Běh vytrvalostní na 1500 ▸ Běh na 60m a 300m ▸ 12 minutový běh ▸ Skok daleký- technika ▸ Hod míčkem-jen na dálku ▸ Štafetový běh ▸ Vrh koulí 3kg	
▸ zvládá přemet stranou, stoj na rukou, cvičební prvky na hrazdě i kruzích ▸ dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí ▸ při cvičení uplatní svůj fyzický fond	Gymnastika ▸ Kotouly ▸ Stoje na rukou, přemet stranou ▸ Hrazda-vzpor, výmyk, sešín, toč vzad, zákmih ▸ Kruhy- vis, kmih, přednos ▸ Přeskok přes kozu našir i nadél-roznožka, skrčka ▸ Šplh- bez přírazu, s obměnami ▸ Cvičení na žebříku ▸ Úpoly-střehové postoje, pády stranou, vzad	
▸ uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků	Sportovní hry ▸ košíková, volejbal, florbal nohejbal, fotbal, pálkovací hry házená	MKV

▸ uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí ▸ zvládá pobyt v přírodě a přesun v terénu do 25 km	Turistika a pobyt v přírodě ▸ uplatnění získaných poznatků na turisticko branném školním výletě	ENV
▸ zvládá základní pohyb při sjezdovém lyžování a chůzi na běžkách	Lyžování Sáňkování	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností		
▸ užívá názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře časopisů, uživatele internetu ▸ naplňuje základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu ▸ dohodne se na spolupráci i taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji ▸ rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče či diváka ▸ sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí ▸ zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže, zpracuje naměřená data a podílí se na jejich prezentaci	▸ tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ▸ smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu ▸ vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech ▸ sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování ▸ historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympijská charta ▸ pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží ▸ zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech ▸ měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	OSV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3.	9.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 9. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Činnosti ovlivňující zdraví				
- aktivně organizuje svůj pohybový režim, usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti - uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu - projevuje odpovědné chování v situacích ohrožení zdraví, osobního bezpečí, při mimořádných událostech; - v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc - dokáže se orientovat v situaci ohrožení a použít IZS	Význam pohybu pro zdraví Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech Bezpečnost při TV, pořadová příprava Bezpečnost v dopravě, dopravní problematika Chování v rizikových situacích, situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí Tísňová volání	OSV <		

▸ dokáže zvládnout obtížný prvek s dopomocí ▸ při cvičení uplatní svůj fyzický fond	▸ Stoj na rukou, přemet stranou ▸ Hrazda-vzpor, výmyk, sešín, toč vzad, zákmi ▸ Kruhy- vis, kmih, přednos ▸ Přeskok přes kozu našir i nadél-roznožka, skrčka ▸ Šplh- bez přírazu, s obměnami ▸ Cvičení na žebříku ▸ Úpoly-střehové postoje, pády stranou, vzad	
▸ uplatňuje zkušenosti z míčových her v dalších sportech, dokáže řídit sportovní utkání svých vrstevníků	Sportovní hry ▸ košíková, volejbal, florbal - nohejbal, fotbal, pálkovací hry - házená	MKV
▸ uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí ▸ zvládá pobyt v přírodě a přesun v terénu do 25 km ▸ zvládá základní pohyb při sjezdovém lyžování a chůzi na běžkách	Turistika a pobyt v přírodě ▸ uplatnění získaných poznatků na turisticko branném školním výletě Lyžování Sáňkování	ENV
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností		
žák ▸ užívá názvosloví na úrovni cvičence, diváka, čtenáře časopisů, uživatele internetu ▸ naplňuje základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu ▸ dohodne se na spolupráci i taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji ▸ rozlišuje a uplatňuje práva	▸ tělocvičné názvosloví osvojovaných činností ▸ smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu ▸ vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech ▸ sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování ▸ historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci,	MKV

a povinnosti vyplývající z role hráče či diváka ▸ sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí ▸ zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže, zpracuje naměřená data a podílí se na jejich prezentaci	olympijská charta ▸ pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží ▸ zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech ▸ měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	
--	---	--

6.9. Člověk a svět práce

Člověk a svět práce

Charakteristika

Oblast vede žáky k získání základních dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Cíleně se zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Vzdělávací obsah na 1. stupni je rozdělen na čtyři tematické okruhy Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné.

Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů, kromě povinného tematického okruhu Svět práce, nejméně jeden další tematický okruh. Vybraný tematický okruh je nutné realizovat v plném rozsahu. Tematický okruh Svět práce je vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání zařazen v 8. a 9. ročníku. Je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání (1 hodina týdně – kromě 7. ročníku) a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce,
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě,
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku,
- poznání, že technika je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka,
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí,
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení,
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci.

Výuka probíhá na 1. stupni převážně ve třídách, případně na zahradě a v blízkém okolí školy. Výuka na 2. stupni probíhá ve školní dílně, která je vybavena dostatečným množstvím vhodných nástrojů, přístrojů a strojů, nebo ve cvičné školní kuchyňce vybavené všemi potřebami pro přípravu pokrmů. Škola rovněž vlastní dostatečné množství elektrotechnických a elektronických stavebnic, aby mohli žáci splnit všechny požadované činnosti. Výuka je vhodně doplňována exkurzemi do provozoven podnikatelů a továren v místním regionu, aby si žáci mohli utvářet a korigovat náhled na svoji budoucí profesní orientaci.

6.9.1. Člověk a svět práce

V oblasti Člověk a svět práce budujeme a rozvíjíme klíčové kompetence následujícími postupy:

Kompetence k učení	- Na praktických příkladech blízkých žákovi vysvětlujeme smysl a cíl učení a posilujeme pozitivní vztah k učení. - Podporujeme samostatnost a tvořivost. Požadujeme po žácích, aby plánovali, organizovali a vzájemně hodnotili svoji činnost - Ve výuce se zaměřujeme prioritně na „aktivní“ dovednosti, učivo používáme jako prostředek k jejich získání. - Motivujeme k učení, cíleně vytváříme takové situace, v nichž má žák radost z učení. - Při hodnocení používáme ve zřetelné převaze prvky pozitivní motivace.
Kompetence k řešení problémů	- Na modelových příkladech učíme žáky užívat různé algoritmy řešení problémů. - Podporujeme různé přijatelné způsoby řešení problému.. - Podporujeme samostatnost, tvořivost a logické myšlení. - Podporujeme využívání moderní techniky při řešení problémů.
Kompetence komunikativní	- Netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků. - Podporujeme žáky v tom, aby otevřeně vyjadřovali svůj názor podpořený logickými argumenty. - Požadujeme po žácích, aby sebe i školu prezentovali na veřejnosti pozitivně. - Důsledně vyžadujeme dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, v řádech odborných pracoven, řádu akcí mimo školu apod.
Kompetence sociální a	- Minimalizujeme používání frontální metody výuky, podporujeme skupinovou výuku a kooperativní vyučování. - Volíme takové formy práce, které pojímají různorodý kolektiv třídy jako společenství vzájemně se doplňujících kvalit, umožňujících vzájemnou inspiraci a učení s cílem dosahování osobního maxima. - Vytváříme podmínky pro to, aby žáci pracovali v týmech, aby vnímali odlišnosti jako podmínku efektivní spolupráce.
Kompetence občanské	- Netolerujeme sociálně patologické projevy chování (drogy, šikana). - Netolerujeme projevy rasismu, xenofobie a nacionalismu (ani aktivní, ani pasivní a skryté formy) - Netolerujeme nekamarádkské chování a odmítnutí požadované pomoci. - Důsledně dbáme na dodržování pravidel chování ve škole, stanovených ve vnitřních normách školy. - Dodržujeme zásadu, „že tu není špatný žák, jsou tu jen špatné projevy jeho chování“. - V rámci předmětu seznamujeme žáky s vhodnými právními normami. - Požadujeme po žácích, aby aktivně chránili své zdraví a chránili životního prostředí.

Kompetence pracovní	- Žádnou prací netrestáme. Kvalitně odvedenou prací vždy pochválíme, snažíme se, aby měli žáci k práci pozitivní vztah. - Při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí. Měníme pracovní podmínky, žáky vedeme k adaptaci na nové pracovní podmínky. - Důsledně požadujeme dodržování vymezených bezpečnostních pravidel, ochranu zdraví a plnění svých povinností a závazků. - Různými formami (exkurze, film, beseda apod.) seznamujeme žáky s různými profesemi – cíleně ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a o volbě vhodného dalšího studia, motivujeme žáky k dosažení jimi vhodně zvoleného dalšího studia.

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	1.	1.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 1. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Práce s drobným materiálem				
▶ vytváří jednoduchými postupy ▶ různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	▶ práce s papírem, ▶ vytrhávání, lepení, stříhání, překládání, skládání, vystřihování ▶ práce s přírodninami		OSV	
Konstrukční činnosti				
▶ pracuje podle slovního návodu a předlohy	▶ práce s jednoduchými pomůckami a nástroji, stavebnice ▶ lidské zvyky, tradice, řemesla ▶ modelování			
Pěstitelské práce				
▶ pečuje o rostliny ve třídě ▶	▶ otírání listů ▶ pravidelné zalévání květin		OSV ENV	
Příprava pokrmů				
▶ zná zásady vhodného chování při stolování	▶ udržování čistoty a pořádku při stolování, dodržování bezpečnosti při přenášení jídla, vhodné chování v jídelně		OSV	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	1.	2.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 2. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Práce s drobným materiálem				
▸ pracuje podle slovního návodu a předlohy	▸ práce s papírem (trhání, stříhání, lepení, koláž) ▸ práce s textilem (navlékání nitě, jednoduchý steh)			
Konstrukční činnosti				

▸ zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi a přírodním materiálem	▸ modelování, ▸ práce s textilem, ▸ práce se stavebnicí	OSV
Příprava pokrmů		
▸ zvládá úpravu stolu, zná zásady vhodného chování při stolování	▸ příprava jednoduchých jídel, základní vybavení kuchyně, bezpečnost při práci v kuchyni, udržování čistoty a pořádku, čisticí prostředky, ▸ zdobné prvky při úpravě stolu	
Pěstitelské práce		
▸ pečuje o nenáročné rostliny, pracuje s rostlinami a přírodními materiály ▸ dodržuje hygienická pravidla	▸ práce v přírodě - listy, kaštiny, sněh, šípky ▸ dekorativní práce; velikonoční výstava, výzdoba, modelování, jednoduchá vazba a úprava květin, ▸ úklid pracovního místa, udržování čistoty ve třídě	ENV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	1.	3.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 3. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Práce s drobným materiálem				
▸ vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních a netradičních materiálů	▸ práce s papírem, ▸ s těstovinami, ▸ práce s přírodninami, textilem, korkem, navlékání nití, uzlík	OSV		
Konstrukční činnosti				
▸ zvládá element. dovednosti při práci se stavebnicemi	▸ modelování, práce s hlinou, se sněhem, montážní a demontážní práce – stavebnice ▸ vánoční přání, ozdoby, výzdoba třídy; vánoční výstava			
Příprava pokrmů				
▸ připraví tabuli, pro jednoduché stolování,	▸ zásady stolování ▸ příprava stolu pro běžný rodinný oběd			
Pěstitelské práce				
▸ provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	▸ ošetřování rostlin, práce s hlinou ▸ velikonoční zvyky, výzdoba z předpěstované trávy ▸ bezpečnost při práci	ENV		

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	2.	4.	1
Požadované výstupy –	Učivo -	Mezipředmětové vztahy,		

kompetence	obsah v 4. ročníku	průřezová témata, pozn.
Práce s drobným materiálem		
- vytváří přiměřenými pracovními postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu - dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce a poskytne první pomoc	- práce s papírem a textilem - modelování - dekorativní práce - vytrhávání - přírodní materiál, práce s hlinou - zásady bezpečnosti, první pomoc	OSV
Konstrukční činnosti		
pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu využívá při tvořivých činnostech z různým materiálem prvky lidových tradic	- puzzle (skládání) - koláž - práce s textilem - práce s papírem - výroba dárku a přání ke dni matek	OSV
Příprava pokrmů		
dodržuje pořádek a čistotu pracovních ploch,	- správné zásady stolování - příprava jednoduchého jídla - Velikonoce, příprava velikonoční kraslice	OSV
Pěstelské práce		
ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	ošetřování pokojových rostlin (přírodniny)	ENV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	2.	5.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 5. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Práce s drobným materiálem				
▸ udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny ▸ volí vhodné pracovní pomůcky a náčiní vzhledem k použitému materiálu ▸ využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	▸ práce s papírem ▸ stříhání, lepení, skládání ▸ dekorativní práce ▸ muchláž, sešívání ▸ modelování ▸ (velikonoce, Den matek) ▸ přírodní materiál		OSV	
Konstrukční činnosti				
▸ vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu ▸ práce podle slovního návodu, předlohy jednoduchého náčrtu	▸ práce s textilem a vlnou ▸ výrobek podle výkresu		OSV	
Příprava pokrmů				
▸ připraví tabuli, pro jednoduché	▸ správné zásady stolování			

stolování,	▸ příprava jednoduchého jídla ze studené kuchyně ▸ povídání o velikonocích, výrobek na výzdobu stolu	
Pěstitelské práce		
▸ provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	▸ pěstitelské práce ▸ klíčení semen ▸ vycházka do přírody	ENV

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	3	6.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 6. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Práce s technickými materiály				
▸ řídí se řádem učebny, dodržuje bezpečnost a hygienu při práci v dílně ▸ zná zásady poskytování první pomoci při úrazech	▸ organizace a bezpečnost práce, řád školních dílen			
▸ pojmenuje a správně používá pracovní nástroje ▸ vyřeší jednoduché technické úkoly vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	▸ základní nářadí pro práci se dřevem a kovy, ostatní pracovní pomůcky pro ruční obrábění dřeva, kovů a plastů ▸ vlastnosti materiálu a jeho využití v praxi - dřevo, kov, plast		ENV:	
Příprava pokrmů				
▸ zná základní kuchyňský inventář ▸ bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ▸ dodržuje základní principy stolování	▸ vybavení kuchyně ▸ udržování pořádku a čistoty ▸ bezpečnost při práci v kuchyni ▸ úprava pokrmů za studena ▸ správné stolování		OSV	
Pěstitelství				
▸ provede jednoduché ▸ pěstitelské činnosti na zahradě ▸ rozpozná základní způsoby ▸ zpracování půdy	▸ půda a zpracování ▸ práce na zlepšení okolí školy, ▸ úprava a údržba zeleně,			

Předmět není v 7. ročníku povinně zařazen, obsah je zde uveden pro případ zařazení předmětu z disponibilní časové dotace.

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	3.	7.	-
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 7. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Práce s technickými materiály				
▸ rozezná základní druhy kovů, zdůvodní jejich výhody a	▸ výroba železa a oceli, těžba a zpracování základních druhů		ENV	

nevýhody a vyhodnotí jejich použití pro jednoduché výrobky	barevných kovů	
▸ přečte technický výkres a připraví náčrt výrobku	▸ technické náčrty a výkresy, technické informace	
▸ provádí jednoduché práce se dřevem, kovem i plasty ▸ zhotoví jednoduché výrobky ▸ uvědoměle dodržuje technologickou kázeň	▸ jednoduché pracovní postupy, zhotovení výrobků ze dřeva, kovů nebo z plastů	
Příprava pokrmů		
▸ dodržuje hygienické a bezpečnostní předpisy ▸ poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni ▸ obslouží hosty a dobře se chová u stolu	▸ bezpečnost při užívání kuchyňských spotřebičů ▸ základní postupy při tepelném zpracování pokrmů ▸ sestavení jídelníčku, výběr a nákup příslušných surovin ▸ příprava jednoduchého tepelně upraveného jídla ▸ prostření stolu	OSV
Pěstitelství		
▸ používá vhodné pracovní pomůcky a osobní ochranné pomůcky ▸ předvede základní způsob ošetřování okrasných dřevin	▸ práce na zlepšení okolí školy ▸ údržba zeleně, péče pokojové rostliny ▸ zásady pěstování rostlin ▸ okrasné dřeviny, základy jejich ošetřování	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	3.	8.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 8. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Práce s technickými materiály				
▸ provádí jednoduché práce se dřevem, kovem i plasty ▸ zhotoví jednoduché výrobky z těchto materiálů a uvědoměle dodržuje technologickou kázeň	▸ jednoduché pracovní postupy ▸ zhotovení výrobků ze dřeva, kovů nebo z plastů		ENV	
Pěstitelství				
▸ dodržuje pracovní postupy na pozemku ▸ správně vykonává zadané praktické činnosti ▸ prokáže osvojení požadovaných základních pracovních dovedností a návyků ▸ uvede příklady vztahů rostlin a zdraví člověka	▸ sadba rostlin ▸ opravy a údržba nářadí ▸ léčivé rostliny, sběr, účinky			

Příprava pokrmů		
▸ připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy ▸ uvaří a servíruje čaj ▸ uvaří polévku, kaši, těstoviny, pudink	▸ teplé nápoje ▸ moučníky ▸ jednoduchá jídla podle ▸ kuchařských předpisů	OSV
▸ dodržuje hygienické a bezpečnostní předpisy ▸ poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni ▸ obslouží hosty a dobře se chová u stolu	▸ bezpečnost při užívání kuchyňských spotřebičů ▸ základní postupy při tepelném zpracování pokrmů ▸ příprava jednoduchého tepelně upraveného jídla ▸ prostření stolu	
Svět práce		
▸ orientuje se v pracovní náplni vybraných profesí ▸ správně posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání	▸ zaměstnání a jejich charakteristika ▸ kvalifikační, zdravotní a osobní požadavky na vybrané profese ▸ osobní cíle a zájmy, zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti a volba vhodného povolání	

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	3.	9.	1
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 9. ročníku		Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.	
Svět práce				
▸ orientuje se v pracovní náplni vybraných profesí ▸ správně posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání	▸ zaměstnání a jejich charakteristika, kvalifikační ▸ osobní cíle a zájmy, zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti a volba vhodného povolání ▸ náplň učebních oborů ▸ přijímací řízení na střední školy ▸ přijímací pohovory na střední školy, jak při nich vystupovat		OSV ENV	
▸ využívá profesní informace pro výběr vhodného povolání	▸ informace o trhu práce, význam úřadu práce, pojem sociální zajištění, práva a povinnosti ▸ podnikání			
▸ prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	▸ průběh pohovoru s uchazečem o zaměstnání ▸ sestavení životopisu			

6.10. Doplnující obory	Další cizí jazyk Dramatická výchova
-------------------------------	--

Doplňující vzdělávací obory nejsou povinnou součástí základního vzdělávání, jeho vzdělávací obsah pouze doplňují a rozšiřují. Doplnující vzdělávací obory je možné využít pro všechny nebo jen pro některé žáky jako povinný nebo povinně volitelný vzdělávací obsah.

6.10.1. Další cizí jazyk

Tematická oblast	Předmět	Období	Ročník	Týdně hodin
Jazyk a jazyková výchova	Německý jazyk	3.	7. - 9.	2
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 7 - 9. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.		
Poslech s porozuměním				
žák ▸ rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně ▸ rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu ▸ rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	▸ základní pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, poděkování, představování ▸ jednoduchá sdělení – adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost ▸ slovní zásoba a tvoření slov – synonyma, antonyma, význam slov v kontextu ▸ základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov – věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě		OSV EGS MKV ENV MDV	
Mluvení, psaní				
žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky vyplní základní údaje o sobě ve	Tematické okruhy ▸ domov, rodina ▸ škola ▸ volný čas a zájmová činnost ▸ oblékání, nákupy ▸ příroda a počasí ▸ tradice a zvyky, svátky ▸ důležité zeměpisné údaje		OSV VDO EGS MKV ENV MDV	

formuláři napíšu jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení		
Čtení s porozuměním		
žák ▸ rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům ▸ rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům ▸ rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu a vyhledává v něm požadovanou informaci	Konverzace v běžném denním styku ▸ jednoduchá sdělení – adresa ▸ blahopřání, pozdrav a dopis ▸ omluva, žádost, poděkování ▸ představování	OSV VDO EGS MKV ENV MDV

6.10.2. Dramatická výchova

Dramatickou výchovu nevyučujeme ve zvláštním předmětu, ale její prvky jsou obsaženy v hodinách jiných předmětů, především v českém jazyce, cizím jazyce, ale i v občanské výchově, výchově ke zdraví, v hudební, tělesné a výtvarné výchově a v hodinách průřezových témat. Se žáky jsou připravována různá vystoupení v rámci projektů, které pak předvádějí i dětem z mateřské školy nebo spolužákům. Pravidelně se podílejí na přípravě programu pro rodiče při každoročních vánočních akademiích.

6.10.3. Etická výchova

Obsah doplňujícího vzdělávacího oboru tvoří následující témata:

1. Mezilidské vztahy a komunikace.
2. Důstojnost lidské osoby. Pozitivní hodnocení sebe.
3. Pozitivní hodnocení druhých.
4. Kreativita a iniciativa. Řešení problémů a úkolů. Přijetí vlastního a společného rozhodnutí.
5. Komunikace citů.
6. Interpersonální a sociální empatie.
7. Asertivita. Zvládnutí agresivity a soutěživosti. Sebeovládání. Řešení konfliktů.
8. Reálné a zobrazené vzory.
9. Prosociální chování v osobních vztazích. Pomoc, darování, dělení se, spolupráce, přátelství.
10. Prosociální chování ve veřejném životě. Solidarita a sociální problémy.

Na tato základní témata navazují témata aplikační, mezi která patří:

Etické hodnoty, sexuální zdraví, rodinný život, duchovní rozměr člověka, ekonomické hodnoty, ochrana přírody a životního prostředí, hledání pravdy a dobra jako součást přirozenosti člověka

Etická výchova systematicky rozvíjí mravní stránku osobnosti žáků. Vede žáka především: k navázání a udržování uspokojivých vztahů, k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů, k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými, ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světonázoru, k pochopení základních environmentálních a ekologických problémů a souvislostí moderního světa.

Rozvíjí sociální dovednosti, které jsou zaměřeny nejen na vlastní prospěch, ale také na prospěch jiných lidí a celé společnosti, na samostatné pozorování s následným kritickým posouzením a vyvozením závěrů pro praktický život, samostatnost při hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí, schopnost vcítit se do situací ostatních lidí, pozitivní představu o sobě samém a schopnost účinné spolupráce.

Učivo, které je obsahem předmětu Etická výchova v 1. až 9. ročníku, je součástí běžné každodenní výuky a je její neoddělitelnou složkou. Etická výchova probíhá při každé vyučovací hodině, v každém předmětu, o přestávkách, na výletech, prostě při každé školní činnosti. Velmi úzce souvisí s náplní předmětů Výchova k občanství, Výchova ke zdraví a zejména s průřezovými tématy. Protože jsme průřezovým tématům vyčlenili jednu hodinu v učebním plánu, nezavádíme nový předmět Etická výchova, ale jeho obsah se stává nedílnou součástí předmětu Průřezová témata a projekty.

Vzdělávací obsah

Tematická oblast	Předmět	Ročník
Etická výchova	Průřezová témata	1. - 9.
Požadované výstupy – kompetence	Učivo - obsah v 1. – 9. ročníku	Mezipředmětové vztahy, průřezová témata, pozn.
1. stupeň		
1. období žák - oslovuje spolužáky křestními jmény, používá vhodné formy pozdravu, naslouchá druhým, dodržuje jednoduchá komunikační pravidla ve třídě, umí poděkovat, omluvit se, přiměřeně gestikuluje - se podílí na vytváření společenství třídy dodržováním stanovených pravidel soužití - projevuje přiměřenou sebeúctu a úctu k druhým - má pozitivní přístup ke spolužákům, správně hodnotí jejich chování	Základní komunikační dovednosti - komunikace při vytváření výchovného kolektivu – představení se, vytvoření základní komunikačních pravidel kolektivu, zdvořilost, otevřená komunikace - základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích - pozdrav, otázka, prosba, poděkování, omluva - základy neverbální komunikace - seznámení se s možnostmi neverbální komunikace, postoje těla, mimika, zrakový kontakt, gesta, podání ruky	Český jazyk a literatura - naslouchání, mluvený projev, písemný projev a tvořivé činnosti s literárním textem Cizí jazyk - pravidla komunikace v běžných každodenních situacích Člověk a jeho svět -

▸ reaguje na situaci ve třídě, má zájem o spolužáky, v běžných školních situacích jim poskytuje vhodnou pomoc, ▸ má soucit se spolužáky a umí ho projevit, umí se s nimi rozdělit ▸ přistupuje tvořivě k plnění společných úkolů 2. období žák ▸ ovládá základní prvky neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, ▸ umí klást vhodné otázky ▸ si uvědomuje své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení ▸ se těší z radosti a úspěchu jiných, vyjadřuje účast na bolesti druhých, pozitivně hodnotí druhé ▸ umí hovořit s druhými o jejich prožitcích, na základě empatického vnímání přemýšlí nad konkrétní pomocí ▸ jednoduchými skutky realizuje tvořivost v mezilidských vztazích, především v rodině a v kolektivu třídy ▸ iniciativně vstupuje do vztahů s vrstevníky, dokáže rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reaguje asertivně	▸ komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu Pozitivní hodnocení sebe a druhých ▸ sebepojetí - sebepoznání, sebehodnocení, sebpřijetí, sebe prezentace, sebeovládání, podpora sebeoceňování ▸ pozitivní hodnocení druhých – v běžných podmínkách projevování pozornosti a laskavosti, vyjádření uznání, účinnost pochvaly, přepisování pozitivních vlastností druhým, správná reakce na pochvalu ▸ akceptace druhého - zážitek přijetí pro každé dítě, nácvik přátelského přijetí, umění odpustit, pomocí empatie předpokládat reakci druhých Tvořivost a základy spolupráce ▸ tvořivost v mezilidských vztazích – vytváření prožitků radosti pro druhé, společné plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování ▸ schopnost spolupráce – radost ze společné činnosti a výsledku, vyjádření zájmu, základní pravidla spolupráce ▸ elementární prosociálnost – darování, ochota dělit se, povzbuzení, služba, vyjádření soucitu, přátelství Základy asertivního chování ▸ iniciativa – ve vztahu k jiným, hledání možnosti jak vycházet s jinými lidmi v rodině, ve třídě, mezi vrstevníky, iniciativa nepřijatá jinými, zpracování neúspěchu ▸ asertivní chování – rozlišování mezi nabídkami druhých,	domov, škola, rodina, soužití lidí, chování lidí, základní globální problémy, ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody, partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy Průřezová témata – některá témata z osobnostní a sociální výchovy, multikulturní výchovy, environmentální výchovy a mediální výchovy.
--	---	--

	schopnost odmítnutí nabídky k podvodu, krádeži, pomlouvání, zneužívání návykových látek a sexuálnímu zneužívání	
2. stupeň		
žák - komunikuje otevřeně, pravdivě, s porozuměním pro potřeby druhých a přiměřeně situaci - respektuje velikost a důstojnost lidské osoby, objevuje vlastní jedinečnost a identitu a vytváří si zdravé sebevědomí - analyzuje a aplikuje empatii v kolektivu - nahrazuje agresivní a pasivní chování chováním asertivním, neagresivním způsobem obhajuje svá práva - rozlišuje manipulační působení médií a identifikuje se s pozitivními prosociálními vzory - spolupracuje i v obtížných sociálních situacích - je vnímavý k sociálním problémům, v kontextu své situace a svých možností přispívá k jejich řešení - analyzuje etické aspekty různých životních situací - se rozhoduje uvážlivě a vhodně v každodenních situacích a nevyhýbá se řešení osobních problémů - aplikuje postoje a způsobilosti, které rozvíjejí mezilidské vztahy	Komunikace - otevřená komunikace – úroveň komunikace, zásady verbální komunikace, komunikační chyby, dialog, komunikace ve ztížených podmínkách - aktivní naslouchání – cíle, výhody, zásady, způsob a nácvik aktivního naslouchání Důstojnost a identita lidské osoby - úcta k lidské osobě – lidská práva, zdroje lidských práv, svoboda, rovnost, potenciality člověka, pozitivní hodnocení druhých v obtížných situacích, občanská zralost - jedinečnost a identita člověka – rozvoj sebevědomí, hodnotová orientace, rozvoj sebeovládání a morálního úsudku, úvahy nad mravními zásadami, radost a optimismus v životě Asertivní chování - asertivní chování – přijatelný kompromis, konstruktivní kritika, přijetí pochvaly, požádání o laskavost, stížnost, otázka po důvodu, realizace svých práv, řešení konfliktu - obrana před manipulací - asertivní techniky – manipulace, vysvětlení a nácvik jednotlivých asertivních technik - fair play – zdravá soutěživost, dodržování pravidel hry, asertivita a prosociálnost v soutěživých situacích a ve sportu Reálné a zobrazené vzory - pozitivní vzory versus pochybné idoly – senzibilizace pro rozlišování vzorů, vliv reálných vzorů, prosociální vzory ve	Výchova k občanství - naše škola, obec, region, kraj, lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití, podobnost a odlišnost lidí, osobní rozvoj, vnitřní svět člověka a lidská práva Přírodopis - životní styl, ochrana přírody a životního prostředí. Výtvarná výchova - prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ, ověřování komunikačních účinků Výchova ke zdraví - vztahy mezi lidmi a formy soužití, změny v životě člověka, zdravý způsob života, péče o zdraví, rizika ohrožující zdraví a jejich prevence, osobnostní a sociální rozvoj

	veřejném životě, vzory ve vlastní rodině, vliv zobrazených vzorů a vhodné literární prameny, smysl autority, vztah k autoritě ▸ podpora pozitivního působení televize a médií – nabídka pozitivních vzorů v médiích, kritický přístup k působení médií, eliminace vlivu agrese, zvládání agrese, rozlišování mezi realitou a pseudorealitou, účinná obrana proti manipulaci médii, media a volný čas ▸ já – potenciální vzor pro druhé – smysl a cíl mého života, postoje, zodpovědný život, mé schopnosti a společnost, zdravý způsob života, autonomie a konformita Iniciativa a komplexní prosociálnost ▸ iniciativa a tvořivost – renatalizace, nácvik tvořivosti, prosociální aspekt iniciativy a tvořivosti ve školním prostředí a v rodině, psychická a fyzická pomoc, ochota ke spolupráci, přátelství ▸ iniciativa ve ztížených podmínkách – pozitivní formulace problému, pomoc anonymnímu člověku, veřejná osobní angažovanost ▸ uplatnění komplexní prosociálnosti – bída světa, informovanost o situaci zemí třetího světa, vztah k menšinám, využití prosociálnosti v multikulturní společnosti, pozitivní vztah k diverzitám Aplikovaná etická výchova ▸ etické hodnoty – zdroje etiky, osobní odpovědnost, smysl života, aplikace mravních zásad a hodnot, ctnosti, svědomí a jeho rozvoj ▸ sexuální zdraví – zodpovědný vztah k sexualitě, mládí – příprava na lásku, sexuální identita, nezralé rodičovství	
--	--	--

	▸ rodina – poznání vlastní rodiny a jejích pravidel, práva a povinnosti v rodině, role v rodině, formulace nevyslovených pravidel a očekávání, hodnota rodiny, zlepšení atmosféry v rodině, komunikace v rodině, úcta k členům rodiny, úcta ke stáří ▸ duchovní rozměr člověka – obrana proti sektám, tolerance k lidem s jiným světovým názorem, informace o různých světonázorech ▸ ekonomické hodnoty – rozumné nakládání s penězi, zájem o otázky národního hospodářství, vztah mezi ekonomikou a etikou, rozvíjení ekonomických ctností – šetrnost, podnikavost ▸ ochrana přírody a životního prostředí – úcta k životu ve všech jeho formách, citový vztah člověka k přírodě, vnímání krásy a mnohotvárnosti přírody, zodpovědnost za životní prostředí	
--	--	--

7. Hodnocení žáků – Podklady, zásady, postupy

Pro hodnocení žáků je vydán dokument školy **Vnitřní řád pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků (VŘH)**, určený žákům, pedagogům a rodičům.

(Tento řád, má-li být funkční, nemůže být příliš rozsáhlý, proto je vedle VŘH tato problematika dále rozpracována v kapitole Hodnocení žáků.)

7.1 Způsoby získávání podkladů pro hodnocení

- Pozorování z hlediska přípravy žáka na výuku, práce ve vyučování, snahy, píle, výsledků a sebehodnocení (diagnostické pozorování, analýza různých činností žáka),
- Dialog s žákem ve všech fázích vzdělávání (jeho příprava, práce, komunikace, spolupráce s ostatními, sebehodnocení) z hlediska naplňování cílových kompetencí žáků,
- Testování a zkoušky,
- Rozhovory se zákonnými zástupci žáků,
- Konzultace s ostatními učiteli, v rámci ročníku i obecně
- Konzultace s psychologem, podle potřeby se speciálním pedagogem či odborným lékařem.

7.2 Zásady a postupy v hodnocení

Obsah

a) Žák:

- rozumí tomu, co se má (na)učit a proč (zná cíle, rozumí jim a přijímá je)
- ví, co má dělat pro to, aby se naučil (strategická volba, upřednostňování)
- je seznámen s tím, podle čeho prokáže, že se naučil (forma a kritéria hodnocení)
- má možnost podílet na tvorbě kritérií
- hodnocením a sebehodnocením sleduje vlastní cestu a pokrok

b) Učitel:

- zjišťuje a hodnotí (po dostatečném procvičení) nejen žákovy znalosti, ale i míru pochopení tématu, dovednost osvojené prakticky využívat a následně i trvalost osvojeného
- hodnotí žáka z toho, co jej prokazatelně učil
- nehodnotí žáky ihned po návratu z nepřítomnosti

Zásady slovního hodnocení a zásady pro celkové hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a číselné klasifikace

Učitel:

a) východiska

- přihlíží k individuálním vzdělávacím a osobnostním předpokladům žáka
- používá při slovním hodnocení (SH) jasné, přesné a srozumitelné formulace.
- zahrnuje do SH posouzení výsledků vzdělávání žáka v jeho vývoji, oceňuje a hodnotí jeho píli a přístup ke vzdělávání, přičemž přihlíží k okolnostem, které přímo i nepřímo ovlivňují přístup žáka ke vzdělávání.
- průběžné SH vychází z jednotlivých stanovených / dohodnutých kritérií hodnocení.

b) zhodnocení průběhu a výstupů

- odůvodňuje svá hodnocení a formuluje doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka, či jak je překonávat.
- popisuje slovní formou výsledky vzdělávání žáka ve vztahu k výstupům stanoveným školním vzdělávacím programem, chování žáka ve škole a při akcích pořádaných školou, a to tak, aby byla zřejmá celkově dosažená míra úrovně vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným školním vzdělávacím programem a klíčovými kompetencím.

Číselná / jednoslovná klasifikace prospěchu žáků

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

Východiska pro volbu hodnotících stupňů

- a) míra úplnosti, ucelenosti, přesnosti a trvalosti osvojení požadovaných cílových znalostí (faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů)
- b) kvalita a rozsah získaných dovedností
- c) míra uplatňování osvojených znalostí a dovedností při řešení vzdělávacích úkolů
- d) míra práce s informacemi – dovednost nalézat, třídit a využívat, popř. prezentovat informace, včetně dovednosti využívat ICT
- e) míra osvojení dovednosti účinně spolupracovat
- f) snaha a píle žáka, jeho přístup a postoj ke vzdělávání
- g) samostatnost, tvořivost, originalita myšlení
- h) kvalita komunikativních dovedností – přesnost, výstižnost, srozumitelnost, jednoznačnost, odborná i jazyková správnost ústního i písemného projevu
- i) míra osvojení si účinných metod samostatného studia – umět se učit

Východiska názorně poukazují na skutečnost, že součástí hodnocení není zdaleka jen pouhá reprodukce znalostí žáka. Hodnocení a sebehodnocení přibližuje celý proces vzdělávání reálnému životu.

Podstatná kritéria hodnocení žáků

Hodnocení	Myšlenková úroveň a komunikace, které žák dosáhne:	Rozsah zadání žák:
● 1 - Výborně	▪ <i>zcela samostatně uplatňuje znalosti a dovednosti</i> - <u>myšlení</u>: je samostatný, tvořivý, dobře chápe souvislosti, nachází originální řešení - <u>komunikační dovednosti</u>: vyjadřuje se výstižně, souvisle, přehledně, strukturovaně, přesně a správně	☐ splní (a udělá i navíc, nad rámec)
● 2 - Chvalitebně	▪ <i>samostatně s mírnou podporou uplatňuje znalosti a dovednosti</i> - <u>myšlení</u>: celkem samostatný, tvořivý a pohotový - <u>komunikační dovednosti</u>: vyjadřuje se celkem výstižně a souvisle	☐ splní s drobnými nedostatky
● 3 - Dobře	▪ <i>samostatně, s významnější dopomocí - po nasměrování</i> - <u>myšlení</u>: méně samostatný i tvořivý, ale ještě dost pohotový, vesměs napodobuje ostatní - <u>komunikační dovednosti</u>: vyjadřuje se ne vždy přesně, někdy nesouvisle, častěji dělá věcné i formulační chyby	☐ splní s většími nebo více chybami, které ale ještě neovlivní podstatu
● 4 - Dostatečně	▪ <i>ještě dosáhne, pracuje s pravidelnou dopomocí</i> - <u>myšlení</u>: napodobuje (často chybně) ostatní, je nesamostatný, příliš nechápe souvislosti - <u>komunikační dovednosti</u>: vyjadřuje se se značnými obtížemi, spíše nesouvisle, nepřesně	☐ splní se závažnými chybami, které ovlivní podstatu výsledku /výkonu / výstupu
Hodnocení	Myšlenková úroveň a komunikace, které žák dosáhne:	Rozsah zadání žák:

● 5 - Nedostatečně	▪ nedosáhne požadované úrovně - <u>myšlení</u>: je bezradný, nesamostatný - <u>komunikační dovednosti</u>: v podstatě se nedokáže vyjadřovat ani s pomocí	□ nesplní, velké chyby brání dosažení i minimálního výstupu / výsledku
----------------------------------	--	--

Hodnocení / klasifikace chování žáků

1. stupeň – velmi dobré
2. stupeň – uspokojivé
3. stupeň – neuspokojivé

a) Velmi dobré

Žák dodržuje ustanovení Dobrých pravidel (řádt školy) a pravidla společenského chování. Chová se a jedná slušně, taktně, zdvořile a ohleduplně, respektuje ostatní. Ojediněle se dopouští drobných přestupků proti pravidlům školního řádu a požadovaného chování.

b) Uspokojivé

Žák se opakovaně dopouští méně závažných přestupků proti Dobrým pravidlům nebo pravidlům společenského chování. Případně se dopustí závažnějšího přestupku.

c) Neuspokojivé

Žák se dopouští opakovaně vážnějších přestupků nebo velmi závažného přestupku proti Dobrým pravidlům nebo pravidlům společenského chování. Svým chováním a jednáním negativně ovlivňuje soužití ve třídě nebo škole. Svá pochybení a výchovná opatření buď nepřijímá, nebo je vůči nim apatický a obvykle se dopouští dalších přestupků.

Konkretizace postihů při porušení stanovených pravidel je součástí Dobrých pravidel.

Sebehodnocení žáků

- a) Týká se nejen průběhu vzdělávání a učení se, ale i přístupu a chování.
- b) Učitel vytváří podmínky pro vznik a rozvoj dovednosti žáka hodnotit sebe sama – vede žáka, podporuje jeho sebehodnocení i vzájemné hodnocení jako přirozenou součást procesu hodnocení.
- c) Učitel umožňuje žákům aktivně se účastnit tvorby a formulací kritérií hodnocení.
- d) Jedním z nejvýznamnějších zdrojů pro sebehodnocení je portfolio žáka.
- e) Sebehodnocení předchází hodnocení pedagogem.

7.1. Autoevaluace školy

7.1.1. Úvodní ustanovení

Škola věnuje pozornost i procesu autoevaluace. Jejím hlavním cílem je zhodnocení stavu, tj. zjištění jak funguje školní vzdělávací program, škola, jaké je prostředí školy, v němž se realizuje výuka. Tyto informace slouží jako zpětná vazba, prostřednictvím níž jsou vyvozovány kroky vedoucí k zefektivnění procesu výuky.

7.1.2. Metody autoevaluace

Některé aspekty jsou vyhodnocovány na základě prostého posouzení pracovníky školy, například při pravidelných poradách pracovníků s vedením školy. Použije se strukturovaná diskuse pedagogického sboru, SWOT analýza, různé dotazníky a testy.

Jiné oblasti jsou vyhodnocovány pomocí rozborů žákovských prací, sledováním docházky, chování žáků ve škole a při školních akcích, dále prostřednictvím různých anket a dotazníků zadávaných žákům, rodičům i pedagogickým pracovníkům. Kvalita výuky se dále zjišťuje hospitační činností, rozbořem žákovských úspěchů na různých akcích, úspěšností při přijímacím řízení na střední školy, jsou využívány i srovnávací testy (SCIO, KALIBRO apod.)

7.1.3. Časové rozvržení autoevaluačních prací

Podrobná evaluace se provádí vždy jednou za tři roky týmem pedagogických pracovníků, vedoucí je jmenován ředitelem školy. Tým zpracuje průběžná šetření a vypracuje shrnující evaluační zprávu, která vyhodnotí činnost školy v souladu s vyhláškou číslo 15/2005 S. zejména v těchto oblastech:

- podmínky ke vzdělávání,
- průběh vzdělávání,
- podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání,
- výsledky vzdělávání žáků,
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům

Závěrečnou zprávu předá vedoucí týmu řediteli školy, zpráva bude po vyjádření ředitelem projednána do konce října na pedagogické radě.

Součástí autoevaluace je i hodnocení učitele. Hodnotí se jeho práce ve dvou oblastech. První je představována činnostmi, které jsou spojené s přímou vyučovací povinností nebo s ní velmi úzce souvisejí. Jsou to:

- kvalita výuky
- odborná a didaktická způsobilost učitele
- vztah žák–učitel, podpora žáků mimořádně nadaných a se specifickými poruchami učení
- plnění ŠVP, klasifikačního řádu
- „zpětná vazba“ rodičů, veřejnosti

Do druhé skupiny jsou zahrnuty činnosti a povinnosti související zcela nebo částečně s nepřímou vyučovací povinností. Jsou to:

- profesní růst a rozvoj, sebevzdělávání, účast na seminářích, odborných kurzech
- vedení pedagogické dokumentace, kvalita práce TU
- plnění dozorů, využívání pracovní doby
- správcovství sbírek, vedení předmětové sekce
- další aktivity učitele vzhledem ke škole

Práce učitele se hodnotí rovněž ve dvouletých cyklech.

7.1.4. Popis evaluačních činností v jednotlivých oblastech

1. hodnocená oblast: Program školy, koncepce a cíle				
Cíl	Sledované jevy	Kritéria	Nástroje	Časové rozvržení
Vytvořit a zkvalitňovat školní vzdělávací program tak, aby byl v souladu s RVP ZV, vyhovoval práci žáků i učitelů.	Školní vzdělávací program a jeho plnění	▸ soulad ŠVP s RVP ▸ soulad ŠVP s potřebami a podmínkami školy ▸ variabilita ŠVP – volitelné předměty, projekty ▸ práce pedagogů s ŠVP ▸ plnění ŠVP – úroveň naplňování cílů, jejich reálnost a důležitost	kontrola souladu ŠVP s RVP nadřízeným orgánem	nelze ovlivnit
			hospitace, rozbor tematických plánů, vlastní hodnocení učitelů, rozbor dosaženého stavu na poradách, dotazník pro učitele	průběžně
Naplňovat koncepční záměry rozvoje školy.	Dlouhodobý plán rozvoje školy, cíle a zaměření školy	▸ reálnost cílů ▸ úroveň jejich naplňování	rozhovory na poradách	průběžně
			dotazník pro učitele	dle potřeby

2. hodnocená oblast: Podmínky ke vzdělávání				
Cíl	Sledované jevy	Kritéria	Nástroje	Časové rozvržení
Zkvalitňovat podmínky školy pro naplňování cílů ŠVP	Personální podmínky vzdělávání	▸ odborná kvalifikace pedagogických pracovníků ▸ skladba úvazků vzhledem k odborné kvalifikaci ▸ kvalifikace výchovného poradce a metodika primární prevence ▸ věkové složení pedagogů, podíl zastoupení mužů a žen ▸ sebehodnocení a zdokonalování pracovníků	rozbor příslušných dokladů, pracovních smluv, přidělených úvazků, rozbor DVPP a samostudia	1 x ročně
	Materiálně - technické podmínky vzdělávání	▸ velikost a vhodnost prostor školy vzhledem k počtu žáků a potřebám ŠVP ▸ stav školní budovy, ▸ učebny, odborné učebny a jejich vybavení nábytkem ▸ vybavení knihovny, multimediální učebny ▸ vybavení školní družiny, odpočinkový areál, zahrada ▸ sportovní zařízení a hřiště, vybavení sportovním náradím ▸ dílny, pozemky a jejich vybavení ▸ vybavení učebnicemi, učebními pomůckami a spotřebním materiálem ▸ vybavení školy audiovizuální a výpočetní technikou	technický stav budov, rozbor revizí, závady a opravy v průběhu roku, sledování stavu učebnic a uč. pomůcek, kontrola kvality audiovizuální a výpočetní techniky, pravidelnost obnovy zastaralé či poškozené techniky	1 x ročně
	Finanční podmínky vzdělávání	▸ čerpání prostředků přidělených krajským úřadem na přímé náklady, mimořádné účelové dotace ▸ čerpání prostředků přidělených zřizovatelem na provozní náklady, mimořádné investiční dotace ▸ čerpání mimorozpočtových zdrojů, doplňková činnost, užití fondů, finanční dary	rozbor rozpočtů, pravidelnost příjmů a čerpání dotací, sledování účetních uzávěrek a výkazů, úspěšnost při získávání sponzorů a prostředků z dalších zdrojů	průběžně

3. hodnocená oblast: Průběh vzdělávání				
Cíl	Sledované jevy	Kritéria	Nástroje	Časové rozvržení
Kvalitně naplňovat cíle vzdělávání s ohledem na možnosti a potřeby žáků	Vzdělávací program, organizace výchovně vzdělávacího procesu	- školní vzdělávací program - vhodnost a přiměřenost stanovených cílů výuky k předpokladům žáků - učební plán školy - rozvrh hodin, školní řád - individuální vzdělávací plány žáků - vedení pedagogické dokumentace o průběhu a výsledcích vzdělávání - informační systém vůči žákům a rodičům - klima školy	rozbor povinné dokumentace školy, tematických plánů, rozbor hospitací, kontrola kvality individuálních plánů	1 x ročně
			SWOT analýza, dotazníky pro žáky, učitele a rodiče	3letý cyklus
	Interakce a komunikace	- dodržování pravidel komunikace mezi učitelem a žáky, mezi žáky navzájem - možnost vyjadřování vlastního názoru, argumentace, diskuse - vyváženost verbálního projevu učitelů a žáků, příležitost k samostatným řečovým projevům žáků	rozbor hospitací, rozhovory se žáky	průběžně
			dotazník pro žáky, rodiče a učitele	3letý cyklus
	Plánování a příprava výuky, vyučovací formy a metody	- soulad výuky s cíli základního vzdělávání, plnění stanovených cílů - návaznost probíraného učiva, vhodnost a přiměřenost cílů k aktuálnímu stavu jednotlivých tříd - řízení výuky, vnitřní členění hodin, věcná a odborná správnost výuky, forma kladení otázek - využívání metod aktivního, prožitkového učení, experimentování, manipulování, objevování, práce s chybou - výuka frontální, skupinová,	rozbor hospitací, tematických plánů, informace o průběhu vzdělávání na poradách, vzájemné hospitace učitelů, spolupráce na projektech a jejich rozbor, četnost individuální práce se žáky, osobní dokumentace učitelů o práci s žáky	1x ročně

		- individuální - aktivita a zapojení žáků ve výuce - respektování individuálních vzdělávacích možností a potřeb žáků, individuálního tempa, možnost relaxace žáků - možnost seberealizace, uplatnění individuálních zkušeností žáků - podpora osobnostního a sociálního rozvoje žáků (sebedůvěra, sebeúcta, vzájemné respektování, výchova k toleranci)	příslušné části dotazníku pro učitele, žáky a rodiče hodnotící uvedené oblasti	3letý cyklus
	Hodnocení žáků	- věcnost, konkrétnost a adresnost hodnocení, respektování individuálních schopností žáků - využívání vzájemného hodnocení a sebehodnocení - zdůvodnění hodnocení žáků učitelem, využití vhodných metod hodnocení, ocenění pokroku	rozbor hospitací, týdenních plánů pro žáky a jejich rozbor v části sebehodnocení část dotazníku pro žáky	průběžně 3letý cyklus
	Získávání žáků	- přijímání žáků do 1. ročníku - odchod žáků ze školy v průběhu studia	pohovory s rodiči: důvody pro výběr školy, pro odchod žáků do víceletých gymnázií	1x ročně

4. hodnocená oblast: Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů na vzdělávání

Cíl	Sledované jevy	Kritéria	Nástroje	Časové rozvržení
Vybudovat kvalitní poradenský systém. Zabezpečit optimální podmínky vzdělávání pro každého účastníka vzdělávacího procesu.	Podpora žáků školou, klima školy, vzájemné vztahy a jejich dopad na vzdělávání	- podpora sebedůvěry žáků a poskytování zpětné vazby - ve škole převládá optimismus, důvěra a očekávání úspěchu - pochvaly a odměny, tresty - předcházení konfliktům a jejich řešení - práce třídního učitele, - vytváření optimálních podmínek pro každého žáka - pocit sounáležitosti se školou	rozbor výsledků klasifikačních pedagogických rad, zpráva výchovného poradce, zpráva protidrogového koordinátora, zprávy z PPP a SPC	průběžně

		▸ pocit hrdosti na školu ▸ práce výchovného poradce, spolupráce s PPP a SPC ▸ prevence sociálně patologických jevů – šikana, drogy, kouření, alkohol	dotazník pro žáky	3letý cyklus
Rozvíjet nabídku zájmových aktivit.	Péče školy o volný čas žáků	▸ zájmové kroužky a jednorázové akce pro žáky – množství, kvalita ▸ školní výlety, pobyty ve školicích střediscích ▸ využití prostor školy pro činnost jiných organizací pracujících s mládeží (Sokol, DDM, ZUŠ)	nabídka kroužků, zapojení učitelů a rodičů do jejich vedení, zájem žáků – dotazník, pohovor	1x ročně
Rozvíjet a zkvalitňovat spolupráci s rodiči, zkvalitňovat informovanost o škole	Spolupráce školy s rodiči, zřizovatelem, vzájemné vztahy	▸ spolupráce se Školskou radou ▸ spolupráce se zřizovatelem ▸ třídní schůzky a konzultace pro rodiče ▸ zapojení rodičů do práce školy ▸ využívání námětů rodičů ▸ důvěra rodičů k učitelům ▸ podpora rodičů při učení dětí ▸ propojení školy s obcí, regionem, ▸ prezentace školy na veřejnosti, články školy v regionálním tisku, webové stránky, výstavy, vystoupení, školní akademie	informace o jednání Školské rady, obecního zastupitelstva, sledování článků v regionálním tisku	1x ročně
			dotazník - spokojenost rodičů s četností a kvalitou informací	3letý cyklus

5. hodnocená oblast: Výsledky vzdělávání žáků

Cíl	Sledované jevy	Kritéria	Nástroje	Časové rozvržení
Dosahovat optimálních výchovných a vzdělávacích výsledků	Zvládnutí cílových kompetencí stanovených ŠVP	▸ úroveň poznatků a myšlenkových operací ▸ úroveň řečových a jazykových dovedností ▸ úroveň představitivosti a fantazie v tvořivých činnostech, ▸ pohybový rozvoj žáků, ▸ celkový prospěch a chování žáků	rozbor žakovských prací, pedagogické dokumentace, výsledky srovnávacích testů, přehledy o úspěších žáků v soutěžích, přehledy o přijímacích zkouškách,	1x ročně
	Úspěchy žáků v soutěžích a	▸ mimořádné výsledky a úspěchy žáků		

	olympiádách	- umístění v odborných soutěžích a olympiádách - umístění na sportovních soutěžích - účast žáků na koncertech, vystoupeních a výstavách - zapojení školy do projektů a dalších aktivit	výstupní hodnocení žáků, informace pedagogů a výchovného poradce na poradách	
	Další uplatnění absolventů školy	- výsledky žáků ve srovnávacích testech - úspěšnost žáků v přijímacím řízení na střední školy	zpráva ČŠI...	nelze ovlivnit

6. hodnocená oblast: Řízení školy, personální práce, další vzdělávání pedagogických pracovníků

Cíl	Sledované jevy	Kritéria	Nástroje	Časové rozvržení
Dosáhnout kvalitní, systémové a kompetentní řízení školy.	Organizace provozu školy, metodická podpora kvality	- plánování v oblasti lidských zdrojů - organizační struktura školy - systém vnitřních směrnic a pokynů ředitele školy - přenos informací uvnitř školy - delegování pravomocí a pracovní náplně - efektivita přijatých opatření	rozbor směrnic a nařízení ředitele, porad, kontrola plnění týdenních plánů, kontrola plnění zadaných úkolů nepedagog. zaměstnancům	1x ročně
	Vedení a hodnocení pracovníků, motivování zaměstnanců	- vedení pedagogických pracovníků, začínajících a nekvalifikovaných učitelů - vedení nepedagogických pracovníků při zajištění provozu školy - hospitační a kontrolní činnost - hodnocení zaměstnanců - plánování dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků	rozbor směrnic ředitele, plánu DVPP, hospitací, závěrů z porad pedagogů, správ. zaměstnanců	1x ročně
			SWOT analýza, část dotazníku pro učitele	3letý cyklus
	Finanční a materiální zabezpečení školy	- plánování v oblasti finanční - realizovatelnost koncepčních záměrů ve vztahu k rozpočtu - systém finanční kontroly - plánování v oblasti materiálně technické - kontrola provozu	strategie dalšího rozvoje a zdroje potřebné na její zabezpečení, nakládání s majetkem, inventarizace	1x ročně
			kontroly zřizovatele	nelze ovlivnit

7. hodnocená oblast: Úroveň výsledků práce školy vzhledem k podmínkám vzdělávání

Cíl	Sledované jevy	Kritéria	Nástroje	Časové rozvržení
-----	----------------	----------	----------	------------------

Zvyšovat kvalitu práce školy a zlepšovat její prezentaci na veřejnosti	Využívání lidských zdrojů	▸ efektivní využívání aprobovanosti učitelů ▸ účelnost DVPP pro zkvalitňování práce učitelů	hodnocení přímé i nepřímé náplně práce pedagogů	3letý cyklus
	Využívání materiálních zdrojů	▸ účelnost a účinnost využívání prostor školy, pomůcek, učebnic, ICT atd. při vzdělávacím procesu	pozorování a kontrola záznamů, diskuse s učiteli a žáky	1x ročně
	Využívání finančních zdrojů	▸ efektivita využívání přidělených finančních prostředků na zdokonalení školy ▸ účelnost využívání prostředků vynaložených na zvyšování kvalifikace učitelů	rozbor výsledovek, hodnocení prostředí školy, hodnocení práce pedagogů	1x ročně
	Kvalita výsledků vzdělávání	▸ spokojenost rodičů s výsledky vzdělávání jejich dětí ▸ úspěšnost žáků v přijímacím řízení a dalším studiu na SŠ	rozhovory s rodiči, informace výchovného poradce	1x ročně
	Prezentace školy na veřejnosti	▸ výroční zpráva o činnosti školy ▸ webové stránky školy ▸ odezva veřejnosti	hodnocení zprávy zřizovatelem	1x ročně

Závěry autoevaluace jsou podkladem pro plánování dalšího rozvoje školy. Na jejich základě se stanovují nové cíle, jichž má organizace v dalším období dosáhnout.

8. Poznámky

Škola začala vyučovat podle nového ŠVP s Informatikou a digitální kompetencí od 1. 9. 2022 ve 4. až 7. ročníku.

Postupný náběh od 1. září 2022

ročník	2022/23	2023/24	2024/25	2025/26	2026/27	2027/28	2028/29
1							
2							
3							
4	zahájení řádně	zahájení řádně	zahájení řádně	zahájení řádně	zahájení řádně	zahájení řádně	zahájení řádně
5	zahájení řádně	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4	návaznost na 4
6	zahájení řádně	návaznost na 5	návaznost na 5	návaznost na 5	návaznost na 5	návaznost na 5	návaznost na 5
7	zahájení řádně	návaznost na 6	návaznost na 6	návaznost na 6	návaznost na 6	návaznost na 6	návaznost na 6
8	ICT - Dig	návaznost na 7	návaznost na 7	návaznost na 7	návaznost na 7	návaznost na 7	návaznost na 7
9	ICT - Psi	ICT - Psi	návaznost na 8	návaznost na 8	návaznost na 8	návaznost na 8	návaznost na 8